

LIST FRANJEVAČKE GIMNAZIJE I SJEMENIŠTA U SINJU

ŽARIŠTE

God. XXXII . Božić 2018. br. 1

*Sretan Božić
i blagoslovljena Nova godina*

I. a razred s razrednicom prof. Brankicom Jerkan

I. b razred s razrednikom prof. Hrvojem Markulinom

II. a razred s razrednicom prof. Antonijom Ćarić

II. b razred s razrednicom prof. Snježanom Radan

ŽARIŠTE

Šk. god. 2018./19.
Godina XXXII., Božić 2018.

Izdaju:

Franjevačka klasična gimnazija
u Sinju s pravom javnosti
Ulica Franjevačke klasične gimnazije 22
21230 SINJ; tel.: 021/ 021-809

Franjevačko sjemenište u Sinju
Šetalište kardinala A. Štepinca 1
21230 SINJ, tel.: 021/824-400

Odgovara:

fra Blaž Toplak,
ravnatelj gimnazije

Uredničko vijeće: Mia Budimir,

Jelena Bulj, Lorena Cvrlje,
Iva Ćurković, Antonija Čarić,
Ante Čavlina, Anita Grčić,
Vanja Gabrić, fra Stipica Grgat,
Vlaho Jakić, fra Gabrijel Jurišić,
Radmila Klarić, Ilija Knežević,
Dragan Kolovrat, fra Perica Maslač,
fra Antonio Mravak, Antonela Penić,
Martina Poljak, Snježana Radan,
fra Josip Repeša, Milan Tomašević,
fra Blaž Toplak, Marija Vuko Tokić,
Marijana Vuleta

Mentori uredništva:

fra Blaž Toplak
fra Ivan Udovičić
Antonija Čarić

Lektori:

Hrvoje Markulin
Marijana Vuleta

Naslovna strana:

Jaslice u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji
fra Ante Branko Periša

Zaglavlje:

Ravnatelj, profesori i učenici na početku
šk. god. 2018./19.

Grafičko uređenje:

Silvio Družević

Tisak:

JAFRA-PRINT d.o.o. - Solin

Uvodna riječ

Povijest čovječanstva puna je velikih svečanosti i fešta. Što je čovjek ili neka građevina starija, to smo kao ljudi ponosniji na duljinu života ili na trajnost neke građevine. No, nepobitna je činjenica, kako se pjeva u pjesmi od stoljeća sedmog: „Tko na tvrdoj stini svoju povist piše, tom ne može nitko povist da izbriše... Mi smo tu od davna svi moraju znati, to je naša zemlja tu žive Hrvati.“

Franjevci od svoga dolaska u Cetinsku županiju 1357. godine na poziv župana Ivaniša Nelipića zdušno i nesebično grade povijest hrvatskog naroda na tvrdoj stini i ugaonom kamenu Isusu Kristu. Nadahnuti i prožeti riječju evanđelja koja iz generacije u generaciju svoj život i život povjerenog puka nastoji uskladiti s evanđeoskom porukom: „*Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom!*“ To je najveća i prva zapovijed. Druga je njoj jednaka: *Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!* O tim dvjema zapovijedima ovisi sav Zakon i Proroci.“ (Mt 22, 37-40)

U vremenu velikih i turbulentnih promjena 19. stoljeća Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja silom zakona prisiljena je bila samostanske škole ujediniti na jednome mjestu i to u Sinju. Od te davne 1838./1839. godine proteklo je 180. godina rada i djelovanja kroz fratarsku požrtvornost u vjerskoj, kulturnoj i rodoljubnoj izgradnji te očuvanju nacionalnog identiteta. Zsigurno, jedna važna karika na tom povijesnom putu bila je godina 1854. kada franjevci u svojoj gimnaziji uvode nastavu na hrvatskom jeziku i to 29 godina prije nego li je hrvatski jezik odlukom Dalmatinskog sabora u Zadru 1883. godine postao službenim jezikom. Gimnazija je tada nosila službeni naziv *JAVNO VIŠE HERVATSKO GIMNAZIJE U SINJU POD UPRAVOMN OTACA FRANJEVACA PRISVETOG OTKUPITELJA.*

Od tih prvih dana gimnazija je u više navrata mijenjala svoj naziv, a ovisno o političkim prilikama oduzimala joj se i vraćala javnost u više navrata. Konačno 9. ožujka 1991. ponovno joj je priznata javnost i gimnazija djeluje kao privatna u okviru Ministarstva prosvjete RH. Osvrćući se unatrag kroz stoljeća i stoljeća s ponosom kažemo kako je tradicija vjernosti Bogu i narodu ovog cetinskog kraja i čovjeka veličanstvena. To je osobito uočljivo u pobožnosti i čašćenju Čudotvorne Gospe Sinjske, kao i u čuvenoj Sinjskoj alki, koja se održava u čast čudesne obrane i pobjede pod Sinjem 1715. godine po zagovoru Gospe Sinjske.

Koliko god se divimo i ponosimo tradicijom, samo se od toga ne može živjeti, a pogotovo još manje samo na tome budućnost graditi. Boga treba prihvatiti u vremenu i prostoru. Bogu treba dati mjesta u svome životu.

Vrijeme došašća u kojem tradicionalno na dan Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije 8. prosinca slavimo dan Gimnazije i Sjemeništa poželjno je vrijeme u kojem smo pozvani Bogu dati više prostora u svom životu kako bismo i ovaj Božić doživjeli radosnije i veselije.

Svim čitateljima, profesorima, djelatnicima, učenicima i svim ljudima dobre volje čestit i veseo Božić i blagoslovljena Nova godina!

Ravnatelj fra Blaž Toplak

1838. – 2018.

VAŽNI DATUMI NAŠE GIMNAZIJE

Početak školske godine 2018./2019.

Ravnatelj, profesori i učenici na početku šk. god. 2018./19.

U ponedjeljak 10. rujna 2018. godine započela je nova školska godina u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju s pravom javnosti. Iako je u

ostalim dijelovima Hrvatske školska godina započela 3. rujna, u Splitsko-dalmatinskoj županiji nastava je počela jedan tjedan kasnije. Učenici i

profesori okupili su se u zbornici i navedenog dana počela je u 8 sati nastava u šk. god. 2018./2019. Tog dana nastava se odvijala po skraćenom programu. Iza prva četiri sata bila je malo veća pauza u kojoj je obavljeno zajedničko, a jednako tako i pojedinačno fotografiranje (po razredima). Po završetku fotografiranja učenici su se vratili u razrede i nastavljeno je održavanje nastave do 12:15 sati. Po završetku zadnjeg sata učenici su s razrednicima krenuli prema crkvi Gospe Sinjske gdje je u 12:30 sati uslijedila sveta misa na kojoj su nazočili svi djelatnici škole. Misu smo započeli zazivom Duha Svetoga. Preko mise pjevao je školski zbor pod ravnanjem profesora Andre Čale.

Preko mise je ravnatelj fra Blaž izrekao nekoliko poticajnih misli o

važnosti rada u čovječjem životu. Naime, čovjek kao pojedinac i kao dio velike zajednice ljudskog roda sretan je i radostan kad može doprinijeti napretku ljudske zajednice, pa makar i jedan korak naprijed. Koliki je nečiji osobni ili narodni doprinos u obogaćenju ljudskog roda, teško je odgonetnuti.

Jedan mali kamenčić doprinosa u kulturi hrvatskog naroda svakako je i doprinos Franjevačke klasične gimnazije u Sinju s pravom javnosti koja ove školske godine slavi 180 godina djelovanja u Sinju (1838. – 2018.). Tih 180 godina rada u odgoju i obrazovanju učenika i učenica svjedočili su i

Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju s pravom javnosti.

Poticajnu homiliju ravnatelj je zaključio riječima pok. američkog predsjednika J. Kennedyja kojega su jednom zgodom američki građani zapitali: „Što Amerika može učiniti za njih?“ Njegov odgovor je bio: „Nemojte pitati što Amerika može učiniti za vas, već što vi možete učiniti za Ameriku da svima bude bolje.“

Mi kao profesori i učenici Franjevačke klasične gimnazije ne pitajmo što gimnazija može učiniti za nas već se zapitajmo te nastojmo svojim radom, trudom i ponašanjem sve učiniti kako bi vratili nekadašnji sjaj našoj školi.

svjedočit će, doprinosili su i vjerujemo doprinosit će, i nadalje u očuvanju hrvatske kulturne baštine.

Vrijeme gimnazijskog školovanja je idealno vrijeme kad se učenici mogu spremati i osposobiti da danas sutra ostvare svoje snove. Ali snovi su jedno, a život drugo. Kako bi se snovi poklopili sa stvarnim životom nadasve je potreban ustrajan i pregalački rad i trud oko svladavanja školskog gradiva. Na početku šk. god. 2018./2019. godine poziv je i više nego jasan i razgovijetan, upućen učenicima i profesorima, da učine sve što je u njihovim moćima da se vrati stari ugled i sjaj

1838. – 2018.

VAŽNI DATUMI NAŠE GIMNAZIJE

Vratili u tom smislu da o školi uvijek zborimo pozitivno, a ne negativno. Da svojim ponašanjem svjedočimo učenicima osmih razreda da ne strahuju

od dolaska u našu gimnaziju već da rado u nju dolaze kako je to bilo dugi niz godina u 180 godina dugoj i častnoj povijesti Franjevačke klasične

gimnazije u Sinju s pravom javnosti. Za poželjeti je uz Božju pomoć da tako bude!

fra Blaž Toplak, ravnatelj

Proslava sv. Franje u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju

Blagdan svetoga Franje Asiškog, katoličkoga sveca iz 13. stoljeća, utemeljitelja Franjevačkog reda, svečano je proslavljen u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju u srijedu 3. listopada 2018. godine. Kroz povijest Gimnazije franjevci su oduvijek njegovali i prenosili duh franjevačke formacije na učenike. Tako su se uoči blagdana, u crkvi Čudotvorne Gospe Sinjske okupili nastavnici i učenici gimnazije, kako bi proslavili suzaštitnika ove franjevačke odgojno-obrazovne ustanove.

Euharistijsko slavlje predvodio je fra Antonio Mravak, uz koncelebraciju

ravnatelja Gimnazije fra Blaža Toplaka te nastavnika fra Jurice Hrgovića, fra Nedjeljka Jukića i ravnatelja Sjemeništa fra Ivica Udovičića. Za vrijeme misnog slavlja pjevali su članovi Mješovitog zbora Gimnazije pod ravnanjem Andre Čale. Predvoditelj misnog slavlja u propovijedi naglasio je kako je sveti Franjo vrelo bez dna. On svakog čovjeka izazove da ga još više upozna: „Sv. Franjo je poznata nepoznanica. Kad razmišljamo

o asiškom siromašku u misao nam dolazi onaj trenutak koji Isus izgovara Filipu - toliko s njima, ali ga on još ne poznaje. U takvome stanju smo i mi. Kad nam se povremeno učini da poznamo Franju odmah budemo zatečeni iznenađujućom spoznajom kako je on vrelo bez dna. Franju tada doživljavamo kao promjenu u svijetu koju toliko najavljujemo. On je izazov koji ne dopušta opuštenost i mlakost. On kao vječni trubadur poziva na

buđenje učmaloga duha. Franjo je izazovan jer je dopustio da bude Kristom izazvan“, naglasio je predsjedatelj slavlja.

Govoreći o Franjinoj osobnosti i hrabrosti da mijenja svijet, fra Antonio je pozvao učenike da već sada imaju životne ciljeve i ideale koji će ih oduševljavati i pokretati na životnom putu po primjeru sv. Franje: „Zadivljuje njegova odlučnost biti drugačiji. On se nije htio uklopiti u uvriježene sheme postupanja. Bio je „blagi revolucionar“ koji je htio svijetu pokazati pravo lice Krista. On je to mogao jer je najprije dopustio da bude kristolik.

Njegov put imao je cilj. Ideali su ga vodili naprijed. Kucao je na Papina vrata kad su, po ljudsku, bili mali izgledi da se otvore, no on je vjerovao da ta vrata ipak otvara Bog. Franjo je znao primijeniti onu Isusovu: kucajte i otvorit će vam se. Odustajanja nije bilo. Ono što je vrijedno, mora biti i spremno i izvrgnuto osporavanjima. Franjo se nije na to obazirao. On nije htio stati pod utjecajem ljudskih obzira. On je slijedio Isusa raspeta i zato

je bio spreman za tu bol trpjeti. Svaki Franjin korak je bio iskorak ili bolje rečeno stavljanje svojih stopa u Isusove stope“, zaključio je predsjedatelj

slavlja. Na završetku misnog slavlja ravnatelj fra Blaž Toplak, učenicima i nastavnicima čestitao je blagdan sv. Franje, a potom je ispred svečevog

kipa učinjena zajednička fotografija svih sudionika slavlja.

Fra Antonio Mravak, vjeroučitelj

**PROSLAVA DANA
FRANJEVAČKE KLASIČNE GIMNAZIJE
I FRANJEVAČKOG SJEMENIŠTA
U SINJU**

u predvečerje svetkovine
Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije
u crkvi Čudotvorne Gospe Sinjske u Sinju
u četvrtak 7. prosinca 2017. u 18 sati

I. SVEČANA MISA

predslavi fra Joško Kodžoman
provincijal Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja

II. MILE BUDAK - "OGNJIŠTE"

u Gradskom kinu Sinj, 19,30 sati
(ulaz slobodan)
izvode učenici i profesori Franjevačke klasične gimnazije
gosti: Marko Duvnjak i Petra Ugrin

adaptacija romana:

Pero Budak i Jakov Sedlar

FRANJEVAČKA
KLASIČNA
GIMNAZIJA
U SINJU

Ulica Franjevačke klasične gimnazije
br. 22
21230 SINJ

FRANJEVAČKO
SJEMENIŠTE
U SINJU

Šetalište Alojzija Stepinca
br. 1
21230 SINJ

Proslava Dana gimnazije i sjemeništa uoči Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije

Držeći se starih dobrih običaja i tradicije kojom se, redovito uoči svetkovine Bezgrješnog začeca BDM, proslavlja Njen dan, koji je ujedno i Dan gimnazije i sjemeništa pod čiju su zaštitu stavljene obadvije institucije. Dan proslave obilježavaju dva događaja. Prvi je sv. misa koju je predvodio mnp. provincijal fra Joško Kodžoman uz asistenciju ravnatelja gimnazije

fra Blaža Toplaka i ravnatelja sjemeništa fra Ivica Udovičića. Uz njih je na sv. misi nazočilo sveukupno 17 koncelebranata, kao rijetko do tada. U prigodnoj propovijedi provincijal je naglasio važnost očuvanja obitelji u današnjem turbulentnom svijetu. Osobito je potaknuo mlade gimnazijalce da ne žale truda i vremena u stjecanju novih znanja i saznanja jer na

dobrim temeljima obrazovanja mogu zasigurno graditi ljepšu, bolju i sigurniju budućnost. Preko mise pjevao je školski zbor pod ravnanjem prof. glazbe Andre Čale. Po završetku čina svete mise većina prisutnih uputila se do Gradskog kina u Sinju. Naime, ovaj put akademiju koja je uobičajena poslije sv. mise nismo održali u crkvi jer se radilo o zahtjevnom komadu,

a riječ je bila o uprizorenju Budakova *Ognjišta*.

Scenografiju za tako zahtjevno izvođenje nemoguće je bilo smjestiti u prostor crkve. Zbog toga je ravnatelj fra Blaž, u dogovoru s gospodinom Željkom Viculinom i njegovom ženom Marijom, sve uprizorio u Gradskom kinu, bolje rečeno u režiji Gradskog pučkog kazališta. Pripreme su bile duge i zahtjevne, pogotovo u jedanaestome mjesecu kad se vježbalo četiri puta tjedno u poslijepodnevnim satima poslije nastave. Ravnatelj je uz to sate i sate dodatno vježbao s pojedincima, učenicima gimnazije.

Dvorana kina bila je dupkom puna i uprizorenje je krenulo točno kako je najavljeno u 19:30 sati i trajalo je do 21 sat. Sat i pol vremena smjenjivala se scena za scenom držeći gledateljstvo u neizvjesnosti do samoga kraja. Dugotrajni pljesak na kraju potvrdio je zadovoljstvo nazočnih izvedenim uprizorenjem.

Ravnatelj je ukratko objasnio kako je došlo do izvođenja tako zahtjevnog djela i što ga je sve na to nagnalo; osobito dvije činjenice, a to su: veliko iseljavanje mladih obitelji i gašenje vatre na vlastitom ognjištu. Svaka ugašena vatra znak je izumiranja naroda na

vjekovnom ognjištu. Druga činjenica je bila ta da se oživi život Like u prvim desetljećima dvadesetoga stoljeća te da se pokaže kako i na koji način treba čuvati obiteljsko ognjište pa i uz žrtvu vlastitoga života, kao što je to učinila hrabra i neustrašiva Anera.

Mnp. provincijal fra Joško Kodžoman zahvalio se izvođačima na uloženom trudu te potaknuo mlade gimnazijalce i njihove profesore da i dalje nastave održavati lijepe tradicije koje su vezane uz Franjevačku klasičnu gimnaziju. Prije polaska kućnim ognjištima ravnatelj je pozdravio zamjenika župana Splitsko-dalmatinske županije gosp. Luku Brčića, nazočne predstavnike gradske vlasti kao i ravnatelje osnovnih i srednjih škola. Ujedno je izrazio želju da *Ognjišta* uprizore u Svetom Roku gdje se radnja izvorno događala prema Budakovu opisu. Provincijal fra Joško Kodžoman i zamjenik župana gosp. Luka Brčić dali su nakon tih riječi još jednom podstrek izvođačima i izrazili želju da su spremni podržati njihove daljnje nastupe.

Ravnatelj je još jednom svima nazočnima zahvalio te uzvanike i goste pozvao na zajednički domjenak u samostanu koji su velikodušno organizirali gvardijan fra Petar Klapež i ekonom fra Filip Budić. Uz izvođače na domjenku je nazočilo preko stotinu uzvanika.

I na kraju posebno zahvaljujem našim samostanskim kuharicama Snježani,

Anđelki, Aniti i Ivni koje su sve lijepo i ukusno aranžirale i spremile. Druženje u samostanskoj blagovaonici uz ugodni razgovor potrajalo je dugo u noć. Većina od nazočnih poželjela je još ovakvih zbivanja kojima se pronosi ljepota i veličina hrvatskih pisaca, u kojima se opisuje život pojedinih krajeva i zbivanja u određenim teškim povijesnim razdobljima hrvatskog naroda.

Za vrijeme domjenka prisutni su se usuglasili s činjenicom kako bi bila

šteta da sve ostane na samo jednom uprizorenju tako veličanstvenog Budakova djela u izvedbi i u organizaciji Franjevačke klasične gimnazije.

Ravnatelj fra Blaž rekao je kako se nada da će, uz razumijevanje sa strane Provincije i Županije, učiniti sve što je u njegovoj mogućnosti da *Ognjišta* uprizorimo u što više mjesta. Bogu hvala! To se i ostvarilo, a o tome svjedoče sljedeći izvještaji s više gostovanja po Lici i Dalmaciji.

fra Blaž Toplak, ravnatelj

Ognjište

Potražimo li u rječniku hrvatskoga jezika sva značenja riječi ognjište, naići ćemo na nekoliko objašnjenja. Ognjište je s jedne strane mjesto u kući na kojemu se loži otvorena vrata, u metonimiji kuhinja, a s druge je strane ognjište sinonim za rodnu kuću, dom i domovinu, ali naposljetku i mjesto na kojemu se održava vatra. Sva navedena značenja riječi ognjište u svim njegovim doslovnim i alegorijskim značenjima susrećemo u ličkoj sagi Mile Budaka pod nazivom Ognjište. Iznimno opsežan roman Mile Budaka, jednoga od najznačajnijih hrvatskih književnika u razdoblju od 1930. do 1945. godine, vrlo uspješno uspjeli su uprizoriti učenice i učenici Franjevačke klasične gimnazije, zajedno s ravnateljem fra Blažem Toplakom, prof. Brankicom Jerkan te sa sada već starim „gostom“ Markom Duvnjakom, bivšim ravnateljem Gimnazije Dinka Šimunovića u Sinju. Posluživši se adaptacijom romana za scensko izvođenje koju su napravili Pero Budak i Jakov Sedlar, ali zahvaljujući i dodatnomu trudu fra Blaža i gospodina Željka Viculina, navedena je glumačka postava Franjevačke klasične gimnazije oduševila igrokazom

Ognjište u punoj dvorani Gradskoga kina Sinj, a u sklopu Dana Gimnazije i Sjemeništa.

Kao i svako književno vrijedno djelo koje nadživi zub vremena te društveno-povijesna previranja, Budakov roman Ognjište otvara niz složenih tema koje uključuju svu turbulenciju, sreću i nesreću, nestalne ljudske sudbine, ali isto tako svojim općeljudskim i svezremenskim poukama o moralnim (ne)vrijednostima roman nadilazi malu, zatvorenu i izoliranu sredinu ličkoga sela te progovara i čitateljima 21. stoljeća. Budakov pripovjedač prikazuje kršćanskopatrijarhalnu zajednicu koja je za vrijeme

Drugoga svjetskog rata u procesu raspadanja svojih tradicionalnih vrijednosti. Naime, nekoliko je temeljnih odrednica koje se uočavaju kako u Budakovu romanu tako i u našem igrokazu: na prvome je mjestu zemlja kao svojevrsni praelement koji određuje likove, ona je izvor života i nositelj identiteta; na drugome je mjestu obitelj kako osnovna pristanica života, a ona je pak duboko ukorijenjena u narodnoj kulturi i običajima; treći je napokon element osjećaj pravde, dakle etičko pitanje koje se nameće kako individualcu tako i kolektivu! Glazbeno-scensko uprizorenje naše glumačke postave vrlo je uspješno prikazalo i otvorilo naznačene tematske linije romana stavivši u središte dramski sukob između glavnoga negativca Blažića (u izvedbi Marka Duvnjaka) te moralne junakinje Anere (u izvedbi učenice Petre Ugrin). Démonski lik moralno izopačenoga Blažića ne preza ni od čega kako bi udovoljio svojim primitivnim nagonima, makar cijena bila sreća i život njegove djece, sinova Miće (u izvedbi Dragana Kolovrata) i Jose (u izvedbi Davida Marića) te kćeri Baruše (u izvedbi Lorene Cvrle), a na muku svoje žene

sela i svjetonazora, dajući igrokazu dašak neposrednosti i autohtonosti. U prvome redu treba spomenuti da je riječ o maloj sredini koja prije osuđuje nego što hvali, a u kojoj svi sve znaju. U drugome redu, obitelj je temeljna zajednica koja funkcionira dvojako, katkad dobro katkad loše: dogovoreni su brakovi sasvim prirodni (primjerice, brak između Baruše i Ducine /u izvedbi Ilije Kneževića/), a osobna je sloboda ograničena, dok je s druge strane odnos djece prema roditeljima

Mande (u izvedbi prof. Brankice Jerkan). Nasuprot njemu stoji lik hrabre i čudesne žene Anere koju krasi sve vrline biblijsko-antičke heroine, kao što su moralna uzvišenost, ljubav, hrabrost, požrtvovnost, zahvalnost i vjera u Boga. Gotovo kao tragička junakinja moralno je superiorna ostalim likovima, ali i vrlo svjesna svoga položaja, sredine i vrijednosti koje i sama cijeni (brak, obitelj, naslijeđe, nastavak loze). Strada, naravno, zbog Blažićevih laži i izopačenosti, ali i zbog toga što je uvijek vode vlastita etička načela: ljubav prema Mići, zahvalnost divnomu Lukanu (u izvedbi Morena Vukovića) koji joj nudi krov nad glavom, neprestana borba s Blažićevim spletkama i ironijom, vrijedan rad u kući, tuga za mužem i sreća kada se ponada da je ipak živ. Uz glavne i sporedne likove javlja se vrlo bitan lik župnika Plovana (u izvedbi

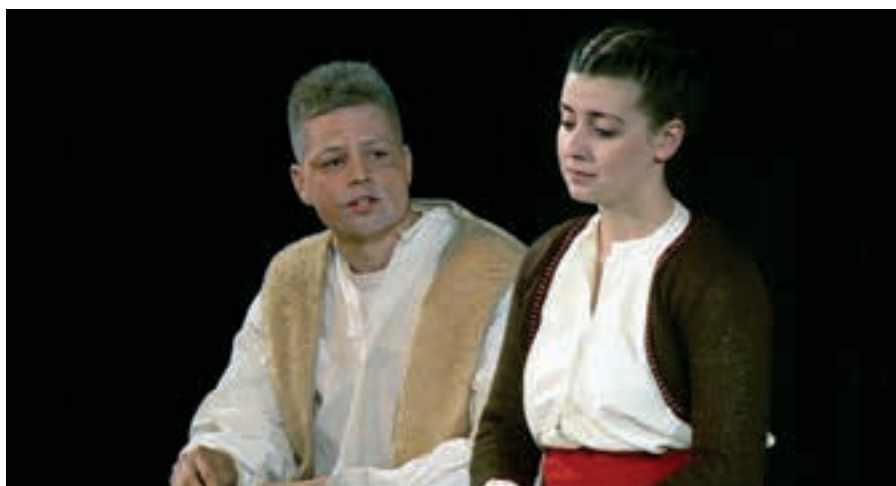
ravnatelja fra Blaža Toplaka) koji svojim molitvom bdije nad životom ličke zajednice, krijepi ju i tješi uzdajući se u Božju providnost.

Uz glavni dramski sukob Blažić – Anera javlja se još niz scena koje upotpunjuju sliku Budakova ličkoga

pun poštovanja, makar bili u krivu jedni ili drugi. Premda je Budakov roman, pa tako i njegova dramatičacija, fabularno opsežan te gotovo neiscrpan u interpretaciji, naša je publika mogla jasno razaznati metaforu ognjišta koje se kao provodni motiv pojavljuje u svim scenama. Nažalost, tužan je zaključak da smo u današnje vrijeme, i u ovim nam dobro poznatim društveno-migracijskim procesima, izgubili onu Lukanovu strast da sačuvamo svoje ognjište, da radimo na njemu, da ga hranimo i predamo u naslijeđe koje je neprocjenjivo – koje je naše!

Sve navedene tematske linije, kako na mikro tako i na makro razini radnje, vješto je i spretno uprizorila glumačka postava Gimnazije u odličnoj interpretaciji naših učenica, učenika, profesora, ravnatelja te gosta-prijatelja:

ostvari i odigra na opće zadovoljstvo. Posebno je naglasio potrebu da i hrvatski narod u ovim teškim trenucima svoje suvremenosti osvijesti važnost vlastitoga ognjišta u smislu demografske obnove naroda. Istaknuo je, nadalje, sav trud i vrijeme koje su uložili učenici, profesori, suradnici, prijatelji i Provincija kako bi se *Ognjište* dogodilo. Fra Blaž je nakraju napomenuo da su se izvođači, nažalost, malo i prehladili. Žao nam je, fra Blažu, zbog prehlade i nadamo

od sugestivne glazbene podloge, preko kostimografije i rekvizita, do glumačkoga talenta koji je podrazumijevao jezično obojenu karakterizaciju ličkoga sela s njegovim usmenonarodnim stilom (da navedemo, primjerice, strinu Anđušu u izvedbi Antee Jukić) te zahtjevnu psihološku nijansiranost likova.

Za uspješnost izvedbe *Ognjišta* u pogledu režije, glazbe, rasvjete, kostimografije osobitu zahvalnost izražavam gospodinu Željku Viculinu, ravnatelju sinjskog pučkog kazališta, kao i njegovoj ženi Mariji.

Budakovo je, dakle, ličko selo oživjelo na daskama sinjskoga gradskog kina, a na koncu dojmpljive izvedbe, koju je gledateljstvo pohvalilo burnim i

srdačnim pljeskom, svi su bili više nego zadovoljni. Na kraju izvedbe nekoliko je riječi zahvale uputio ravnatelj fra Blaž Toplak, zahvalivši svima koji su doprinijeli da se predstava

se da je prošla, ali vjerujemo da smo se svi zajedno zasigurno itekako duhovno – OGRIJALI!

Anita Grčić, prof.

Sv. Rok - Lovinac - Gospić

U jutarnjim, satima krenula je glumačka družina Franjevačke klasične gimnazije u Sinju s pravom javnosti uz pratnju prvih razreda gimnazije s njihovim razrednicama Snježanom Radan i Radmilom Klarić na put prema Lici. Oko devet sati stigli smo u sv. Rok. Uslijedio je pohod prema Anerinu grobu, a poslije toga zajedničko fotografiranje kod Anerina kipa. Nakon kratke pauze svi smo nazočili sv. misi u crkvi sv. Roka. Misu je predslavio biskup u miru mons. Mile Bogović uz asistenciju župnika fra

Tina Labrovića i ravnatelja gimnazije fra Blaža Toplaka. Poslije mise uputili smo se ponovno do Anerina kipa gdje je uslijedilo zajedničko fotografiranje ali sada s biskupom, župnikom i nazočnim vjernicima.

Ubrzo nakon toga krenuli smo prema Lovincu. Svi zajedno iznijeli smo iz autobusa potrebne stvari i rekvizite za uprizorenje ognjišta. U 12,20 započelo je uprizorenje Budakovih *Ognjišta* u prepunoj lovinačkoj dvorani. Nakon izvedbe koja je oduševila nazočne svi smo se našli u malo

dvorani gdje su domaćini pripremili prigodnu zakusku. Vidjelo se koliko su truda uložili. Da je zakuska bila u najboljem hotelu ne bi se postidjela. Ljubav i zajedništvo stanovnika sv. Roka i Lovinca pokazala se u najboljem svjetlu prema gostima iz Sinja. U razgovorima s pojedincima doznali smo kako oni vuku korijene iz obitelji koje se spominju u romanu.

Okolo tri sata poslije podne kad smo spremili sve potrebno za nastup krenuli smo prema Gospiću. Tamo smo stigli nešto prije četiri sata. Ponovno

1838. – 2018.

VAŽNI DATUMI NAŠE GIMNAZIJE

ravnateljica gosp. Irena Peša. Mons. Mile Bogović ukratko je iznio što je sve trebalo poduzeti i kakove sve prepreke preskočiti da se oživi ideja *Ognjišta* kao i postavljanje Anerina kipa. Na kraju u ime svih riječi zahvalje prožete dubokim emocijama izrekao je gradonačelnik Gospića gosp. Karlo Starčević.

Nakon što su sve stvari i rekviziti spremljeni u autobus uslijedilo je zajedničko druženje uz prigodni domjenak u prostorima pučkog učilišta. U 21,30 krenuli smo prema Sinju gdje smo stigli u 24 sata. Glumci i prvašići krenulči su kući uz pratnju roditelja

su se svi angažirali u iznošenju potrebnih rekvizita na pozornicu pučkog učilišta dr. Ante Starčevića. Svi su tada dobili slobodno, a gosp. Željko Viculin i fra Blaž prihvatili su se posla kao i u Lovincu uređujući pozornicu i štimajući glazbu i rasvjetu za nastup.

U 19 sati započelo je uprizorenje ognjišta koje je trajalo do 20,30. Na kraju je ravnatelj fra Blaž ukratko ispričao što se sve poduzimalo da bi se mogla upriličiti i prikazati sva situacija koja je vezana uz Budakovo Ognjište. U pozadini svega stajala je nažalost situacija iseljavanja hrvatskih obitelji kao nikada do sada. U ime pučkog učilišta zahvalila se

a fra Blaž, gosp. Želko Viculin i nekolicina sjemeništara prebacila je sve stari u Cady koji je u samostan odveo ekonom fra Filip Budić kojemu i ovom prigodom zahvaljujem za svaku podršku u nastupima vezanim za izvođenje *Ognjišta*.

I ovom prigodom osobito zahvaljujem gosp. Želju Viculinu i njegovoj ženi Mariji koji su u svemu bili desna ruka što se tiče glazbe, rasvjete, odabira kostima, neizostavne šaptačice teksta kao i mnogo čega drugoga bez čega bi bilo nemoguće istinski dočarati Budakovo *Ognjište*.

fra Blaž Toplak, ravnatelj

Lika expres, 15. 04. 2018.

Budakovo „Ognjište“ u izvedbi glumaca iz Sinja itekako zadovoljilo gospićku publiku

O Mili Budaku kao političaru sve je poznato, poznata je i njegova sudbina, kao i činjenica da su brojni

pokušaji njegove rehabilitacije u najmanju ruku osuđeni na polemike i kontroverze. No Mile Budak kao

Objavljeno: 15/04/2018

GOSPIĆ- Iako je termin predstave, nedjeljno večer, pomalo neuobičajeno za gospićku kazališnu publiku, činjenica da u Gospić dolazi izvedba djela Ličanina Mile Budaka „Ognjište“ u Pučko otvoreno učilište privukla je brojne. Ovo vjerojatno najpoznatije djelo Mile Budaka rođenog u Svetom Roku, na kazališnim daskama izveli su učenici i profesori *Franjevačke klasične gimnazije u Sinju*. Odlično su Sinjani prilagodili Budakov roman i jako ga dobro izveli pred publikom.

romanopisac sjajno prikazuje Liku i Ličane, zatvorenu, duševno jaku patrijarhalnu zajednicu. A *Ognjište* s druge strane pokazuje ili promeće u prvi plan ognjište i onoga tko je uglavnom bio oko ognjišta kao centralnog mjesta u kući, a to je žena, majka. I to su Sinjani jako dobro pogodili, a ono što svakako treba pohvaliti jest i jako dobro „skidanje“ ličkoga, svetoročkog govora.

Na predstavu je došla brojna publika, među njima i gradonačelnik Karlo Starčević sa suprugom Mandom u društvu oba Gospićko-senjska biskupa, aktivnog Zdenka Križičića i biskupa u miru Mile Bogovića.

Milan Tomašević

Budakovo *Ognjište* na sceni GKS-a

.....
Metković, 21. 4. 2018. - Učenici i profesori Franjevačke klasične gimnazije iz Sinja sinoć su u kazališnoj dvorani GKS-a izveli predstavu *Ognjište* temeljenu na romanu Mile Budaka. Radnja se događa u Ličkome selu u vremenu pred I. svj. rat te poslije njega. Naprasiti otac Blažić ne dopušta svome sinu Mići da s Anerom živi uz roditeljsko ognjište, no na vidjelo izlaze Blažićeve niske strasti. Zapravo, on Aneru želi za sebe. Mića se ne vraća iz rata, a Anera čuva Mićino ognjište, poistovjećujući svoju ljubav s tim ognjištem. To ju na koncu košta života. Zato što neće biti njegova ubija je Blažić, koji je sve naučio stjecati smicalicama i silom. Mladi glumci te nekoliko njihovih starijih kolega predstavili su se kao dobro uigrana glumačka trupa pa ih je publika nagradila velikim pljeskom. Nakon predstave publici se obratio fra Blaž Toplak, ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije koji u predstavi tumači lik svećenika, te rekao da ga je na uprizorenje *Ognjišta* potaknula situacija u Hrvatskoj, u kojoj se mnoga ognjišta gase, a mladi, pa i cijele obitelji, sve više iseljavaju. (LIKEmetkovic.hr)

.....

METKOVCI U MIŠJOJ RUPI

Prebirući po dojmovima s gostovanja u Metkoviću 20. travnja 2018. godine, ne mogu se oteti dojmu dubokog razočaranja u pogledu odnosa prema monumentalnom djelu *Ognjište* hrvatskog pisca Mile Budaka. Pitam se, po tko zna koji put, zar je moguće da dvadeset osam godina od samostalnosti hrvatske države među ljudima i dalje živi godinama lažno gajeni osjećaj političkih nesretnih promašaja, koji se vežu uz nemjerljiva kulturna dostignuća hrvatske književnosti?!

Na stranu što je tih dana u Metkoviću održan susret fra-maša iz cijele Hrvatske. Riječ je o mladima i jednom manjem dijelu starije populacije vezane uz njihovo djelovanje na susretu u Metkoviću. Po tko zna koji put čovjek se može zapitati gdje je ta metkovska kulturna inteligencija?

Profesori, osobito hrvatskog jezika, ali i drugih obrazovnih predmeta? Gdje je djelatnost Matice hrvatske i njenih članova? Gdje su svi oni koje barem dijelom zanima kulturna baština hrvatskog naroda? Zasigurno je desetljećima poslije Drugoga svjetskog rata bila hereza spominjati Milu Budaka i njegova djela. Sve se svodilo na njegovu političku djelatnost u vrijeme NDH.

Dobro nam je znano da se svatko tko je pokušao čitati *Ognjište* i druga Budakova djela izlagao potencijalnoj opasnosti kao narodni neprijatelj. Malo njih je pročitalo to monumentalno Budakovo djelo i u njemu se susrelo s vječnom problematikom očuvanja vlastitoga ognjišta. Svrha i cilj sat i pol uprizorenja ovoga romana, koje su

1990-tih adaptirali i složili u dramski tekst Pero Budak i Jakov Sedlar, zavrjeđivala je barem nešto veći odziv metkovske „kvazi inteligencije“.

Možda su neki razmišljali: to su učenici, gimnazijalci i njihovi profesori, pa neće to biti nešto naročito te se na to ne isplati utrošiti jednu večer u Gradskom kulturnom središtu. Koliko je poznato autoru ovog osvrt, Budakovo *Ognjište* je vrlo zahtjevan i nadasve mukotrpan tekst za spremi i pogotovo za izvesti u kontinuitetu od sat i pol vremena. Uz to tekst se vrlo rijetko izvodio i to samo u nekoliko navrata 1990-tih u Zagrebu. Večer 20. travnja u Metkoviću bila je jedinstvena prigoda za uživo, bez čitanja romana doživjeti sliku ličkoga života u prvim desetljećima dvadesetog stoljeća.

Dakako, uz svladavanje i uigravanje uloga, svako gostovanje uza se vuče i velike materijalne troškove. Uz pomoć Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelj – koja je osnivač i vlasnik Franjevačke gimnazije u Sinju s pravom javnosti, a koja u jesen 2018. godine slavi 180 godina gimnazijskog djelovanja u Sinju – mogli smo poduzeti niz gostovanja s Budakovim *Ognjištima*. U Sinju dva puta 7. 12. 2017. uoči dana Gimnazije i Sjemeništa te ponovno 13. travnja 2018. Iza toga uslijedilo je gostovanje u Sv. Roku, Lovincu i Gospiću (dva nastupa). Na svim gostovanjima dvorane su bile ispunjene, a osobito je bio dirljiv i zapažen nastup u Lovincu gdje su nam pojedinci prilazili s riječima zahvale i pojašnjenja da oni vuku svoje korijene iz pojedinih obitelji koje se spominju u *Ognjištu*.

Kao rođeni Metkovac, a trenutno ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije u Sinju, želio sam *Ognjište* kao

najvažnije djelo hrvatskog književnika Mile Budaka na koje se pomisli pri spomenu njegova imena, uprizoriti u Metkoviću. Nažalost, čovjek je imao doživljaj da Metkovi radije ostaju u mišjoj rupi svojih obzira, nego li da budu sudionici teško ponovljivog uprizorenja *Ognjišta*. Jedino za pohvalu te večeri jest činjenica kojom su poslije izvođenja, u organizaciji gradske vlasti, ugošćeni sudionici *Ognjišta*. Za to im ovom prilikom osobito zahvaljujem u ime svih izvođača.

Što je u svemu važno naglasiti, književnik je zahvatio ličko selo što je više mogao u širinu i dubinu te je svoj roman zamislio i sagradio kao lanac epizoda. Uz demon-skog Blažića, u kojeg se nažalost ugledaju mnogi današnji hrvatski političari, kao njegov antipod stoji uzvišeni lik divnog patnika Lukana i uznositi lik najčudesnije žene u hrvatskoj književnosti, lik seoske heroine Anere, koja se

čistoćom ideala i moralnom snagom izdiže iznad sredine, ali pada kao žrtva gigantske borbe primitivnih nagona i slijepe strasti na jednoj, a uzvišenog poimanja dužnosti na drugoj strani.

Svrha i cilj uprizorenja *Ognjišta* vođena je mišlju da u današnjem vremenu, kada se sve više gase hrvatska ognjišta zbog niskog nataliteta i još većeg iseljavanja mladih obitelji, uprizorenjem Budakova *Ognjišta* želimo upozoriti na „glas vapijućeg u pustinji“ nadajući se i želeći očuvati hrvatska ognjišta i da se njihova vatra ne ugasi nikada.

I što na kraju svega izrečenoga reći? Od metkovskoga i neretvanskog gusarskog duha ne ostade ništa doli koje-kakvi obziri i kalkuliranja na kojima se ne može čuvati i sačuvati vlastito ognjište.

fra Blaž Toplak, ravanatelj

Ognjišta

U Gradskom kulturnom središtu u Metkoviću 20. travnja 2018. godine Franjevačka klasična gimnazija u Sinju s pravom javnosti izvela je predstavu *Ognjište* Mile Budaka. Prije nego bilo što kažem o predstavi, važno je istaknuti da škola sprema ili bi trebala spremati učenike za život. Život je strog učitelj, često nemilosrdan, gdje se ne uvažavaju baš olakotne okolnosti, gdje padaš znao ne znao, a negativne ocjene su osude, žrtve, stigmatizacija, zatvori, ratovi, nasilje. Vrlo je malo odličnih i onih lijepih trenutaka koje pamtiš za cijeli život, koji te nose kao pticu koja leti prema suncu ili su rijetki kao velebitska degenija. Zato činjenica da učenici i profesori nastupaju zajedno u jednoj ovako dramatičnoj predstavi predstavlja pravi suradnički odnos u kojem se uči razmišljati kroz konfrontirane suprotnosti i kurikularni pristup nastavi. U jednostavnoj, ali koncentrirano-impresivnoj scenografiji *Ognjišta*, narodne nošnje Like i

ličke pjesme podižu raspoloženje i stvaraju idiličan ugođaj, ali samo na prvi pogled. Pojavljivanjem svećenika Plovana s riječima: „Mir kući ovoj. Zazirite od zla. Prianjajte uz dobro. Srdačno se ljubite pravim bratoljublje.“ odvija se početak i završetak romana, Alfa i Omega Božjeg nauka, stalna poruka i pouka ljudima.

Fra Blaž Toplak, ravnatelj i profesor sinjske Franjevačke klasične gimnazije, nije glumac u predstavi, već je stvarni svećenik, učitelj koji se sa svojim učenicima, kolegama profesorima i suradnicima stavlja u dramu životno konfrontiranih suprotnosti i složenosti nerješivih situacija, koje se nisu podigle na višu razinu svijesti. Blagim i umirujućim riječima predstavlja Božji melem za goruće teme, poučavajući mlađe istim postupcima u razlikovanju i uočavanju bitnog. U obljetnici 180 godina Gimnazije aktualizira problematiku lošeg demografskog stanja u društvu te akcentira problematiku vraćanja na rodna ognjišta s promijenjenim, zrelijim i svjesnijim životnim stavovima. U ovom slučaju Ljepota Like koju nazivaju i „kralježnicom Hrvatske“, okružena ljepotom nacionalnih parkova, prirodnim ljepotama u svjetskom rezervatu biosfere Velebita, ali sa sve manje stanovništva. Danas na području Like živi 50 000 stanovnika, a prije 80 godina bilo ih je oko 200 000. Ljepota krajolika nosi i poruku povijesti da je ovo područje oblikovalo militantnog čovjeka u sukobu i obrani, razvijajući oporost, agresivnost, poniznost u poslušnosti vojne obveze u neimaštini i teškim uvjetima, stvarajući kroničnu bol koja se prenosi generacijama i od koje se bježi, a sama riječ Lika u svom značenju je lijek, a može biti i vuk.

Mile Budak *Ognjišta* je napisao u Italiji u Salernu za 43 dana 1938. godine. Činjenica da je ostao bez oca prije nego se rodio sigurno je imalo utjecaja u identifikacijskom periodu kada dječaci od 9 godina traže identitet i

nazočnost očinske figure ili nekoga iz neposrednog okruženja. *Ognjišta* su pisana snagom uspomena ljubavi koje je kao dijete upio u Lici i nije ih izmišljao, nego ih je duboko doživljene pretočio snagom riječi u izvrstan roman.

Radnja je vezana za obitelj u kojoj Blažić-Čakan, gorštački oblikovana figura oca, moćnog domaćina obitelji. Svojom izvanrednom glumom, u sjajnoj izvedbi Marko Duvnjak je realistički oslikao kontraverznu osobu Blažića: govorom, dijalektom, dikcijom, gestikulacijom i čitavom pojavom. Svako profesionalno kazalište bi ga poželjelo za svog glumca, prvaka drame. On je impozantna figura u tumačenju negativnog lika, koji ne laže ni sebe ni Boga, ali druge jest. Griješi jer ne može kontrolirati svoje nagone. Agresivnim ponašanjem drži kontrolu nad sobom distancirajući se lošim postupcima prema Aneri i obitelji, jer jedino tako odolijeva nagonima. Zvijer pušta iz kaveza osobnosti kada slaže da mu je sin Mićan živ. Anera, milosrdni lik u slijepoj ljubavi, završava u zamci osvajača, progonitelja kao nevina žrtva. Analitičari u *Ognjištima* vide ličku „Ilijadu“, a u likovima Anere i Mićana Romea i Juliju. „Kad se vratim ako Bog da, nek nađem tebe živu, veselje moje... i živu vatru... i živu vatru...“ (str.285 *Ognjište* I).

Ognjište nije samo simbol okupljanja obitelji, gdje se toplinom grije, netko se i oprži. Simbol ognjišta je i žena koja svojom ljubavlju, odanošću i čistoćom drži muža i obitelj. Ljubavi Anere i Miće suđeno je „nikud i nikamo“. Lik Anere tumači Petra Ugrin talentirana mlada osoba koja je krajnja suprotnost u napetosti radnje progonitelja i žrtve. Mića, Anerin muž i ljubav, kojeg tumači Dragan Kolovrat, strada kao žrtva I. svjetskog rata. Na žalost, mali narodi u šakama velikih sila gubili su svoje živote i ognjišta u vojnoj poslušnosti i kontradiktornosti međusobnih i međunarodnih odnosa. Lik Lukana, kojeg tumači Moreno Vuković, ponosan je i uzvišen, ali uzima pravdu u svoje ruke i s druge strane oštrice kaže: „Oprosti mi Bože, ali morao sam“. Pravda je trebala biti zadovoljena kod osmanlijske kule gdje je borba opravdana i dopuštena. Vezni likovi harmonije ličkog sela su Baruš (Lorena Cvrlje), majka Manda (Brančica Jerkan), Anđuša (Antea Jukić), Ducina (Ilija Knežević) i Jozo (David Marić). Svaki od mladih glumaca je nadišao mladost i iskustvo u tumačenju starijih i zrelih likova, s lijepom dikcijom i interpretacijom, koja je predstavi davala punoću scenskog i glumačkog volumena. Oni sigurno neće ugaziti vatru ljubavi prema dobrom romanu i kazalištu, svojim

nastupima i scenskim žarom. Čitav ansambl može biti prezadovoljan zajedničkim radom i energijom uloženi u spoznaju proširivanja znanja i stavljanja radnje u kontekst događanja i vremena, kao i aktualnost i potreba sadašnjosti. Ugledom Jakova Sedlara i Petra Budaka koji su pripremili adaptaciju romana, režiju ove predstave su ostvarili fra Blaž Toplak i Željko Viculin koji je majstorski predstavu integrirao glazbenim dijelovima u suradnji sa Marijom Viculin koja je kostimografijom ličkog folkloru obogatila čitavu vizuru predstave.

Mile Budak svjestan da je napravio remek djelo u povratku za Hrvatsku 1938. godine tražio je jedan uvjet, a to je da se ne zabrani roman *Ognjište*. Godine 1940. na dan izlaska iz zatvora tragično je preminula njegova supruga Ivka. Na jedno vrijeme se povukao iz politike. Na osobni zahtjev 1943. godine se i umirovio na službi ministra vanjskih poslova. Ranije je obavljao dužnost ministra bogoštovlja i nastave. Kakav ministar nastave bi bio danas? Sigurno bi mu bilo drago da su njegove knjige prevedene na puno jezika i da je čitaju različiti narodi u svijetu. U

kontekstu svih društveno političkih odnosa tog vremena, ne mogu da ne spomenem i Milu Budaka, nećaka koji je bio liječnik i osobni liječnik istog vođe. Osnovao je plućni odjel, prvi je u Hrvata počeo liječiti tuberkulozu torakokaustikom. Opskrbio je prihvatni centar na Zavrtnici gdje su bili smješteni Židovi i židovski liječnici koji su poslani u Bosnu suzbijati edemski sifilis, Osnovao je Centar za tuberkulozni meningitis u kojem je radio do smrti.

Početnim uvodnim riječima fra Blaža Toplaka: „Mir kući ovoj!“ može se slobodno reći i „Mir ovoj zemlji Hrvatskoj!“ koja treba slobodno disati i izliječiti se od kronične boli viktimizma. U ovoj zemlji su zaštićeni zakonom i vuk i medvjed, kao i mnoge druge životinjske i biljne vrste koje su i dio našega i svačijeg moždanog limbickog sustava. Budimo zdravo, a ne korozivno društvo. Budimo lučonoše zdravih odnosa, kao i djevojke na kraju predstave. Za Blažića se kaže da je bio tuđi čovjek jer je bio u Americi. Da je susreo svog starijeg Ličanina Nikolu Teslu i izliječio degeneriranu seksualnost stvorio bi možda privredu koja bi u neugaslim ognjištima i danas bila svjetsko čudo. „Oče naš, daj nam danas...“

Vanja Gabrić, prof.

Budakovo *Ognjište* u Imotskom

28 travnja 2018. u Gradskom kinu održana predstava *Ognjište* autora Mile Budaka. Učenici i profesori Franjevačke klasične gimnazije iz Sinja sinoć su u Gradskom kinu u Imotskom izveli predstavu *Ognjište*, autora Mile Budaka. Predstava je to koja prikazuje patrijarhalne odnose u Lici, ali je njezina tematika i danas aktualizirana jer prikazuje demografske probleme koji muče hrvatsko društvo. Nakon predstave je, po prvi put u novoobnovljenoj auli Gradskoga kina u Imotskom, održan domjenak. (Redakcija Radio Imotski, Kultura)

OGNJIŠTARI U IMOTSKOME

Na prvi pogled malo čudno zvuči naziv ognjištari. No, u tome ne bi smjelo biti ništa čudno jer prema Raosovoj napisanoj i Vrdoljakovoj ekraniziranoj seriji *Prosjiaci i sinovi* i mi smo te večeri pomalo izgledali kao prosijaci u Imotskoj krajini. Kao zalutali glumci u sredini koja nema osjećaja prema velikim djelima proskribiranih i od komunista prezrenih hrvatskih pisaca. Nažalost, ljudi koji su desetljećima odgajani u duhu koje je svako izrazito nacionalno uokvireno ozračje proglašavalo nenarodnim i tobože „ustaškim“, teško da se moglo drugačije postaviti i prisutnošću pokazati. Čovjek je imao osjećaj da je došao u neko mjesto u dubokome Balkanu, nesklopo svemu što ima obilježje hrvatskoga i narodnoga. Neuobičajeno mali broj posjetitelja nije mogao doli stvoriti mučan dojam kojekakvih upita i nedorečenih odgovora kao npr.: Gdje je ta ponosna imotska inteligencija? Gdje su ti vrsni profesori hrvatskoga

jezika? Gdje su gradske strukture koje se busaju u prsa kao predstavnici naroda? Monumentalno djelo Mile Budaka *Ognjište* koje su uz mnogo muke i truda spremili i uprizarili učenici i profesori Franjevačke klasične gimnazije u Sinju s pravom javnosti, doživjelo je u imotskom Gradskom

kinu svu bijedu i mizeriju odnosa prema čuvanju vlastitoga ognjišta i tradicije koju je Budak ovjekovječio u svome djelu.

Imotska krajina koja vjekovima doživljava tragediju raseljavanja i gašenja vlastitih ognjišta imala je jedinstvenu prigodu te večeri 27. travnja

nadahnuti se na žrtvi hrvatske heroine Anere u obrani vlastitog ognjišta. No, nažalost ono što napisah za moje Metkovce tjedan dana prije (20. travnja) to se s puno gorčine, ali i životne realnosti može i za Imočane kazati, a to je da radije ostadoše u rupi svoji obzira, špekulacija i kalkulacija. Ako stariji svojim primjerom nisu kadri ukazati na potrebu iskazivanja pijeteta prema sistematski zatiranim djelima hrvatskim pisaca, onda se ne treba čuditi što narodnjački koncerti postaju obilježje hrvatske mladosti, jer ih stariji i obrazovaniji u tome prešutno podržavaju. Dakako, jedan od pasivnih oblika takovog podržavanja je i totalna nezainteresiranost za gore navedeno i uprizoreno djelo, a i za cijeli niz sličnih djela.

Onaj tko je te večeri našao u Gradskom kinu imao je osjećaj da je došao u Imotsku krajinu koja je netom oslobođena od Turaka i u kojoj kao da nema više od par desetaka stanovnika. No, unatoč takovom odnosu izvođači su bili ponosni i radosni što mogu

onima koji su bili dijelom *Ognjišta* te večeri donijeti tračak ličkoga života, koji je manje-više bio nazočan i u drugim dijelovima Hrvatske u prvim desetljećima 20. stoljeća.

Bez obzira na razočaranost malom, gotovo bijednom posjetom, treba iskazati svaku pohvalu gospodinu Grgi Nikoliću, gospodinu Ivanu Bekavcu, kao i gospđi Ani Jukić koji

su svojim angažmanom u uređenju pozornice, kao i primjerenom zakuškom ublažili gorčinu nezainteresiranosti Imočana prema Budakovu *Ognjištu*. Svakako i velika zahvala obitelji Domazet koja nam je ustupila potrebna sredstva ozvučenja kako bi uprizorenje *Ognjišta* bilo primjerenom izvedeno.

fra Blaž Toplak, ravnatelj

Možemo li očuvati hrvatska ognjišta?

Od ideje do ostvarenja određene zamisli nerijetko je dug i mukotrpan put. No, ljudi i njihova upornost te neugasiva želja za očuvanjem vlastitih ognjišta guraju čovjeka naprijed u hodu opstanaka na vjekovnim prostorima na koje doseliše naši preci. U vremenu kad se neumoljivom brzinom gase hrvatska ognjišta diljem *Lijepa naše* odlučili smo se kao Franjevačka klasična gimnazija u Sinju s pravom javnosti u prigodi Dana Gimnazije, koji se slavi uoči dana svetkovine BZBDM, uprizoriti djelo Mile Budaka *Ognjište*. Što je u svemu važno naglasiti, književnik je zahvatio ličko selo što je više mogao u širinu i dubinu te je svoj roman zamislio i sagradio kao lanac epizoda. Uz demonskog Blažića, u kojeg se nažalost ugledaju

mnogi današnji hrvatski političari, kao njegov antipod stoji uzvišeni lik divnog patnika Lukana i uznositi lik najčudesnije žene u hrvatskoj književnosti, lik seoske heroine Anere, koja se čistoćom ideala i moralnom snagom izdiže iznad sredine, ali pada kao žrtva gigantske borbe primitivnih nagona i slijepe strasti na jednoj, a uzvišenog poimanja dužnosti na drugoj strani.

Uspješno izvedena 7. prosinca 2017. i još ljepše uprizorena izvedba *Ognjišta* u trajanju od sat i pol vremena kod mnogih je pobudila iskrenu želju da bi bila šteta to ne uprizoriti na što više mjesta. Na ravnateljstvu izraženu želju u zahvali nakon uprizorenja *Ognjišta* da im je želja poći u sv. Rok i Lovinac i tamo na licu mjesta gdje se izvorno

događala radnja uprizoriti *Ognjište*. Uz puno truda te uz veliku pripomoć domaćina želju smo ostvarili i 15. travnja svi sudionici *Ognjišta* uz učenike prvih razreda koji su s nama pošli u Liku nazočili smo u sv. Roku sv. misi koju je predslavio biskup u miru mons. Mile Bogović. Poslije zajedničke fotografije kod Anerina kipa put nas je vodio u Lovinac gdje smo u domu kulture uprizorili *Ognjište*. Nakon kratkog odmora i upriličene zakuske krenuli smo u Gospić. U Gospiću smo istu večer 15. travnja u pučkom učilištu dr. Ante Starčevića pred punom dvoranom izveli *Ognjište*.

Na izvedbi u Gospiću uz gradonačelnika Karla Starčevića, upraviteljicu učilišta Irenu Peša, nazočio je i biskup ličko senjski mons. Zdenko Križić, a

1838. – 2018.

VAŽNI DATUMI NAŠE GIMNAZIJE

uz njega je bio i biskup u mirovini mons. Mile Bogović.

Poslije Like uslijedilo je još nekoliko gostovanja s *Ognjištima* i to 20. travnja u Metkoviću, 27. travnja u Imotskom i 18. svibnja u Splitu. U svemu izveli smo sedam puta Ognjište na zadovoljstvo svih onih koji su našli vremena da jednu večer posvete velikanu hrvatske književnosti Mili Budaku i njegovim *Ognjištima*.

Svi koji su nazočili navedenim izvedbama uz zahvale izvođačima: učenicima i profesorima Franjevačke klasične gimnaziju u Sinju s pravom javnosti ostajali su začuđeni da amateri učenici i profesori mogu tako uspješno dočarati život Like u prvim desetljećima 20. stoljeća. Gledatelji, oni koji su bez straha i kalkuliranja nazočili navedenim izvedbama, od Lovinca do Splita ostali su oduševljeni osobito načinom na koji su mladi glumci-učenici i profesori uprizorili Budakovo ognjište s toliko ljubavi i

vjernosti prema napisanom romanu. Većina ih je zapazila da je u izvedbi sačuvana osebnost jezika ličkog podneblja kako je to Budak i zabilježio u svom romanu.

Jasno da ovako uspješne i nadahnuće izvedbe ne bi bilo moguće izvesti bez tehničke i savjetodavne pomoći

gospodina Željka Viculina i njegove žene Marije, koji su dugogodišnji voditelji sinjskog gradskog kazališta, a koji su od samog početka zamisli i pripreme te izvedbe projekta u svemu bili desna ruka ravnatelju i ostalim izvođačima.

fra Blaž Toplak, ravnatelj

9. festival znanosti – Sinj 2018.

Organizacijski odbor Festivala znanosti – Sinj 2018.
Udruga Znanost i Alka
Karakabica 169, 21230 Sinj
Tel.: 0989863012
E-mail: frsinj@gmail.com

Franjevačka klasična gimnazija u Sinju s pravom javnosti
Ulica Franjevačke gimnazije 22
21230 Sinj

Festival znanosti – Sinj 2018.

Nakon 8 uspješnih godina, ove godine održat će se deveti **Festival znanosti – Sinj 2018., od 15. do 20. listopada 2018.** godine. Kao i svih prethodnih godina, i ove ga godine organizira udruga Znanost i Alka, u suradnji s Viteškim albarskim društvom i školama u Cetinskom kraju. Sažetak s idejom Festivala i glavnim crtama programa te gostima nalazi se u prilogu ovoga dopisa.

Kao i dosadašnjih godina, jedna od ključnih ideja Festivala je **izravna interakcija učenika s vrhunskim znanstvenicima-gostima Festivala u razredu u sklopu nastave.** Zahvaljujući i Vašoj školi na kvalitetnoj suradnji prethodnih godina, dostavljamo Vam ovu informaciju o Festivalu kako biste mogli planirati i organizirati nastavne aktivnosti u tom tjednu, a također Vas molimo:

- da nam što prije dostavite **raspored sati u školi**
- da tjedan održavanja Festivala (15. – 20. 10.) u svojoj školi oslobodite od **ispita** koliko god možete, kako bi učenici bili otvoreniji a i nama i Vama organizacija posjeta znanstvenika lakša
- da i nastavnicima u zbornici i učenicima prosljedite informaciju o Festivalu, a na oglasnoj ploči prilikom ovog spisa, s posebnim naglaskom na dio programa izvan škole koji se odnosi na njih:
  - g) **Znanstveni kviz za srednjoškolke** s nagradama od 3000, 2000 i 1000 kn. Prijava je na www.frsinj.org.
  - h) **Interaktivno kemijsko-fizičko-logičko natjecanje u pokusima Anolizom pogodni, koja je sof u vodilj** koje će održati u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji od 14 do 17 sati svih 5 dana Festivala, s nagradama od 1500, 1000 i 500 kn. Prijava je na www.frsinj.org, a posebna obavijest za oglasne ploče i nastavnike u prilogu ovog dopisa.
- da potaknete učenike, pogotovo one najbolje, na sudjelovanje na **popularnoznanstvenim predavanjima** u večernjem dijelu programa u Albarskim dvorima.

Također, Vas i Vaše nastavnike pozivamo i na svečano otvorenje Festivala 15. listopada 2018. u 17:30 sati u Albarskim dvorima. Nadamo se nastavku uspješne suradnje jer je jedan od naših ciljeva potaknuti interes učenika za znanstvenim zanimanjima, što će, vjerujemo, dugoročno utjecati na razvoj našeg kraja, hrvatske znanosti i društva u cjelini.

Mislav Cvitković, mag. phys.
Predsjednik Udruge Znanost i Alka i
Organizacijskog odbora FZS 2018.

U Sinju 21. rujna 2018.

Druga Znanost i Alka - FZS 2018.
Karakašica 169, 21 230 Sinj
www.fzsinj.org
fzsinj@gmail.com
+385 98 986 30 12

FESTIVAL ZNANOSTI – SINJ 2018: SAŽETAK

Festival znanosti – Sinj (FZS) je popularnoznanstveni događaj koji se održava svake godine od 2010. i zbog svojih posebnosti razvio se u jedan od najvećih takvih događaja u Hrvatskoj.

Osnovni cilj FZS-a je promicanje znanja, izvrsnosti, inovativnosti i znanosti kao temeljnih vrijednosti za razvoj društva i gospodarstva u Hrvatskoj i uopće.

Prepoznali smo Sinj kao najbolje polazište za promicanje znanja kao temelja rada, života i uspjeha jer se tu, kao i u cijeloj Državi, uslijed gospodarskog mrtvila i nemogućnosti zaposlenja bez obzira na kompetencije, počela razvijati beznadna društvena mikroklima u kojoj su mladi ljudi prestali cijeniti znanje i ulaganje u obrazovanje i dijelom se počeli miriti s „preživljavačkim“ stilom života od dana do dana, a drugim dijelom odlaziti iz Hrvatske. Stoga smo odlučili **predočiti jedan drugi svijet, svijet znanja i znanosti**, i to primjerima **naših najuspješnijih ljudi u tom svijetu na svjetskoj razini**. Ciljana populacija je dječja, osnovnoškolska i srednjoškolska, koja će uskoro preuzeti breme europske Hrvatske u globalnom gospodarstvu pa upravo oni tijekom svog intelektualno-moralnog sazrijevanja trebaju usvojiti znanje kao temeljnu vrijednost budućnosti.

Pet je temeljnih načela i izvornih ideja koje FZS razlikuju od ostalih festivala znanosti i zbog kojih je i izrastao u nacionalni događaj:

- 1) Svi gosti su i **vrhunski znanstvenici** u svjetskoj znanosti i vrhunski popularizatori, ne samo vrhunski popularizatori
- 2) Izravna **interakcija** između znanstvenika i djece tako da im **znanstvenik u razredu održi sat** ili radionicu iz predmeta u kojem je on stručnjak
- 3) Predstavljanje barem jednog javnosti nepoznatog, a **svjetski eminentnog hrvatskog znanstvenika** te barem jednog **vrhunskog znanstvenika-povratnika** svake godine
- 4) Interaktivni **znanstveni kviz** za srednjoškolce s visokim nagradama (3000, 2000, 1000 kn) kao *izvorno* promicanje uspjeha temeljena na znanju
- 5) Promicanje **primjene znanosti u gospodarstvu**, organizacija susreta znanstvenika u primjeni s poduzetnicima ulažu u tehnologiju temeljenu na znanosti.

Gosti pozvani na FZS 2018. (najvećim dijelom već potvrđeni) su:

Akademik **Milko Jakšić** (Institut Ruder Bošković),
 Akademik **Igor Rudan** (Edinburgh University),
 Prof. dr. sc. **Ozren Polašek** (Sveučilište u Splitu),
 Doc. dr. sc. **Tea Žakula** (Sveučilište u Zagrebu),
 Dr. sc. **Nenad Raos** (u mirovini, Institut za medicinska istraživanja),
 Prof. dr. sc. **Gordan Lauc** (Sveučilište u Zagrebu),
 Doc. dr. sc. **Tomislav Portada** (Institut Ruder Bošković),
 Prof. dr. sc. **Davor Pavuna** (École polytechnique fédérale de Lausanne, Švicarska),
 Dr. sc. **Rozelindra Čož-Rakovac** (Institut Ruder Bošković),
 Dr. sc. **Relja Beck** (Hrvatski veterinarski institut),
 Prof. dr. sc. **Goran Tešović** (Sveučilište u Zagrebu),
 Prof. dr. sc. **Stanko Uršić** (u mirovini, Sveučilište u Zagrebu),
 Dr. sc. **Dario Hrupec** (Sveučilište u Osijeku),
 Dr. sc. **Mario Stipčević** (Institut Ruder Bošković),
 Prof. dr. sc. **Ljubomir Majdandžić** (Sveučilište u Osijeku)
 Dr. sc. **Ivan Halasz** (Institut Ruder Bošković).

Festival znanosti - Sinj osmišljen je kroz niz **aktivnosti**:

- 1) **Javna predavanja znanstvenika** gostiju Festivala u večernjim satima u Alkarskim dvorima u Sinju. Ukupno će biti 15 ovakvih predavanja kroz 5 dana.
- 2) Program „**Znanstvenici-nastavnici**“ kroz koji svaki znanstvenik-gost Festivala održi 2 ili više školskih sati i radionica u razredu umjesto nastavnika u osnovnim i srednjim školama u Sinju. Ukupno će se održati 35 ovakvih sati.
- 3) **Radionice iz kemije** („Čime se bavi kemija?“ i „Analizom pogodi koja je sol u vodi!“) za osnovnu i srednju školu. Ukupno će se održati 10 radionica za osnovnu i 8 za srednju školu.
- 4) Dva javna noćna **promatranja neba teleskopima** za sve građane, prvenstveno namijenjena djeci nižih razreda osnovne škole.
- 5) **Okrugli stol/tribina „Bolje cijepiti nego liječiti: istine i izmišljotine“** u kojem će najbolji hrvatski znanstvenici (akademik Igor Rudan, prof. dr. sc. Goran Tešović, i dr.) raspravljati o temeljnim zabludama vezanima uz cijepljenje i antivakcinacijske pokrete.

6) **Okrugli stol/tribina „Hrvatska energija – paradoks ili rješenje?“** u kojem će stručnjaci i inovatori u energetici (prof. dr. sc. Ljubomir Majdandžić, prof. dr. sc. Stanko Uršić, doc. dr. sc. Tea Žakula, i dr.) predstaviti moguće energetske vizije Hrvatske u budućnosti. Ova tribina planira se odmah nakon svečanog otvaranja, i uz eventualno sudjelovanje Predsjednice Republike Hrvatske ili njezinog izaslanika.

7) Festival završava zabavnim **Znanstvenim kvizom za srednjoškolce**, kojem su nagrade 3000kn, 2000 kn i 1000 kn za prva tri mjesta, redom, te veća količina knjiga.

Zbog svojih posebnosti i vrhunskih znanstvenika-gostiju, FZS je postao jedan od najvećih popularno-znanstvenih događaja u Hrvatskoj, pa ga svake godine prenesu svi veći mediji, bude popraćen s najmanje 3 priloga u središnjim dnevnicima velikih televizija (HRT, RTL, Nova TV), te središnjim priložima u svim većim dnevničkim novinama (Vjesnik, Jutarnji list, Večernji list, Slobodna Dalmacija, Novi List). Na HRT-u netom prije Festivala i tijekom Festivala organizatori redovito sudjeluju kao gosti u nizu emisija, u kojima redovito bude i reportaža o FZS-u. Time **Grad Sinj promoviramo kao hrvatski grad znanja** – što je potpuno nova dimenzija predodžbe Sinja u nacionalnim i izvanacionalnim okvirima.

Organizacijski odbor FZS 2018. (www.fzsini.org):

Martin Vrljić, mag. phys., Technische Universität Wien
dr. sc. Toni Mastelić, Ericsson Nikola Tesla d. d.
Nedo Knezović, mag. ing. el., Ericsson Nikola Tesla d. d.
Mate Jagnjić, mag. phys., Universität Regensburg
Mislav Cvitković, mag. phys., FAU Erlangen-Nürnberg i IRB Zagreb

Mislav Cvitković, mag. phys.
Predsjednik udruge Znanost i Alka i OO FZS 2018.

Udruga Znanost i Alka – FZS 2018.
 Karlačkica 169, 21 230 Sinj
www.fzsini.org
fzsini@gmail.com
 +385 98 986 30 12

Radionica i natjecanje na Festivalu znanosti – Sinj 2018.

T. PORTADA i Z. MLINARIĆ: ANALIZOM POGODI KOJA JE SOL U VODI!

Prošle smo godine na Festivalu znanosti – Sinj kao novost uveli radionice iz kemije za srednjoškolce pod naslovom *Analizom pogodi koja je sol u vodi!* Više o njima možete pročitati u dokumentu na stranici: www.fzsini.org/images/pdfs/Izviestaji2017.pdf ili se raspitati kod kolega koji su na njima sudjelovali. Radionice su izazvale veliko zanimanje polaznika i pokazale su se kao pun pogodak. Zato ćemo ih ove godine podići na razinu natjecanja većega broja polaznika, s vrijednim nagradama za troje pobjednika!

Tijekom prva četiri dana Festivala znanosti – Sinj, od ponedjeljka 15. do četvrtka 18. listopada, od 14 do 17 sati, u kemijskoj učionici Franjevačke klasične gimnazije u Sinju održat će se po jedna radionica, svaki dan za novu skupinu od 15 učenika trećih ili četvrtih razreda bilo koje srednje škole. Troje najboljih učenika u skupini plasirat će se među 12 finalista koji će se u petak poslijepodne okušati u finalnoj radionici. **Pobjednici će biti nagrađeni novčanim nagradama od 1500, 1000 i 500 kuna** za prvo, drugo, odnosno treće mjesto.

U radionicama mogu sudjelovati i učenici koji su sudjelovali prošle godine ako još uvijek pohađaju srednju školu. Za sudjelovanje se treba prethodno prijaviti putem obrasca na stranici: www.fzsini.org/prijava.

Prijave se zaprimaju do popunjavanja slobodnih mjesta. Ako učenici imaju vlastitu kutu i/ili zaštitne naočale, poželjno je da ih sa sobom ponesu na radionicu. Za sudjelovanje u radionici nije potrebno imati dodatna znanja i vještine iz kemije povrh onih koje se uče u redovnoj srednjoškolskoj nastavi jer će voditelji radionice sve što je potrebno objasniti, pokazati i pomagati na licu mjesta. Ipak, učenici koji to žele, mogu povećati svoje izgleda da uđu u završnicu tako da prouče zadatak radionice, detaljno opisan na prvih 11 stranica dokumenta na adresi: www.fzsini.org/images/pdfs/Zadatak.pdf.

Vidimo se i... sretno!

Organizacijski odbor FZS 2018. (www.fzsini.org)

Zanimljiva predavanja i radionice u sklopu 9. festivala znanosti – Sinj

.....
u našoj su školi održali poznati znanstvenici
.....

1. **Akademik MILKO JAKŠIĆ** od 1983. do danas je zaposlen na Institutu Ruđer Bošković, a od 1997. je voditelj Laboratorija za interakciju ionskih snopova. Na IRB-u vodi najkompleksniju i najopremljeniju znanstveno-istraživačku infrastrukturu u Hrvatskoj – sustav elektrostatskih akceleratora. Autor je više od 200 znanstvenih radova publiciranih u časopisima koje citira Current Contents baza s preko 1500 citata. Član je izdavačkog savjeta znanstvenog časopisa X-Ray Spectrometry, član je međunarodnog odbora svjetske ICNMT- konferencije, organizator je niza međunarodnih skupova te ekspert IAEA na do sada desetak misija u zemljama u razvoju.

2. **Prof. dr. sc. DAVOR PAVUNA** od 1986. zaposlen je na švicarskom Institutu za tehnologiju u Lausannei (EPFL). Voditelj je grupe za supravodljivost te Centra za nove elektronske materijale, profesor je fizike. Objavio je preko 200 CC-radova, održao preko stotinu pozvanih predavanja u najboljim svjetskim institutima. Strateški je savjetnik brojnih korporacija i vladinih agencija diljem svijeta. Dobitnik je nagrade Royal Society Award 1982., Joliot-Curie Award 1986. te odličja Red Danice hrvatske s likom Nikole Tesle 2006. Predsjednik je Zaklade Teslin svijet od 2015.

3. **Prof. dr. sc. STANKO URŠIĆ** redovni profesor fizikalne kemije (u mirovini) na Farmaceutsko- biokemijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Voditelj je više znanstveno-istraživačkih projekata u području dodira fizikalne kemije i biomedicine. Od 1990. godine nadalje angažiran je u stvarima od javnog interesa i općega dobra u području ekoloških problema /edukacije, uključujući rad u Odboru za okoliš Hrvatskog sabora.

4. Dr. sc. IVAN HALASZ zaposlen na Institutu Ruđer Bošković od 2012. Bavi se istraživanjima u kemiji čvrstog stanja, mehanokemijom, difrakcijom na praškastim uzorcima i strukturnom karakterizacijom. Objavio je oko 70 znanstvenih radova. Dobitnik je Državne nagrade za znanost 2016.

5. Dr. sc. NENAD RAOS znanstveni savjetnik iz područja kemije. Bavi se i poviješću kemije te na doktorskom studiju predaje kolegije „Konformacijska analiza“ i „Dizajniranje lijekova“. Intenzivno se bavi popularizacijom znanosti napisavši preko 2000 članaka i 12 znanstveno-popularnih knjiga iz područja kemije, biologije i astronomije. Sedam je godina uređivao Prirodu, naš najstariji časopis za popularizaciju znanosti. Dobitnik je Državne godišnje nagrade za promidžbu i popularizaciju znanosti (2003.).

6. **Doc. dr. sc. ANITA LAURI KORAJLIJA** docentica je na Odsjeku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu . Njeno područje rada vezano je uz istraživanja i nastavu iz kliničke i zdravstvene psihologije.

7. **Prof. dr. sc. GORAN TEŠOVIĆ** specijalist infektologije i pedijatrijske infektologije. Od 2010. postaje pročelnik Zavoda za infektivne bolesti djece u Klinici „dr Fran Mihaljević“ u Zagrebu. Objavio je veći broj stručnih i znanstvenih članaka od kojih se 32 citira u bazi Current Contents. Njegovi radovi do sada su citirani 235 puta .
8. **Mag. phys. STEFAN CIKOTA** asistent na Fakultetu elektrotehnike i računarstva u Zagrebu i doktorand astrofizike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu. Njegova ekspertiza su mala tijela Sunčeva sustava.

- U Hrvatskoj javnosti poznat je kao otkrivač asteroida (187700) Zagreb. Autor je i koautor 11 znanstvenih radova objavljenih u CC časopisima među kojima je i prestižni Nature.
9. Student farmacije **ZVONIMIR MLINARIĆ** na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu najmlađi je predavač na Festivalu znanosti – Sinj. Kao gimnazijalac je 2016. godine na Međunarodnoj kemijskoj olimpijadi u Gruziji osvojio brončanu medalju. Još od gimnazijskih dana volontira u kemijskim laboratorijima, najprije na Institutu Ruđer Bošković kod doc. dr. sc. Tomislava Portade, a sada i na svom fakultetu na Zavodu za farmaceutsku kemiju gdje je izradio i objavio dva rada iz područja dizajna i sinteze novih citostatika i antimalarika za koje je nagrađen i Rektorovom nagradom.
10. **Doc. dr. sc. TOMISLAV PORTADA** kemičar zaposlen na Institutu Ruđer Bošković. Bavi se znanstvenim istraživanjima u području sintetske organske kemije, stručnim aktivnostima u području hrvatskoga kemijskog nazivlja, nastavom kemije na više kolegija na sveučilištima u Zagrebu i Rijeci, radom s darovitim učenicima i studentima te popularizacijom znanosti.

I ove su godine u sklopu Festivala znanosti – Sinj 2018., koji se održavao od 15. do 20. listopada, doc. dr. sc. Tomislav Portada i student farmacije Zvonimir Mlinarić u našoj školi održali radionice iz kemije. Radionice su se održavale u vremenu od 14 do 17 sati u kemijsko- fizikalnom kabinetu, a otvorene su bile za sve učenike srednjih škola Cetinske krajine.

Ove je godine kemijsko-logička radionica „Analizom pogodi koja je sol u vodi“ imala natjecateljski karakter. Tijekom četiri dana svaki je dan u radionici sudjelovalo deset učenika. Trojica najboljih na kraju svake radionice idu u finale te je petoga dana održana finalna radionica na kojoj je sudjelovalo 12 učenika

Svaki je učenik dobio 10 bočica s poznatom soli u otopini i 5 bočica nepoznatog uzorka u kojima je trebalo odrediti kombinaciju dviju soli iz ponuđenih poznatih otopina. Malo kemije, kombiniranja, eliminiranja i logičkog zaključivanja i eto rješenja. I opet dodaj, muččaj, promatraj, piši reakcije, prolij, peri epruvete, misli, piši... zaključi. Dali su sve od sebe, a bili su dodatno motivirani i primamljivim nagradama.

Prvo mjesto i nagradu od 1500 kn osvojio je učenik 4. razreda naše Franjevačke gimnazije Ilija Knežević i to s vrtoglavih 69,5 bodova od mogućih 70. Drugo mjesto i nagradu od 1000 kn pripalo je učenicima Opće gimnazije Dinka Šimunovića Katarini Čikari s osvojenih 68,5 bodova, a treće mjesto i nagrada od 500 kn učenicima Opće gimnazije Dinka Šimunovića Dori Prolić s osvojenih 67,5 bodova. Naša klasičarka Antonela Penić s pola boda manje našla se na nezahvalnom četvrtom mjestu. A u stopu ih prate Timotej, Ljubica, Petra... Nagrađeni učenici su uz novčanu nagradu dobili i vrijednu knjigu dr. Nenada Raosa. Svima koji su sudjelovali i odvojili svoje vrijeme hvala, a sada već naše dr. Portadu i Zvonimira očekujemo i iduće godine.

Radmila Klarić, prof.

ILIJA KNEŽEVIĆ prvo mjesto

KATARINA ČIKARA drugo mjesto

DORA PROLIĆ treće mjesto _PA294503.tif

Kemijske radionice na Festivalu znanosti

Festival znanosti – Sinj je popularno-znanstveni događaj koji se održava svake godine od 2010. godine. Naša gimnazija već tradicionalno u zadnjih 9 godina sudjeluje u Festivalu znanosti te u radionicama u sklopu istog. Ove je godine Festival znanosti trajao od 15. do 20. listopada te su sudjelovali ugledni znanstvenici poput prof. dr. sc. Davora Pavune, prof. dr. sc. Stanka Uršića, doc. dr. sc. Daria Hrupca te dr. sc. Nenada Raosa. Znanstvenici nisu držali svoja predavanja

samo u Alkarskim dvorima, nego i u školama. Još je prošle godine naša škola sudjelovala u radionici *Analizom pogodi koja je sol u vodi* koju su vodili doc. dr. sc. Tomislav Portada te student Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Zvonimir Mlinarić. Ove je godine radionica podignuta na višu, tj. natjecateljsku razinu. Za razliku od prošle godine, kada je bilo po 10 učenika za 4 radionice, ove su godine omogućene 4 radionice po 15 učenika svaka. Svaki bi se dan po broju bodova biralo po troje učenika koji su sudjelovali u petak u finalu gdje su se od 12 finalista birala 3 najbolja te su dobivali nagrade. Novčane su nagrade osigurali sponzori (Grad Sinj, Školska knjiga d. o. o., Splitsko-dalmatinska županija, Croata i Purex) koje su iznosile 1.500 kn, 1000 kn te 500 kn, a nagrade su također bile i 2 knjige od Hrvatskog društva kemijskih inženjera (HDKI). Važno je naglasiti i kako je radionica bila otvorena ne samo za učenike Franjevačke klasične gimnazije, nego i za ostale sinjske srednjoškolce. Radionica je privukla učenike naše gimnazije te nam pokazala kako se svaki dan može nešto

novno naučiti te kako kemija može biti itekako zanimljiva. Predzadnji dan Festivala znanosti bio je obogaćen predstavljanjem knjige dr. sc. Nenada Raosa te dodjelom nagrada za tri učenika pobjednika radionice i natjecanja *Analizom pogodi koja je sol u vodi*, čija se završnica održala 19.10. u popodnevним satima u učionici

kemije u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji. Prvu je nagradu, 1.500 kn, dvije knjige dr. sc. Nenada Raosa i kemijski priručnik te majice Festivala znanosti, osvojio učenik 4.a razreda Franjevačke klasične gimnazije Ilija Knežević. Drugu je nagradu, 1000 kn, knjigu dr. sc. Nenada Raosa i kemijski priručnik te majice Festivala znanosti,

osvojila učenica 4. razreda Gimnazije Dinka Šimunovića Katarina Čikara, a treću je nagradu, koja se sastoji od novčane nagrade od 500 kn, knjigu dr. sc. Nenada Raosa i kemijski priručnik te majice Festivala znanosti, također osvojila učenica 4. razreda Gimnazije

Dinka Šimunovića Dora Prolić. Organizatori su na samom kraju čestitali profesoricama Radmili Klarić i Vesni Šimac Erdelez te ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije fra Blažu Toplaku za ustupanje učionice kemije u Gimnaziji za radionicu i natjecanje

svih 5 dana, a budući da se radilo o logičko-kemijskom zadatku s međunarodne kemijske olimpijade u Gruziji 2016., sinjski su gimnazijalci odradili radionicu iznad svih očekivanja.

Iva Ćurković, 4.b

UČENIČKA ZAPAŽANJA O FESTIVALU

Akademik Milko Jakšić, voditelj Laboratorija za interakcije ionskih spojeva na Institutu Ruđer Bošković, održao je u petak 19. listopada predavanje učenicima drugih i trećih razreda naše gimnazije na temu porijekla kemijskih elemenata. Na predavanju je bilo govora o počecima i razvoju nuklearne fizike, ali i o primjenama nuklearnih metoda u medicini, nanotehnologiji pa čak u istraživanju kulturne baštine.

Ljubica Atlaga, 3.b

U četvrtak 18. listopada održano je predavanje Krutina – pogled u kemijske reakcije u čvrstom stanju učenicima trećih razreda. Predavanje je

održao dr. sc. Ivan Halasz, zaposlenik na Institutu Ruđer Bošković. Dobitnik je Državne nagrade za znanost 2016. za doprinos u razvoju metoda istraživanja mehanokemijskih reakcija *in situ*. Učenicima je održao predavanje o razvoju kemije krutina. Za krutine se dugo smatralo da u njima nije moguća kemijska reakcija, nego samo u otopinama. Međutim nedavnim otkrićima ta je pretpostavka negirana. Dapače, često su reakcije u krutinama brže i selektivije. Na kraju je predavač naveo primjere gdje se ovo novo otkriće može koristiti u svakodnevnome životu, industriji i tehnologiji.

Marija Vuko Tokić, 3.b

Vikend-susreti za ministrante u Sjemeništu

Vrata Franjevačkog sjemeništa u Sinju i ove godine bila su otvorena za ministrante sedmih i osmih razreda. Na vikend-susretima dečki u kojima je zasađena klica Božjeg poziva imaju priliku kratko vrijeme živjeti kao sjemeništarci i upoznati se sa ritmom života u sjemeništu.

U dogovoru sa župnicima i župnim vikarima u posjet Sjemeništu je došlo 19 ministranata iz Otoka, Knina, Imotskog, Vinjana, Brnaza i Sinja u vremenu od 16. do 18. veljače 2018. god. Za drugi vikend (23. - 25. veljače) odazvalo se 6 ministranata iz Otoka, Šibenika i Turjaka. Za organizaciju i dnevni red susreta pobrinuli su se fra Josip Repeša, provincijski promicatelj duhovnih zvanja i fra Ivica Udovičić, ravnatelj Sjemeništa.

Na ovogodišnjim dvama susretima ministranti su bili učenici sedmih ili čak nižih razreda osnovne škole što

je već u početku upućivalo na to da na početku sljedeće školske godine neće biti novih sjemeništaraca u prvom razredu.

Po dolasku ministranti su bili raspoloženi za druženje jer se dosadašnja praksa susreta već pročula po župama što je privuklo pažnju ministranata za susret. Ipak mlađi ministranti, koji su

možda prvi put daleko od kuće, bili su malo suzdržani i tihi. Nakon što su se malo prilagodili novoj situaciji, sjemeništarci su bili obasuti mnogim, nadasve zanimljivim pitanjima o životu u Sjemeništu.

Prvi vikend počeo je misnim slavljem u sjemenišnoj kapelici koje je predvodio fra Josip Repeša. Kao i dosadašnjih

pjevanja na kojima su sudjelovali ministranti te svojim glasovima dodatno oplemenili sjemenišni zbor. Istoga dana ministranti su s fra Josipom posjetili sinjski hipodrom, Alkarsku ergelu, što je izazvalo zanimanje mladih za alkarske konje, školu jahanja i popratne aktivnosti na Hipodromu.

Zadnji dan susreta započeo je misnim slavljem na kojemu je predsjedao fra Josip Repeša. U svojoj je homiliji potakao okupljenu zajednicu na molitvu za ministrante kako bi oni koji razmišljaju o duhovnom pozivu mogli donijeti ispravnu odluku.

Vlaho Jakić, 4.a

godina mladi gosti i sjemeništarci priključili su se molitvi križnog puta prema tvrđavi na Gospinom gradu, zajedno s framašima i ostalim vjernicima Sinja. U drugom vikendu ministranti su sa sjemeništarcima prvu večer sudjelovali na križnom putu i svetoj misi u crkvi Gospe Sinjske koju je predvodio don Edvard Punda, ravnatelj Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu koji je ove korizme propovjednik korizmenih petaka.

Subota je započela svetom misom kojom je predsjedao fra Josip Repeša. Potom su sjemeništarci imali probe

Susreti za ministrante u sjemeništu u Sinju

Franjevačko sjemenište u Sinju svake godine, pa tako i ove, ugosti ministrante sedmih i osmih razreda. Na vikend-susretu sa sjemeništarcima oni imaju priliku iz prve ruke upoznati se sa svakodnevnim životom u sjemeništu. Svrha ovih susreta je pomoć mladićima u donošenju važnih životnih odluka, a posebno onih koje se tiču duhovnog poziva.

U dogovoru sa župnicima i župnim vikarima u posjet sjemeništu je došlo 19 ministranata iz Otoka, Knina, Imotskog, Vinjana, Brnaza i Sinja u vremenu od 16. do 18. veljače 2018. godine. Za drugi vikend od 23. do 25. veljače odazvalo se 6 ministranata iz Otoka, Šibenika i Turjaka. Za organizaciju i dnevni red susreta pobrinuli su se fra Josip Repeša, provincijski

promicatelj duhovnih zvanja, i fra Ivica Udovičić, ravnatelj sjemeništa.

Po dolasku ministranti su bili raspoloženi za druženje jer se dosadašnja praksa susreta već pročula po župama, što je privuklo pažnju ministranata za susret. Ipak mlađi ministranti koji su možda prvi put daleko od kuće bili su malo suzdržani i tihi. Nakon što su se prilagodili novoj situaciji, sjemeništarci su bili obasuti mnogim, nadasve zanimljivim pitanjima o životu u sjemeništu.

Zbog iznenadnih promjena u rasporedu prvi vikend je počeo misnim slavljem u sjemenišnoj kapelici koje je predvodio fra Josip Repeša. Poslije duhovne, uslijedila je fizička okrijepa. Večer je tradicionalno, kao i dosadašnjih godina, završila molitvom

križnog puta prema tvrđavi na Gospinom gradu, zajedno sa mladim fra mašima i ostalim vjernicima Sinja. U drugom vikendu ministranti su sa sjemeništarcima prvu večer sudjelovali na križnom putu i svetoj misi u crkvi Gospe Sinjske koju je predvodio don Edvard Punda, ravnatelj nadbiskupskog sjemeništa u Splitu koji je ove korizme propovjednik korizmenih petaka.

Subota je započela svetom misom na kojoj je predsjedao fra Josip Repeša. Nakon doručka sjemeništarci su imali probe pjevanja na koje su se priključili i ministranti koji su svojim glasovima dodatno oplemenili sjemenišni zbor. Nakon proba pjevanja sjemeništarci su sa ministrantima i fra Josipom posjetili sinjski hipodrom, Alkarsku

uz razne društvene igre u sjemenišnim prostorijama. U drugom vikendu subotnja večer je bila uz prigodni film i kokice.

Zadnji dan susreta započeo je ranije nego subotnji. Prva točka dana bila je kratka proba pjevanja. Upjevani i razbuđeni ministranti su sa sjemeništarcima animirali jutarnje euharistijsko slavlje u crkvi Gospe Sinjske. Misnim slavljem predsjedao je fra Josip Repeša koji je potakao okupljenu zajednicu na molitvu za ministrante kako bi oni koji razmišljaju o duhovnom pozivu mogli donijeti ispravnu odluku. Na misi su pjevali sjemeništarci uz

ergelu, što je izazvalo zanimanje mladih za alkarske konje, školu jahanja i popratne aktivnosti na hipodromu. Neki su se okušali i u jahanju konja dok je drugima bilo dovoljno promatrati i hraniti konje.

Poslijepodne je po rasporedu slijedio nogometni turnir, koji se igrao na igralištu kraj Franjevačke klasične gimnazije. Po povratku u sjemenište uslijedila je molitva krunice i kratka prezentacija o povijesti sjemeništa koju su pripremili sjemeništarci. Neki su sjemeništarci govorili o svom duhovnom pozivu i odluci da krenu stopama svetog Franje Asiškog. Ministranti su nakon večere imali slobodno vrijeme sa sjemeništarcima

ravnanje fra Ivica Udovičića, ravnatelja sjemeništa. Poslije svete mise ministranti su imali završno druženje sa fra Josipom tijekom kojeg su ispunjali pripremljenu anketu kao i diskutirali o uvjetima u sjemeništu i mogućem dolasku nakon završene osnovne škole. Kraj ovog druženja označio je zajednički ručak na kojem su svoju zahvalu ministrantima uputili fra Josip Repeša i fra Ivica Udovičić, uz želje da se ponovno vide dogodine.

fra Josip Repeša,
promicatelj duhovnih zvanja

Susret sjemeništara u Splitu

Nadbiskupsko sjemenište u Splitu bilo je domaćin ovogodišnjeg susreta sjemeništara iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine upriličenog u subotu 28. travnja. Okupilo se stotinjak sjemeništara s odgojiteljima iz Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu, Međubiskupijskog sjemeništa iz Zagreba, Nadbiskupskog sjemeništa „Zmajević“ iz Zadra, Nadbiskupskog sjemeništa „Petar Barbarić“ iz Travnika, franjevci s Kaptola, sjemeništari franjevac konventualaca iz Zagreba i našeg Franjevačkog sjemeništa iz Sinja. Geslo susreta bilo je djelić Markovog evanđelja : „Isus ga pogleda i zavoli...“.

Po dolasku sjemeništari su razgledali splitsko sjemenište pod vodstvom

domaćina nakon čega je kod crkve sv. Filipa Nerija započeo službeni program susreta. Tamo su podijeljene majice s geslom susreta te je iz iste crkve krenula procesija prema splitskoj prvostolnici sv. Dujma, gdje je euharistijsko slavlje predvodio splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić, predsjednik Vijeća HBK za sjemenište i duhovna zvanja.

U uvodnom govoru mons. Barišić je sjemeništare srdačno pozdravio te upoznao s povijesnom važnošću splitske katedrale koja je kao građevina najstarija katedrala na svijetu. Ona je mjesto održavanja važnih događaja za povijest hrvatskoga naroda i Crkve poput brojnih Sinoda i splitskih

Sabora u koje je svrstao i ovaj susret sjemeništara. „Ovdje, gdje se čovjek hito uzdići iznad Boga proganjajući one koji vjeruju, čovjek – car Dioklecijan biva poražen a oni koje je proganjao postali su pobjednici. Stoga je ova katedrala postala ključ čitanja povijesti i nije čudno što je papa Ivan Pavao II. 1998. za posjeta katedrali kazao: 'Ovdje povijest nije šutjela'. Nadodao je da mi, kao kršćani i svjedoci povijesti ne smijemo šutjeti, nego jasno i snažno podizati glas za istinu o Bogu i čovjeku.

Dalje, u propovijedi, nadbiskup nastavlja osvrćući se na nasljeđivanje Krista načinom života koji sjemeništari odabiru. To povezuje

svom srcu jer on je izvor radosti, a ne razočarenja.“ – naglašava nadbiskup. Na kraju homilije pozvao je sjemeništare da dopuste Isusu da se nastani u njihovom srcu kako bi ga mogli odlučno, radosno i dosljedno nasljedovati te ih je potaknuo na zahvalnost svojim odgojiteljima, duhovnicima i roditeljima koji imaju bitnu ulogu u njihovim životima, a posebice na putu koji odabiru.

Riječ pozdrava uputio je i don Edvard Punda, ravnatelj splitskoga sjemeništa. Poslije svete mise sjemeništarc i odgojitelji su ispred katedrale napravili promo video za Treći nacionalni

s evanđeoskim odlomkom o susretu Isusa i mladića, koji je obdržavao zapovijedi, ali nije bio spreman razdati svoj imetak da bi mogao slijediti Isusa. U tom je svjetlu nadbiskup naglasio da je mladić, iako je bio bogat, osjećao nezadovoljstvo u sebi te je postavljao pitanje smisla života kao što tako, u našem vremenu, mnogi u bogatstvu vide pravi smisao udaljujući se od prave istine. Ipak, nije riječ o tomu kako je bogatstvo samo po sebi zlo, nego o načinu življenja toga bogatstva. „Mladić je nakon susreta s Isusom otišao tužan u drugom smjeru. Tužno je susresti se s Isusom i ne osjetiti radost u

susret hrvatskih katoličkih obitelji u Splitu i Solinu.

Po povratku u zgradu sjemeništa upriličeno je predstavljanje pojedinih sjemeništa. Sjemeništarc našega Sjemeništa, pod vodstvom profesora glazbene umjetnosti Andre Čale za tu su prigodu pripremili izvedbe dviju pjesama. Trema je učinila svoje, ali trud sjemeništara, a osobito profesora nisu ostali neprimijećeni. Usred predstavljanja došla je do izražaja raznolikost sadržaja i bogatstvo sjemenišnoga života, ali i zajednički cilj: biti sjedinjen s Kristom i što autentičnije odgovoriti na Gospodinov poziv.

Poslijepodnevni dio programa odvio se kroz sportske aktivnosti nakon čega su se svi okupili na euharistijskom klanjanju. Susret je završio

u večernjim satima u zajedničkom druženju uz pjesmu i program iznenađenja na dvorištu sjemeništa nakon čega su se gosti uputili prema svojim

odredištima zahvalni Gospodinu na lijepom zajedništvu.

Vlaho Jakić, 4.a

Susret ministranata u Otoku

U župi sv. Luke Evanđelista u Otoku u subotu 5. svibnja 2018. godine s početkom u 9:30 sati održan je susret ministranata Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. U susretu je sudjelovalo oko 100 ministranata iz 8 župa naše Provincije: Bristivica/Prapatnica, Otok, Hrvace,

Gala-Gljević, Metković, Prgomet-Labin, Staševica i Vrgorac. U pripremi i održavanju susreta pomagali su provincijski sjemeništarci.

Nakon početnog okupljanja ministranti su u 10 sati ušli u crkvu sv. Gospe Lurdske gdje su imali pokorničko

bogoslužje u kojem je ispit savjesti vodio fra Josip Repeša, provincijski promicatelj duhovnih zvanja.

U 11 sati započelo je euharistijsko slavlje koje je predvodio fra Josip, uz koncelebraciju petorice svećenika. Na misi je asistirao i đakon fra Dejan Međugorac. Misu je pjevanjem animirao dječji zbor iz župe Otok. U propovijedi je okupljenima fra Josip približio ulogu ministranta i dječjeg zbora u župi, školi, obitelji i društvu. Gospodin djecu

drugo mjesto ministranti iz Otoka, a treće ministranti iz župe Gala-Gljev. Posebni dio kojim je završio susret bilo je potezanje konopa između sjemeništaraca i fratara. Iz objektivnih okolnosti pobijedili su fratri.

Posebno hvala provincijskoj upravi na pokroviteljstvu susreta i župniku fra Miroslavu Ančiću sa župljanima Otoka koji su pomogli za realizaciju susreta.

Fra Josip Repeša, p.d.z.

poziva na tu časnu ulogu pripremajući ih za mnogo veće uloge u životu u budućnosti.

Poslije mise sjemeništarci Dragan Kolovrat i Ilija Knežević te đakon fra Dejan Međugorac svjedočili su ministrantima o svom zvanju te im ukratko predstavili život u sjemeništu, postulatori, novicijatu i bogoslovlji. Svi su prisutni dobili sličice sa molitvom za duhovna zvanja koju su zajedno molili.

Nakon fotografiranja bio je ručak za sve ministrante ispred župske kuće u Otoku. Poslije ručka bila je rekreacija u vidu Ministrantskih igara bez granica. U nizu od 6 igara (Četiri alke, Skini rep, Tisuću čaša, Ponesi lopticu, Boj vreća, Povuci potegni) prvo mjesto su osvojili ministranti iz Hrvaca,

Humac: Međubiskupijski susret maturanata

Maturanti naše Gimnazije redovito sudjeluju na susretu maturanata u organizaciji Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije. Tako se i ove godine iz Sinja uputio jedan autobus maturanata i onih koji će to uskoro postati pod vodstvom profesorica Radmile Klarić i Silvije Vučković. Devetnaesti po redu međubiskupijski susret maturanata održan je 17. ožujka 2018. godine u crkvi franjevačkoga samostana na Humcu. Na susretu je sudjelovalo oko 2.400 učenika s njihovim vjeroučiteljima i profesorima iz svih biskupija južne Hrvatske, među kojima je najbrojnija bila skupina iz Splitsko-makarske nadbiskupije. Ovo je bila prilika da mi, maturanti, zajedno zahvalimo Bogu, a ujedno mu i predamo ostatak svoga srednjoškolskog obrazovanja i nadolazeću državnu maturu.

Po dolasku na mjesto susreta, priključila nam se i profesorica Iva Čugura, inače rodom iz Čitluka, nedaleko od Humca. Susret je započeo u pokorničkom duhu korizmenog vremena. Naime, prije i za vrijeme cijele svete mise nudila se prilika za sakrament ispovijedi, a na raspolaganju je bilo desetak svećenika. Na početku euharistijskog slavlja gvardijan humačkog samostana fra Dario Dodig sve je srdačno pozdravio i ukratko predstavio važnost samostana za vjerski i kulturni život ovog dijela Hercegovine. Napomenuo je kako se u njemu nalazi bogata zbirka s preko 20 tisuća naslova i umjetnička galerija. Neizostavna je i Humačka ploča, natpis iz

10. stoljeća pisan na glagoljici, koja se čuva u najstarijem muzeju u Bosni i Hercegovini.

Sveto misno slavlje predvodio je šibenski biskup mons. Tomislav Rogić. Osvrnuvši se u svojoj homiliji na misna čitanja upitao je maturante u što su oni zagledani, to jest koji su njihovi životni ciljevi, ono što ih čini trajno sretnima. Zatim nas je, poput proroka Jeremije, iskreno savjetovao da se čuvamo raznih pseudovrijednosti koje se neprestano nameću preko medija. To je moguće jedino s Gospodinom, prateći jasne smjernice, a to su Božje zapovijedi. Hodeći tim putem dolazi se do ostvarenja istinske sreće. Ipak, biskup nije skrivao povjerenje u njihovu neiskvarenost. Propovijed je završio riječima poticaja maturantima da zazovemo Gospodina koji će nam dati snagu Duha Svetoga, da sidro svoje nade bacimo u nebo gdje je ono najveće blago.

Običaj je da svatko od nas donira maleni iznos novca koji pomnožen s velikim brojem maturanata čini svotu dovoljnu za potrebe školovanja jednog siromašnog maturanta s Humca. Tako je i ove godine don Josip Periš, predstojnik Katehetskog ureda Nadbiskupije u ime svih maturanata uručio novčani poklon gvardijanu samostana, a on dobro zna tko je najpotrebniji. Nakon što je svima zahvalio, don Josip je pozvao gosta iznenađenja. Bio je to pjevač Dražen Zečić koji je iskoristio ovu prigodu da nazočnima ispriča svoju tešku životnu priču i posvjedoči vjeru. Problemi s

kojima se susretao od samoga djetinjstva, ponajprije jer je rođen u pravoj hrvatskoj obitelji u komunističkoj državi Jugoslaviji, stvorili su u njemu osjećaj manje vrijednosti pa i do nepovjerenja u Boga. Usred svih teškoća dogodilo se nešto što ga je iznutra počelo ozdravljati, a bio je to susret s jednom bolesnom djevojčicom koja ga je potaknula na razmišljanje i obraćanje Isusu Kristu. Svjetlo Božje blizine i ljubavi počelo mu je vraćati i samopouzdanje. Ustrajnost i vjera u Gospodina su stupovi na kojima se može graditi život, zaključio je pjevač te je sve okupljene pozvao da se ne boje krenuti tim putem.

Uslijedio je drugi dio ovog susreta. Nekolicina maturanata nastavila je druženje u Međugorju, a mi smo se odlučili za posjet Mostaru, kao i zadnjih nekoliko godina. U gradu na Neretvi imali smo slobodno cijelo popodne. Ipak, svi su već unaprijed znali gdje žele ići i što žele posjetiti. Vrijeme je, za razliku od prognoza, bilo na našoj strani pa su iskorištene i zadnje minute. Bio je to maksimalno iskorišten dan u kojemu smo se nahranili duhovnom hranom, susreli sa svojim kolegama maturantima iz drugih škola što je bila prilika za izmjenu iskustava, a onda odlično proveli u ležernoj atmosferi, zezanciji i smijehu do suza.

Vlaho Jakić, 4.a

Susreti za ministrante u samostanu na Trsteniku

Franjevački samostan u Splitu na Trsteniku, prvi put ove godine, u organizaciji promicatelja duhovnih zvanja fra Josipa Repeše, ugostio je mladiće srednjih škola na vikend susretu od petka 13. do nedjelje 15. travnja 2018.

Na vikend-susretu s bogoslovima oni imaju priliku iz prve ruke upoznati svakodnevni život u samostanu. Svrha ovih susreta je pomoć mladićima u donošenju važnih životnih odluka, a posebno onih koje se tiču duhovnog poziva, upoznavajući se kako žive mladi fratri koji se pripremaju za svoje redovništvo i svećeništvo.

U dogovoru sa župnicima i župnim vikarima u posjet samostanu je došlo 7 ministranata iz Šibenika (Gospa van Grada) i Turjaka. Za organizaciju i dnevni red susreta pobrinuli su se fra Josip Repeša, provincijski promicatelj duhovnih zvanja i fra Ivica Jurić, magistar bogoslova.

Po dolasku u samostan na Trsteniku ministranti su bili raspoloženi za druženje iako im je, kako su poslije rekli, bilo neobično upoznavanjem sa životom u samostanu. Neki su već sudjelovali na susretima u Sjemeništu, ali su primijetili razlike u ovom vikendu.

Susret je počeo sastankom ministranata s promicateljem zvanja i nekoliko bogoslova. Upoznali su ih sa pravilima kućnog reda i rasporedom prostorija u kojima će provesti vikend. Poslije su sudjelovali u molitvi Večernje i svetoj misi u samostanskoj kapeli

koju je predvodio fra Josip Repeša. Poslije večere slijedilo je druženje s bogoslovima u Bratstvu kao i ostalim prostorijama za rekreaciju.

Drugi dan susreta počeo je ranijim ustajanjem i sudjelovanjem na svetoj misi u samostanskoj crkvi Presvetog Otkupitelja koju je u zajedništvu sa ostalim svećenicima predvodio fra Anđelko Domazet. Poslije doručka ministranti su s promicateljem zvanja i nekoliko bogoslova posjetili samostan sv. Klare gdje ih je primila časna majka predstojnica samostana s. Marija Dolores od svetih Rana Isusovih s još četiri sestre novakinje. Časna majka je goste rado primila i opisala život i rad sestara klarisa u Splitu. Na kraju su ministranti i voditelji imali prigodu za pitanja u ugodnom razgovoru. Poslije posjeta samostanu sv. Klare ministranti su kratko posjetili i katedralu sv. Dujma i samostan i svetište Gospe od Zdravlja.

Poslije ručka ministranti su popodne započeli igrom nogometa na samostanskom igralištu. Ugodno druženje pokazalo je umijeće pojedinaca za nogomet što je goste oduševilo. Nakon kratkog odmora susret je nastavljen u samostanskoj kapitularnoj dvorani gdje su se ministranti susreli sa bogoslovima i njihovim magistrom fra Ivicom Jurićem. U međusobnom upoznavanju prisutni su mogli vidjeti kakav je stil života franjevačkih bogoslova kao i čuti motive ministranata za posjećivanje ovakvih vikend susreta. Posebno zanimljivo ministrantima je bio susret sa dvojicom bogoslova koji su iz Afrike i koji svoju formaciju imaju u našem klerikatu. Nakon večernje molitve i pobožnosti krunice, ministranti su iskoristili mogućnost za večernju šetnju uz more s promicateljem duhovnih zvanja. Dan je zaključen druženjem s bogoslovima uz piće i pizzu u Bratstvu i nezaobilazne rekreativne igre.

Treći, posljednji dan, započeo je molitvom jutarnje u samostanskoj crkvi i svečanom svetom misom koju je uz fra Ivicu Jurića i fra Josipa Repešu, predvodio fra Domagoj Runje, gvardijan samostana na Trsteniku. Uspomenu zajedničkog druženja u Splitu prisutni su ovjekovječili zajedničkom slikom pred glavnim oltarom. Poslije svete mise ministranti su imali završno druženje sa fra Josipom tijekom kojeg su ispunjali pripremljenu anketu kao i diskutirali o uvjetima u klerikatu i mogućem dolasku u sjemenište nakon završene srednje škole. Kraj ovog druženja označio je zajednički ručak na kojem su svoju zahvalu ministrantima uputio gvardijan fra Domagoj Runje, uz želje da se ponovno vide dogodine.

Veliko hvala na organizaciji ovog susreta gvardijanu fra Domagoju Runji, samostanskom ekonomu fra Šimunu Čovi, magistru klerika fra Ivici Juriću i predstavniku bogoslova fra Ivi Rastočiću.

Fra Josip Repeša, p.d.z.

Susret ministranata na Šubićevcu

U samostanu i župi sv. Ante u Šibeniku na Šubićevcu u subotu 26. svibnja 2018. godine s početkom u 9:30 sati održan je drugi ovogodišnji susret ministranata Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. U susretu je sudjelovalo oko 350 ministranata iz 23 župe i kapelanije naše Provincije: Bilice, Danilo, Karin, Studenci, Dubrava, Zmijavci, Split-Dobri, Šibenik-Šubićevac, Drniš, Šibenik-Varoš, Turjaci, Gračac, Lovinac, Sveti Rok, Vinjani, Knin, Imotski, Sinj s kapelanijama Brnaze, Čitluk-Jasensko, Glavice, Karakašica i Lučane. U pripremi

i održavanju susreta pomagali su provincijski sjemeništarci, postulanti i bogoslovi.

Nakon početnog okupljanja ministranti su u 10 sati ušli u crkvu sv. Ante gdje su imali pokorničko bogoslužje u kojem je ispit savjesti vodio fra Josip Repeša, provincijski promicatelj duhovnih zvanja.

U 11 sati euharistijsko slavlje koje je predvodio fra Josip, uz koncelebraciju trinaest svećenika. Na misi je asistirao i đakon fra Milan Sladoja. U propovijedi je okupljenima fra Josip približio ulogu ministranta i dječjeg zbora u

župi, školi, obitelji i društvu. Gospodin djecu poziva na tu časnu ulogu pripremajući ih za mnogo veće uloge u životu u budućnosti.

Poslije mise sjemeništarci, postulanti i bogoslovi svjedočili su ministrantima o svom zvanju te im ukratko predstavili život u sjemeništu, postulatori, novicijatu i bogosloviji. Svi su prisutni dobili sličice s molitvom za duhovna zvanja koju su zajedno molili.

Nakon zajedničke fotografije bio je ručak za sve ministrante u samostanskom vrtu. Poslije ručka bila je rekreacija u vidu Ministrantskih igara bez

granica na pomoćnom igralištu NK Šibenik. U nizu od 6 igara (Četiri alke, Skini rep, Tisuću čaša, Ponesi lopticu, Boj vreća, Povuci potegni) pod vrelim suncem prvo mjesto osvojili ministranti iz Turjaka, drugo mjesto ministranti iz Brnaza, a treće ministranti iz Sinja.

Ipak, posebni uspjeh ovih ministrantskih susreta jest i zainteresiranost mladih ministranata za mogući posvećeni poziv u našoj zajednici. Nadamo se da će i u narednim susretima u našim odgojnim zavodima, kao i na zajedničkim susretima Provincije, te i ostale nakane biti ostvarene.

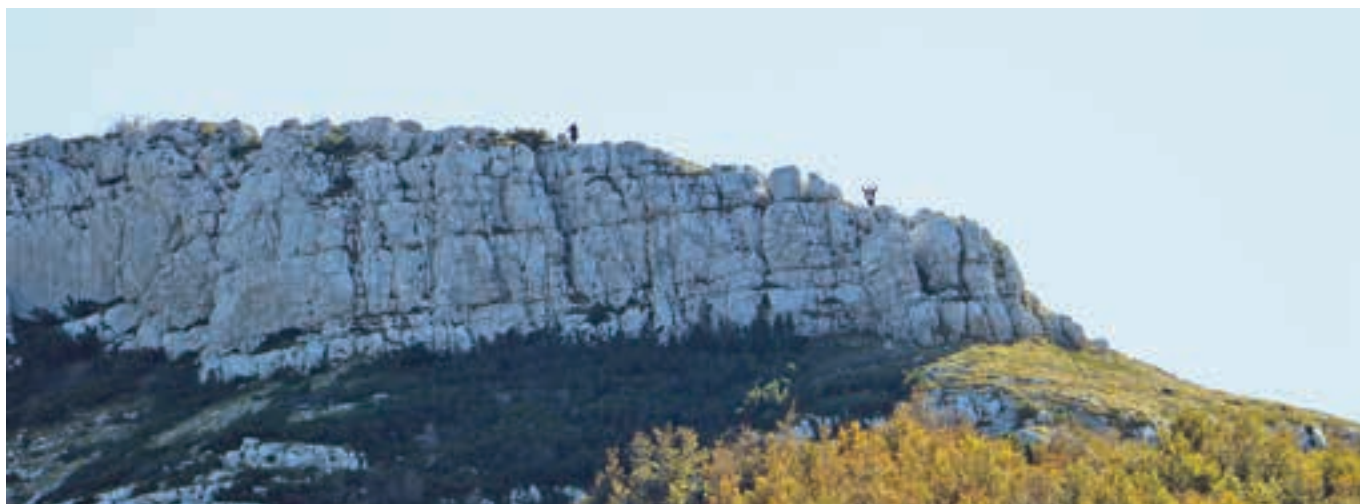

Posebno hvala provincijskoj upravi na pokroviteljstvu susreta i župniku i gvardijanu samostana u Šibeniku fra Mariju Radmanu sa župljanima koji su pomogli realizaciju susreta. Hvala svim svećenicima koji su doveli svoje ministrante kao i sjemeništarcima, postulantima i bogoslovima na suradnji.

Fra Josip Repeša, p.d.z.

Izlet sjemeništara i fratara na vrh Kamešnice

Na svetkovinu sv. Franje 4. listopada 2018. godine, po lijepom običaju, sjemeništarcu su sa odgojiteljima fra Ivicom Udovičićem i fra Nedjeljkom Jukićem organizirali uspon na jedan od vrhova Kamešnice. Ovaj put usponu i izletu

pridružili su se fra Marko Mrše, fra Josip Repeša i fra Toni Šimunović Erpušina. Nakon molitve nad Husinom jamom, gdje smo u neposrednoj blizini ostavili automobile, započeli smo uspon prema vrhu Kamešnice.

Polaganim korakom, oplemenjen ugodnim razgovorom sudionika, došlo se do podnožja vrha gdje je planinarska kućica. Po dolasku pred planinarsku kućicu malo smo se odmorili uz vatru i pripremu ručka dok su ostali produžili dalje do prekrasnog vidikovca s kojeg puca lijepi pogled na Livanjsko polje i Buško jezero. Ručak je brzo spremljen, ali još brže blagovan kako se i očekuje na lijepom planinskom zraku. Poslije ručka oni najodvažniji su odlučili nastaviti osvajanje planine usponom na najviši vrh planine Kamešnica poznat po nazivu Konj, a nalazi se na 1856 m/nv nadmorske visine.

Nakon ugodnog druženja u planini sudionici su se vratili natrag u sjemenište uoči večernjeg misnog slavlja za sv. Franju.

Fra Josip Repeša, p.d.z.

Susret odgojnih zavoda na Visovcu

U subotu, dana 13. listopada 2018. godine održan je susret odgojnih zavoda Provincije Presvetog Otkupitelja. Organizator, a ujedno i domaćin ovogodišnjeg susreta bili su novaci s Visovca zajedno sa svojim mešтром fra Ivanom Režićem te braćom fratrima iz samostana. Susretu su prisustvovali, uz novake, i sjemeništarcu zajedno sa svojim odgojiteljima, postulanti iz Imotskog sa svojim magistrim te bogoslovi iz Splita i Zagreba sa svojim odgojiteljima. Susret je svojim prisustvom uzveličao i otac

provincijal fra Joško Kodžoman. Po dolasku, nakon kratkog osvježenja i okrepe u samostanskom blagovalištu, sjemeništarcu su po otočiću proveli domaćini. Program je započeo predstavljanjem odgojnih zavoda u konferencijskoj dvorani. Nakon pozdravne riječi oca provincijala i meštra novaka izmolili smo molitvu srednjega časa. Sjemenišni maturanti Ilija Knežević i Ante Čavlina predstavili su život u sjemeništu, nakon čega je postulatoru predstavio Mate Šakić. Fra Vlaho Jakić nam je prikazao svakodnevicu

života na Visovcu, dok su fra Slaven Čeko i fra Željko Štrbac predstavili bogoslovije u Splitu i Zagrebu. Završnu riječ imao je provincijal nadovezavši se na važnost i vrijednost novih duhovnih zvanja. Uslijedilo je sveto misno slavlje koje je predslavio otac provincijal u koncelebraciji s mešтром novaka fra Ivanom Režićem, prefektom sjemeništara fra Ivanom Udovičićem, doprefektom fra Nedjeljkom Jukićem, magistrim postulanata fra Kristianom Stipanovićem, magistrim bogoslova iz Splita

1838. – 2018.

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA I GIMNAZIJE

fra Ivicom Jurićem, domagistrom fra Domagojem Volarevićem, magistrom bogoslova iz Zagreba fra Ivanom Malletićem, povjerenikom za duhovna zvanja fra Josipom Repešom te umirovljenim bratom iz samostana Majke Božje Lurdske iz Zagreba fra Pavlom Čuljkom. U svojoj je homiliji fra Joško istaknuo koliko je bitna radost bratskog susreta, baš kako svjedoči i brat Toma Čelanski prisjećajući se žarke bratske ljubavi koja bi bljesnula kada

bi se braća sastajala. Osvrnuvši se na misna čitanja i primjer svetog Pavla upozorio nas je kako smo pozvani kao kršćani i kao braća stalno obnavljati i utvrđivati svoju povezanost u ljubavi i uzajamnom snošljivošću. Posebno se obraćao nama koji prolazimo kroz različite faze puta prema redovništvu, tj. svećeništvu dajući iskrene savjete pune razumijevanja i suosjećanja. Istaknuo je važnost razvijanja duha zdrave pobožnosti i molitve koja je

na korist svakoga od nas, kao i na korist cijele franjevačke zajednice. Po završetku svetog misnog slavlja otac Provincijal predmolio je molitvu odrješenja za svu pokojnu braću pokopanu na samostanskom groblju na Visovcu. Uslijedio je zajednički ručak i druženje. Popodnevni dio susreta

nastavljen je uz oglede u nogometu, košarci i balotama te posjetom Roškom slapu uz vožnju brodom i šetnju

prirodom. Na kraju ostaje nam samo skupiti sve dojmove toga uistinu predivnog dana te zahvaliti dragom Bogu

na lijepom vremenu koje nas je pratilo čitav dan. PAX ET BONUM!

Ante Čavlina 4.a

Duhovne vježbe za sjemeništare

Kao i svake godine na početku prvog polugodišta sjemeništarcima su organizirane duhovne vježbe. Ponekad se zaokupimo drugim stvarima koje nam odnesu misli od onoga najbitnijeg, a to je Bog. Stoga su duhovne vježbe jako važne za nas, posebno kako bi popravili svoj odnos prema sebi, drugima i prema Bogu, a naravno i stvorili nove odluke za predstojeću školsku godinu.

Već treću godinu zaredom duhovne vježbe organizirane su u predivnom Franjevačkom samostanu u Makarskoj koji je posvećen Blaženoj Djevici Mariji na nebo uznesenoj. Zahvaljujući gvardijanu fra Anti Čovi prošle godine smo upoznati sa kulturnim bogatstvom samostana u kojem se nalazi malakološki muzej i vrijedna samostanska riznica koja će uskoro postati novi muzej grada Makarske. Promjena sredine odmaknula nas je od svakodnevice sjemeništa i života u njemu te nam pružila priliku da se

posvetimo našoj duhovnosti i našem odnosu s Bogom. Ovogodišnje duhovne vježbe trajale su od 26.10. do 28. 10. 2018. godine.

Naš je duhovnik fra Stipe Šušnjara u svojim razmatranjima govorio o vjeri, euharistiji i Isusovom govoru o blaženstvima i na kraju duhovnih vježbi o svetom ocu Franji koji je sve to djelima primjenjivao u svom

životu. Potaknuo nas je da po primjeru svetoga Franje nastavimo naš put i tako rastemo u vjeri i ljubavi prema svim ljudima.

Ta tri dana su jako brzo prošla zbog opsežnog rasporeda, ali naravno uz zajedničke točke dnevnog reda imali smo i slobodno vrijeme koje smo iskorištavali po volji, uglavnom čitajući duhovno štivo ili primjerice kratkom šetnjom. U nedjelju smo u samostanskoj crkvi Blažene Djevice Marije na nebo uznesene slavili svetu misu s narodom, koju je predvodio gvardijan fra Ante, a u koncelebraciji je bio naš duhovnik fra Stipe. Tijekom cijelog vikenda primijetili smo radost fratara koji žive u velikom, ali nažalost pustom samostanu i koji se nadaju kako će neki od nas u taj isti samostan doći iza njih. Na ručku prije povratka u Sinj gvardijan je zahvalio na našem posjetu govoreći kako mu je drago što smo barem nakratko oživjeli pusti samostan i pozivajući nas da svratimo kad god poželimo.

Ilija Knežević, 4.a

Blagoslov škole

.....
Sinj, 15. siječnja 2018.

Na početku drugog obrazovnog dijela nastave za učenike Franjevačke klasične gimnazije u Sinju s pravom javnosti dogodilo se nešto novo i neobičajeno za dotadašnje djelovanje u prostorima gimnazije otkada smo se u nju ponovno vratili 1992. godine. Narod u svojoj životnoj mudrosti lijepo zbori te kaže da sve ima svoj početak i završetak. Lijepo se kaže kako je dobar početak pola obavljena posla. Iako to kod nas nije do sada bilo prakticirano, barem ne na takav način, ovo godine smo na prijedlog ravnatelja fra Blaža odlučili krenuti novim i uz Božju pomoć sigurnijim putem. Naime, na početku drugoga obrazovnog razdoblja, poslije školskoga zvona koje je označavalo početak nastave, profesori su povelili sve učenike u hol škole. Kad su se svi okupili započeo je blagoslov

1838. – 2018.

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA I GIMNAZIJE

uz pjevanje božićnih pjesma, čitanje tekstova koji priliče blagoslovu, kao i kađenje i blagoslov sa svetom vodom. Svi su to doživjeli kao jednu dobru i poželjnu novinu koju treba zadržati u vremenu koje je pred nama i pred budućim generacijama Franjevačke klasične gimnaziju u Sinju s pravom javnosti. Po završetku blagoslova učenicima su se vratili u svoje razrede i započeli smo s drugim obrazovnim razdobljem u nadi da će učenici uz Božji blagoslov, ali nadasve uz svoj osobni trud, uspješno privesti kraju školsku godinu koju su započeli u jesen 2017. godine. Nadamo se da će ovaj lijepi čin blagoslova škole na početku građanske godine biti uistinu Božji blagoslov za sve učenike i djelatnike kako bi svojim radom i ponašanjem iz dana u dan doprinosili rastu škole i njenom ugledu.

Sudionik

Komemoracija za fratre-mučenike iz Cetinske krajine

U petak, 24. sudenoga 2017., Franjevački samostan Gospe Sinjske komemoracijom je obilježio mučeničku smrt 20 fratara Cetinske krajine, koji su život izgubili za vrijeme Drugog svjetskog rata i poraća (1942.-1948.). U crkvi Gospe Sinjske za pokoj njihovih duša slavljena je misa u 18.00 sati, a euharistijskim slavljem predsjedao je fra Petar Klapež, gvardijan i upravitelj Svetišta.

Koncelebrirali su fratri iz samostana i iz samostanskog okružja Liturgijsko pjevanje animirao je pjevački zbor. U slavlju su sudjelovali članovi župnih zajednica, kao i bliža i daljnja rodbina ubijenih fratara.

Svi fratri za čiji smo pokoj molili žrtve su partizanskoga i komunističkoga progona, odnosno diktature proletarijata, osim fra Rafe Kalinića, kojeg su ubile njemačke okupacijske vojne

postrojbe. Dvojica fratara - fra Nikola Šabić i fra Bože Vugdelija - žrtve su Križnoga puta, a druga dvojica žrtve su ljubavi i posljedica ratnih operacija, a to su fra Krsto Bazo i fra Anselmo Kovačić. Oni su prinijeli vlastiti život iz ljubavi prema Kristu i Crkvi, što u potpunosti odgovara definiciji mučenika, a kako to tumači papa Benedikt XVI. Sinjski franjevci su u samostanskom klausturu postavili brončane

1838. – 2018.

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA I GIMNAZIJE

reljefe cetinskih mučenika, kao i spomen-ploču na kojoj su sljedećim generacijama na trajan spomen predana njihova imena. To su:

1. Fra Leonard Bajić
2. Fra Krsto Bazo
3. Fra Jozo Borković
4. Fra Stanko Bradarić
5. Fra Ante Cvitanović
6. Fra Petar Glavaš
7. Fra Rafo Kalinić
8. Fra Anselmo Kovačić
9. Fra Milan Lapić
10. Fra Stanko Milanović Litre
11. Fra Jozo Olujić
12. Fra Petar Paviša
13. Fra Vlade Pavlov
14. Fra Jozo Poljak
15. Fra Ante Romac
16. Fra Ivan Romac
17. Fra Nikola Šabić
18. Fra Metod Vezilić
19. Fra Rudolf Vučić
20. Fra Bože Vugdelija

Kako je to uobičajeno komemoraciji redovito nazoče sjemeništarci, učenici gimnazije i njihovi profesori.

Više o njima možete pročitati u knjizi fra Stjepana Čove „Franjevci žrtve Drugoga svjetskog rata i poraća u Cetinskoj krajini“

Fra Antonio Mravak, vjeroučitelj

Pobožnost križnog puta na Gospinu gradu

Župa Gospe Sinjske tradicionalno u korizmi organizira pobožnost križnog puta prema Gospinu gradu, staroj tvrđavi gdje je 1715-te god. čudesno obranjen Cetinski kraj od nadmoćne turske sile.

Na pobožnosti vjernici osobito sudjeluju na zadnji korizmeni petak, pa je tako bilo i ove godine – 23. ožujka 2018. U 11 sati bio je organiziran križni put za djecu i mlade, koji su nosili križ od postaje do postaje i čitali prigodne meditacije. Pobožnost je predvodio fra Antonio Mravak, župni vikar. Premda je bilo dosta hladno i burno, sudjelovao je veliki broj mladih. Župni ured za organizaciju osobitu zahvalnost izriče ravnateljima, profesorima i vjeroučiteljima te franjevačkim sjemeništarcima i članovima Franjevačke mladeži.

U 16 sati pobožnost za sve župljane predvodili su gvardijan fra Petar

Klapež i đakon fra Toni Šimunović Erpušina. Okupljanje je bilo kod starog vatrogasnog doma, a sudjelovalo je oko 1000 vjernika, koji su – prolazeći uz 14 postaja – promišljali o otajstvu muke, smrti i uskrsnuća Isusa Krista. Prigodne tekstove iz Svetoga

pisma i meditacije čitale su majke, kako bi se i na taj način očitovale zajedništvo sinjske župe sa Splitsko-makarskom nadbiskupijom u proslavi „Godine majčinstva“.

Fra Perica Maslač, župnik

Optika u gimnaziji

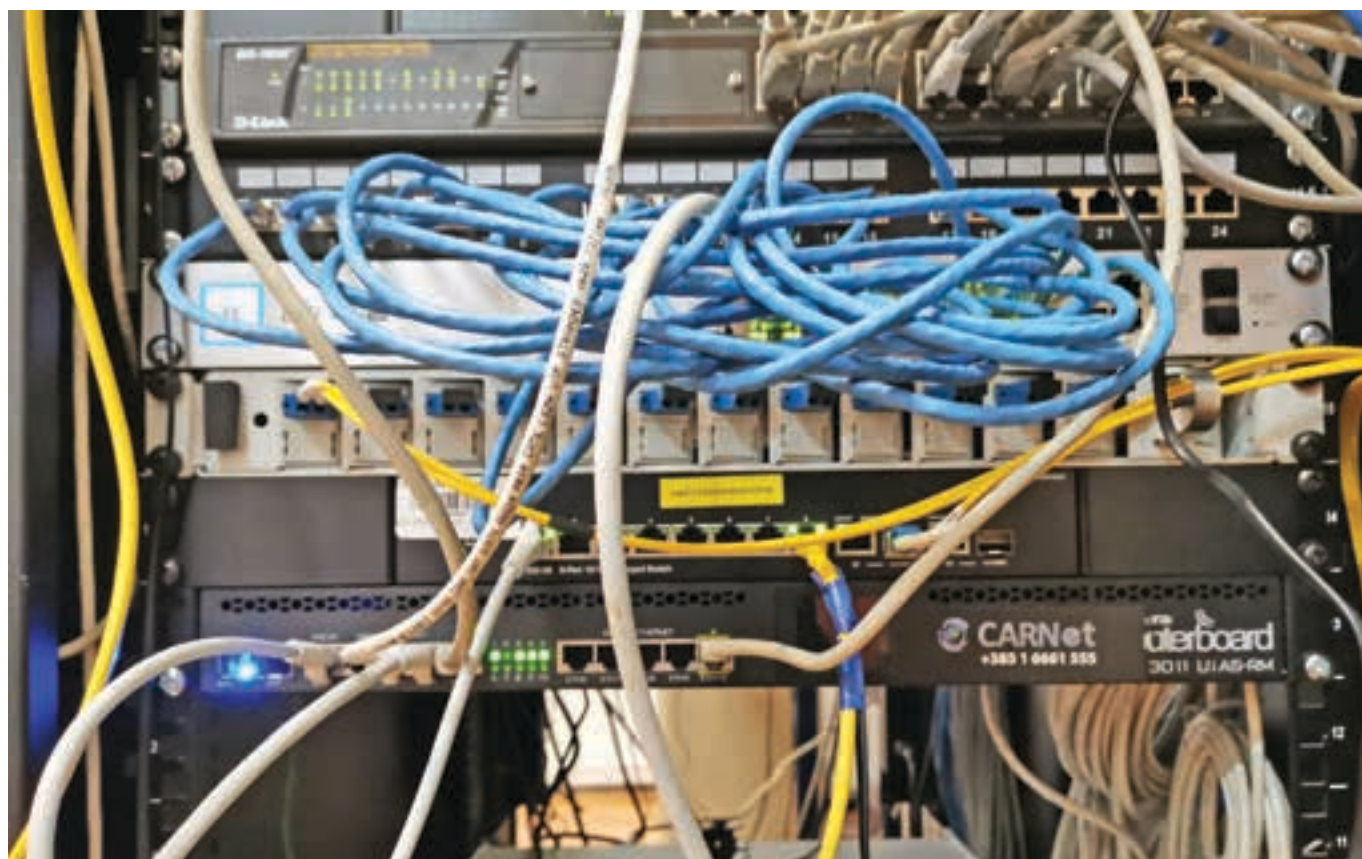
.....
Sve je končano profunkcioniralo 20. veljače 2018.
.....

Gotovo i zaboravimo onaj dan kad nas je ravnatelj fra Blaž, prvi dan po svom preuzimanju dužnosti 1. rujna 2016., obavijestio da je uputio zamolbu na Carnet da nam omogući uvođenje optike u školu. U vremenskom razdoblju od gotovo godinu i pol dana ravnatelj i profesorica Snježana Radan nebrojeno puta su komunicirali s Carnetom, usmeno i pismeno, da se osposobi optika za rad u školi. Naznake vidljivih koraka naprijed s nadom ubranog početka radova dobili smo u pismu kojim nas Carnet u listopadu 2017. godine obavijestio da nam je odobrena

optika i da će nam se javiti izvođači za izvođenje potrebnih radova. U siječnju i veljači 2018. godine poduzete su predradnje od firme koja ima ugovor s Carnetom. Iskopan je kanal u koji je postavljena osiguravajuća plastična cijev za optiku. Nakon tjedan dana došli su monter koji su razvukli optički kabel i doveli ga do serverske sobe. I konačno 20. veljače 2018. godine stigli su radnici Optike telekoma, postavili su dodatnu opremu i pustili su u rad optiku. S uvođenjem optike škola je dobila sve potrebne predradnje za uspješniji rad s e-dnevnikom u školi, a nadamo se

ubrzo i s e-školom. Ovom prigodom zahvaljujemo svima koji su pomogli da ostvarimo ovako zahtjevan projekt, a posebna zahvala djelatniku Carneta i nakadašnjem učeniku naše gimnazije Domagoju Markotiću koji se uz ravnatelja fra Blaža Toplaka, profesoricu Snježanu Radan i sam itekako angažirao da se program optike uspješno privede karaju. Njemu i svima koji su u ovom poslu dali svoj doprinos u ime Franjevačke klasične gimnazije u Sinju s pravom javnosti jedno veliko hvala!

Snježana Radan, prof.

Prevenција o različitim oblicima ovisnosti

.....
 Policijski inspektor Nenad Marić već više godina u sklopu prevencije za učenike prvih razreda u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji s pravom javnosti drži predavanja o različitim oblicima ovisnosti.
 .....

BOLJE SPRIJEČITI, NEGO LIJEČITI

Vjekovna narodna mudrost čovjeka nastoji poučiti i podučiti da je bolje spriječiti, nego liječiti. Ljudi su se kroz povijest nastojali tog pravila držati koliko je bilo moguće u granicama ljudskih komunikacija i susreta. Sve do najnovijega vremena ljudske komunikacije, putovanja, susreti i razmjene iskustva bile su dosta ograničene. Ponekad je to bila prednost, a ponekad

nedostatak. Ako je trebalo što dobra i pozitivno drugima prenijeti, trebalo je podosta vremena i strpljenja, a da ne govorimo i neizvjesnosti koje su ljude pratile na putovanjima. Ako je pak bila riječ o nečem negativnom, onda je slabost komuniciranja zasigurno bila važna karika u ograničavanju ljudi u širenju nečega negativnoga za pojedinca ili za narod.

Vrijeme u kojem mi danas živimo uistinu je turbulentno vrijeme. Iz minute u minutu, iz sata u sat, iz dana u dan, a da ne govorimo iz mjeseca u

mjesec ili iz godine u godinu u ljudskom društvu dogodi se toliko promjena. Mnogo toga nestaje, a novog nastaje. Izgleda kao da tom silnom napretku nema kraja, ali jednako tako i neizvjesnosti kao nikada do sada. Mladi su naraštaji iz dana u dan izloženi raznim oblicima ovisnosti. Kad govorimo o ovisnostima, u prvom redu mislimo na različite oblike opijata kao i različitim oblicima pogibli koje su vezane uz korištenje opijata te štetnosti po ljudsko zdravlje. Uz problematiku opijata danas se pojavljuju

i druge vrste ovisnosti, ništa manje štetne za pojedinca kako i za ljudsku zajednicu. Mladi ljudi postaju sve više i više ovisni o internetu i različitim sadržajima vezanim uz internet. Uz to tu je sve veće i veća ovisnost o različitim igrama na sreću, bolje rečeno različitim oblicima kockanja. No to nije sve kad je u pitanju ovisnost koja je nerijetko povezana s različitim oblicima devijantnog ponašanja. Ta devijantnost ili neuobičajeno ponašanje u svakidašnjoj komunikaciji osobito dolazi do izražaja kroz upotrebu raznih opijata. I ono što je za različite opijate osobito važno naglasiti – tu ne može biti samo deklarativno značenje ili riječ o lakim ili teškim opijatima (drogama). Čovjek htio to ili ne malo pomalo s lakih droga prelazi na jače i smrtonosnije. U biti svaki je opijat (droga) većim ili manjim dijelom pogibeljna za čovjekovo zdravlje.

Gospodin Nenada Marić je na temelju životnog iskustva i svoga dugogodišnjeg rada u policiji učenicima

kroz jedan školski sat prezentirao cijeli niz situacija kao i pogibli koje su vezane uz različite oblike opijata. Posebnu pažnju obratio je na načine kako dileri pristupaju potencijalnim žrtvama i kako u početku nude sve besplatno na probu. Nažalost, kad dotičnu osobu navuku na ovisnost o pojedinom obliku opijata, onda oni postaju njihovi gospodari, a ovisnici njihovi robovi. Tada pojedini ovisnici postaju najveći neprijatelji samima sebi, a i svojoj okolini, u prvom redu obitelji u kojoj žive. Naime, takvim osobama u potrebi za opijatima ništa nije sveto niti nemoguće. Da se domognu potrebnih sredstva za opijate kadri su sve iz vlastitih kuća prodati i rasprodati pa taman da se radi i o izuzetno važnim obiteljskim predmetima ili uspomena.

Gospodin Marić je kroz niz primjera nastojao upozoriti učenike prvih razreda naše gimnazije da budu osobito oprezni i pažljivi kad su u kafiću ili na kakovom slavlju, da paze što piju i što

konzumiraju. Samo mala nepažnja može dati drugom priliku da vam nešto stavi u piće i da vas malo po malo učini ovisnikom.

Učenici su aktivno sudjelovali s cijelim nizom pitanja u raspravljanju o pojedinim problematičnim situacijama s kojima se mogu suočiti u svakodnevnom životu. Za poželjeti je da u školama bude što više ovakvih ili sličnih predavanja kroz koja se učenici mogu upoznati s mogućim opasnostima u svakodnevnom životu i u komunikaciji s drugim ljudima.

Gospodinu Nenadu Mariću u ime Franjevačke klasične gimnazije u Sinju s pravom javnosti najsrdačnije zahvaljujemo na njegovim predavanjima prošle godine 30. ožujka 2017., kao i ove godine 19. travnja 2018. i nadamo se da će se dosadašnja uspješna suradnja i nadalje nastaviti na dobrobit naših učenika.

fra Blaž Toplak, ravnatelj

FRANJEVAČKA KLASIČNA GIMNAZIJA U SINJU S PRAVOM JAVNOSTI

Na početku školske godine 2017./2018.

**180 GODINA U SLUŽBI ODGOJA I OBRAZOVANJA
1838. - 2018.
ALI UVIJEK SUJEŽA I SUREMENA**

Zbor i orkestar na školskoj priredbi

Festival znanosti u našoj gimnaziji

U šk. god. 2018./19. upisuje dva razredna odjela:
klasični i jezični

Gimnazija omogućuje svojim učenicima:

- kvalitetnu nastavu u dobro opremljenim učionicama i kabinetima
- besplatnu posebnu pripremu za maturu u vrijeme božićnih i uskrasnih praznika
- cjelodnevne izlete za upoznavanje kulturnih i prirodnih znamenitosti Lijepe Naše
- maturalno putovanje na kraju trećeg razreda
- organizirane posjete kazališnim priredbama
- razvijanje posebnih sklonosti u mješovitom zboru, dramskoj i novinarskoj sekciji i dr.

Posjeti nas na **Dan otvorene Gimnazije** 19. 5. 2018. od 9 do 12 sati

Dan otvorenih vrata Gimnazije

19. svibnja 2018.

U jeku velikih i nepredvidivih globalnih promjena koje je najvećim djelom uzrokovao čovjek u nezasitnoj želji zgrtanja materijalnih dobara posljedice se osjećaju na sve strane. Jednima tako reći zakratko cvjetaju ruže dok drugima raste korov i trnje. No jedni i drugi, visoko razvijeni ili slabije razvijeni osjećaju neizbježne društvene promjene i koje kakve posljedice. Gotovo kataklizmičke posljedice osjećaju se na sve strane. Pojedini dijelovi svijeta kroz obilje blagostanja osjećaju posljedice nedostatka stanovništva, dok drugi u sveopćoj oskudici životnih sredstava nemaju nikakvih mogućnosti rješavati velik broj stanovništva ili bolje rečeno veliki prirodni priraštaj. Nepobitna je povijesna činjenica da su se ljudi uvijek selili i da su postojale migracije i postojat će dok bude ljudi na našoj planeti. Prostor Hrvatske kroz povijest a osobito u novije doba zahvaćeni su valom migracija. Ono što je u svemu najgore uz mali prirodni priraštaj stanovništva iz

Hrvatske se u velikom broju iseljavaju mlade obitelji s djecom. Posljedice su izrazito zabrinjavajuće osobito kada se radi o školstvu. Iz godine u godinu gasi se sve više razreda i odjeljenja. Mnoge male škole se zatvaraju i prosvjetni djelatnici ostaju bez posla. U srednjim školama se sve više i više osjeća manjak školaraca i Uprave gimnazija nastoje na sve moguće načine zainteresirati učenike za pohađanje njihovih škola. Mi kao Franjevačka klasična gimnazija godinama smo tiskali letke i obilazili škole takoreći u potrazi za budućim gimnazijalcima. Takav način rada imao je svojih prednosti i nedostataka. Ove godine odlučili smo se na jedan drugi način. Uz to što smo tiskali veliki plakat u prigodi 180. godina rada i djelovanja Franjevačke klasične gimnazije u Sinju s pravom javnosti, odlučili smo se na jedna novi korak. U dogovoru s ravnateljima osnovnih škola: gosp. Nikolom Vučkovićem (osnovna škola fra Pavla Vučkovića), koja djeluje

u zgradi naše gimnazije i gosp. Hrvojem Markulinom (osnovna škola Ivana Lovrića) upriličili smo nešto novo. Učenici osmih razreda u pratnji svojih razrednika i profesora dolazili su u više navrata u našu gimnaziju i nazočili su predavanjima na pojedinih satima. Učenici osmih razreda a, b i c iz osnovne škole *Ivana Lovrića* pod vodstvom svojih vjeroučitelja gospođe Mirjane Đula i fra Antonia Mravka nazočili su na nekoliko sati u našoj školi i to na satu engleskog jezika i kemije. Učenici osmih razreda pod vodstvom prof. Helene Budimir i vjeroučiteljice Bosiljke Mandac iz osnovne škole fra Pavla Vučkovića nazočili su sati fizike i hrvatskog jezika. Sve je to bilo u svrhu boljeg upoznavanja učenika s radom i djelatnošću gimnazije i eventualnim odabirom škole za nastavak srednjoškolskog obrazovanja u našoj Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju s pravom javnosti.

Očevidad

Maturalna večer

Franjevačke klasične gimnazije

.....
Petak 1. lipnja 2018. godine.
.....

Maturalna zabava, kao kruna uspjeha ovogodišnjih maturanata, održala se u *Hotelu Alkar* u Sinju. Maturanti i maturantice blistali su u svečanim odijelima i haljinama te ponosno i s velikim zanimanjem okupljenih prošetali crvenim tepihom. Osjećala se ugodna i vesela atmosfera koju su širili učenici i njihovi ponosni roditelji. Još jedna generacija odlazi zadovoljna i vesela, puna znanja i

iskustva dobivenih tijekom školovanja u klupama naše Gimnazije. Pod budnim okom ravnatelja, profesora i ostalih djelatnika škole te uz ritmove DJ Mattea započela je maturalna zabava. Ravnatelj je pozdravio nazočne i zahvalio im na marljivosti, strpljenju i požrtvornosti tijekom školovanja te im zaželio sve najbolje u daljnjem radu. U večeri koja je bila protkana sjećanjem na prethodne četiri godine

navirale su emocije, trenutci u kojima su se voljeli, mrzili, smijali, plakali, zabavljali: zgone i nezgone s pisanih provjera, kratkih provjera, slušnih provjera, prepisivanja, markiranja, izleta, izlazaka i druženja. Uz bogat i maštovit program koji su osmislili večer je prošla u ugodnome druženju, plesu i pjesmi.

Mia Budimir, prof.
Antonija Čarić, prof.

ČETVRTI A

Druženju našem došao je kraj,
da te 4.A voli, gimnazijo, znaj!
Od dana kad ušli smo na tvoja vrata
Ispunjaju nas čari sva tri kata.
Ali ono što je bitnije od same škole
to je da se ljudi u njoj vole.
Mi se doduše nismo sa svima slagali
pa smo se čestim sukobima izlagali.
Krenulo šesnaest, stiglo nas sedam;
razloge tomu bolje da ne redam.
Kažu „mala obitelj“,
„patuljaka sedam“,
pa hajde da o nama nešto
ispripovijedam:
Moja malenkost u imeniku sam prvi
taj sam koji se svima znao
napit krvi.
Dug jezik – vrlina ili mana!?
Za izborit se vještina Bogom dana.
Slijedi renesansni David Marić
- glumac, artist, gitarist i
razredni carić.
Filozofija drag mu je predmet

jer koja pametna nije naodmet.
Domaći iz latinskog nikad
problem nije bio
jer svatko bi od Prcele Ante
prepisao dio.
Puno šutio, a upadao kad nitko nije;
od Ante čeljade ne postoji poštenije.

Na red nam dolazi Emilio
Mirko Runje;
taj bi s politike šmugnuo
brzinom munje.
Momak je on od posljednjeg trena;
od stvarnih kapaciteta ostala je
samo sjena.

Vitić Nikolina djevojka je fina;
kad joj živce digneš trebaju joj samo
mikrofon i bina.

Kupila je haljinu, preskočila
prijemni za rehabilitaciju;
kroz četiri godine od Joška radila
instalaciju.

Redom dalje kolega Joško Žmire,
a iz Žmire đavli vire.

Voli on reći da mu je Nine dosta,
a ništa manje Vlahe i
njegovog Mosta.

Ni testovi iz kemije nikad
problem nisu bili
jer tu je Žužul Klara, sinko mili.
„Salonitanka naša“, kako
Periša kaže.

Da nije naučila često
histerično slaže.

Kao prvašići kad smo došli,
strah i nelagoda brzo su prošli.

Dočekalo nas dvoje razrednika
što čitali su članke pravilnika.

Tko povijest nije volio
s Ivanom ju je zavolio.
Nakon zamjene Antonija nam došla
s gradivom i tablicama
odmah je pošla.

Nakon trećeg sata otvorila bi se
naša vrata,
a na vratima Radmila, naša
dobra vila.
Govorila je ona što htjeli smo čuti,

1838. – 2018.

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA I GIMNAZIJE

primijetili smo brzo da na spačke
se ne ljuti.
Zahtjevne testove voljela nam
Marijana dat,
ipak, brzo je prolazio hrvatskog sat.
S Dianom smo od ratne noge došli
gotovo do sloge.

Damski se ona nastoji nositi,
svojom Hercegovinom
ne prestaje ponositi.
U vode grčkog uveo nas fra Jure
i antičke civilizacije i kulture.
Svjetski je naš doktor ramena
s ruksakom,

s osmjehom na licu, dobrim srcem, i hitrim korakom.

Latinski vežemo uz persone divne i nažalost uz ristanke emotivne.

Iako družili se kratko, Simonu, Josipa, Brankicu i Anu, pamtit će svatko.

Fra Stipica učio nas malo poslije njega palicu preuzeo Čalo. Sa slušnima nas morio, na satima mudro zborio.

Umjetnost predavao dobri duh naše škole

ABE, a i njegove izjave svi đaci vole.

Na kraju puta komandu preuzela Čugura

s kojom dosadna nije ni filozofska literatura.

Što bi reko Friedrich Nietzsche,

Iva je naše omiljeno biće.

Kraljica je bila i Budimir Mia

s kojom naporna nije ni geografija.

Valnu optiku i horizontalni hitac!? -

ne bi znali što je

da nije bilo Radanice moje.

Posebno zafrkano bilo je s Marom, ta jedinicu zašije s posebnim žarom.

Sati biologije trajali ko dani pa postaju zanimljiva stabla vani.

Dobri naš fra Nedo oko nas se trudio,

vjeru nije gubio, ali često je ludio.

Zbog dugačkih ispita bdjeli po noći jer kod fra Ivica predmete nije lako proći.

Za maturu đacima savjete i upute dijelio,

a sjemeništarce pogledom često ustrijelio.

Silvija dujice u zalaganje davala, radove u skupinama rado zadavala.

Kolegama oslovljavala nas Mia,

željela da pet budu i politika i ekonomija.

Profesor Darijo četiri godine držao nas fit,

da tjelesni smo radili samo je mit.

Inspiracija dođe, inspiracija prođe.

Nastavit ću u normalnom tonu, nisam ja Pablo Neruda da u stihove

ulažem ovoliko truda. Krenuli smo u našu Gimnaziju kao dječaci i djevojčice,

a iz nje izlazimo kao muškarci i žene. Hvala vam na svemu znanju

što ste nam ga prenijeli. Hvala vam što ste nas naučili mnoštvo stvari

o životu, o onome što se ne nalazi u knjigama.

Proživjeli smo u našoj gimnaziji puno lijepih, ali i puno ružnih trenutaka.

I oni su nas učili i ostali kao pouka. Zauvijek ćemo vas

pamtiti jer ste jedna važna karika u lancima naših života, a mi se nadamo

da ćemo vama ostati u lijepom sjećanju kao razred šarolikih karaktera,

kao mala složna razredna obitelj. Hvala vam i Bog vas blagoslovio!

Vlaho Jakić, 4.a

Izlet profesora i djelatnika škole u dolinu Neretve

.....
Dolina Neretve, 16. lipnja 2018.
.....

Kao što obično u životu biva, teško je sve zacrtano i zamišljeno ostvariti. Koliko god smo planirali i željno iščekivali završetak nastavne godine, toliko smo isto iščekivali kad će svanuti subota 16. lipnja. Naime, taj datum smo odredili početkom petog mjeseca kao jedini mogući termin za zajedničko druženje i obilazak zanimljivih lokaliteta u dolini Neretve. Svi ostali termini su bili zauzeti od strane škole ili su pojedinci imali već preuzete obaveze. Nažalost kao što uvijek biva u posljednji trenutak nekome nešto iskrsne kao neodgodivo i ne

može se na put. Tako se sada dogodilo. Nekoliko profesora i djelatnika otkazalo je u zadnji čas putovanje jednodnevnog izleta.

Nešto prije sedam sati okupili smo se na Alkarskom trkalištu. Vrijeme je bilo pro hladno i kišica je rominjala. Strepili smo kakav će biti dan, a s tim i naš izlet. Kako nas je bilo četrnaest, smjestili smo se u dva kombija i krenuli prema našoj Kaliforniji upoznati njene prirodne i kulturne znamenitosti preko Vida i Metkovića. Naši vozači bili su fra Nedjeljko Jukić i fra Ivica Udovičić. Na našu radost kako

smo se približavali cilju, vrijeme je postajalo sve ljepše i Sunce je zasjalo punim sjajem. Oko 8:30 sati stigli smo u Vid i odmah krenuli do crkve *Gospa Snježne* odakle puca pogled na veći dio doline Neretve. Na platou smo napravili nekoliko fotografija kraj spomenika knezu Domagoju i njegovim strijelcima. Uz kratko zadržavanje spustili smo se u centar mjesta do parkirališta. Uslijedila je kratka stanka, a u 9 sati krenulo je naše razgledanje *muzeja Narona*. Posjetili smo *Arheološki muzej Narona*, jedinstven jer je to prvi in situ muzej u Hrvatskoj.

Sama zgrada muzeja oduševila je one koji su prvi put ušli u njega, a slika povijesti antičkog razdoblja koja se našla pred nama uz zvukove neretvanskih

ptica i žaba nikoga nije ostavila ravnodušnima. Prva arheološka iskopavanja na mjestu nekadašnje Narone vodio je *Arheološki muzej* u Splitu

već 1877., ali 1995. i 1996. dogodilo se najznačajnije dosadašnje otkriće: pronalazak 16 kipova rimskih careva i drugih pripadnika carske obitelji te

ostaci rimskog hrama *Augusteuma* koji čine osnovu muzejskog postava. Najreprezentativniji primjerci dugogodišnjih arheoloških nalaza izloženi su u stalnom postavu muzeja. Ukupno je izloženo oko 900 nalaza (kipovi, keramika, nakit, staklo, novac...) s različitih lokacija u Naroni, a datiraju od kraja 3. stoljeća pr. Kr.

do 15. stoljeća po. Kr. Postav muzeja je podijeljen na vanjski i unutarnji dio tako da smo uz stručno vodstvo stvarno uživali, a posebno naši fra Jure i profesorice Brankica i Mihaela koji su zamišljali da se šeću *Forumom*. Kroz muzej nas je stručno, a nadasve zanimljivo i poučno, vodila gospođa Ana Taslak Prusac. Razgledanje

muzeja uz popratno fotografiranje trajalo je gotovo sat vremena. Ravnatelj fra Blaž zahvalio je gospođi Ani na trudu koji je uložila vodeći nas kroz pojedine odjeljke muzeja. Uz kratku stanku i kavicu uz rječicu Norin krenuli smo prema *Ornitološkom muzeju* u Metkoviću koji je u sadašnjoj zgradi otvoren 2015. godine, ali

Europe. Inače to je u tradiciji muzeja da povremeno ugošćuje dijelove izložba različitih tematika i time obogaćuje svoju prepoznatljivost tako da smo mi imali priliku približiti sebi pčelarstvo kroz život pčela, alate i posude koji se koriste da bi u konačnici uživali u slatkom i zdravom proizvodu meda. Po završetku razgledanja uslijedila je polusatna stanka uz kavicu i odlazak prema lađi koja nas je čekala na ulazu u Opuzen. Sudionici su krenuli kroz močvaru na poznati safari, a ravnatelj fra Blaž i njegov zet Tomislav Jelčić preuzeli su kombije i odveli ih na ranč restorana Adria koji se nalazi između Misline i Badžule. Skoro sat i pol trajala je vožnja kroz močvarni dio doline, ali mi smo vrijeme kratili uživanjem u ponuđenom voću u lađi i fotografiranjem ljepota netaknute prirode, posebno lopoča i ptica kojima smo bili okruženi. Sudionici su pristigli do odredišta gdje je domaćin Marko Sršen priredio lijepu zakusku. Dakako da je jedan dio menija bio nezaobilazan, a to su poznate nere-tvanske žabe. Uz ugodno druženje na ranču smo proveli gotovo dva sata. Zanimljivost ranča *Adria* nije samo u njegovom smještaju u močvarnom

njegova povijest seže u 1948. godinu, kada je utemeljena *Ornitološka zbirka* Metković. Tu nas je dočekala ravnateljica muzeja gospođa Ivana Baće i uz stručno vodstvo gotovo sat vremena upoznavala nas s čarima doline Neretve. Posebnost muzeja je što se zahvaljujući digitalizaciji može zaviriti u svaki djelić doline i vidjeti kakva je flora i fauna u tom području. Prolazeći kroz pojedine odjeljke muzeja vidi se kojim je bogatstvom flore i faune bila obilježena dolina Neretve. Nažalost, jedan dobar dio toga nestao je iz doline, osobito poslije melioracijskih zahvata u donjem dijelu delte 60-tih godina prošloga stoljeća. Svojevremeno u donjem dijelu delte, poznatije kao Modro oko, gnijezdio je i kudravi Nesit (jedna vrsta pelikana). Danas ta vrsta jedino obitava na području delte Dunava. U zadnjem odjeljku muzeja ravnateljica nas je upoznala

sa zanimljivim oblicima košnica koje su se koristile kroz povijest u Hrvatskoj, a i na širem području jugoistoka

djelu, već i činjenica da se na ranču nalazi velik broj različitih životinja i ptica koji se slobodno kreću – što u ograđenom, što u neograđenom prostoru. Kad je došlo vrijeme rastanka, ravnatelj je zahvalio domaćinu Marku, a sudionici su krenuli na poznatu uzvišicu *Vukov klanac* odakle puca pogled na dolinu Neretve. Poslije kratkog razgledavanja i fotografiranja krenuli smo do Misline gdje su nas ugostili Mirko i Anka Matić sa svojim prijateljima. Kod njih smo stigli oko 16 sati i zadržali se do 17:30 sati uz kavicu i različite domaće delicije, od kolača do voća. Domaćini su nas nutkali da ostanemo još jer je posljedepodnevno druženje bilo ugodno na terasi kuće s koje je pucao pogled na veliki dio doline. Nažalost, nas je čekalo još nekoliko obaveza tog dana, a do 21 sat je trebalo doći u Sinj jer je

tu večer bila utakmica Hrvatske na svjetskom prvenstvu u Rusiji. Požurili

smo do gospodina Marka Vuice, inače školskog kolege iz osnovne škole

špilji kao i sa svime što je vezano uz istraživanje jame u Predolcu. Ugodno druženje potrajalo je gotovo sat vremena i mi smo požurili do posljednje destinacije našeg izleta, a to je gospodarstvo obitelji Veraja, koje ima stoljetnu tradiciju proizvodnje vina. Pred obiteljskom kućom dočekaao nas je naš sjemeništarc Lovre Veraja koji je sa svojim ocem Dragom i stricem Milom ugostio našu malu karavanu izletnika. Uz prigodnu zakusku koju su domaćini priredili obišli smo jedan dio prostora vinarije zadržavši se nešto više od pola sata jer je trebalo krenuti prema Sinju i stići na vrijeme na utakmicu. Na odlasku domaćini su nas darovali prigodnim poklonima njihova obiteljskog OPG-a. Zahvalili smo domaćinima, sjeli u kombije i nešto prije 21 sat bili smo na Alkarskom trkalištu.

Ono što su svi sudionici zamijetili i poslije komentirali jest činjenica da je bilo naporno i zanimljivo, ali nadasve do u detalje isplanirano. Dao Bog da ovakvih druženja bude što više na korist što boljeg rada i razumijevanja među djelatnicima škole.

ravnatelja fra Blaža, koji nas je dočekaao na poznatom lokalitetu *Jame u Predolcu*. Marko nas je vrlo stručno i pedantno upoznao s prošlošću lokaliteta *Jame*. Poslije kratkog i stručnog upoznavanja s prošlošću lokaliteta, krenuli smo do samog ulaza u jamu. Spustili se dvadesetak metara do vidikovca. Domaćin nam je tu još podrobnije ispričao što se sve do sada poduzimalo u istraživanju navedenog lokaliteta i što se nadalje namjerava poduzimati. Nakon snimljenih nekoliko fotografija, uputili smo se do trećeg lokaliteta gdje je u nekoliko akvarija smještena flora i fauna iz same jame. Voda se u akvarijima posebnim sistemom mijenja svaka dva sata. Osobiti stanovnik jame je školjka *Congeria* koja je prisutna još na nekoliko krških lokaliteta u Dinaridima. Domaćin nam je najprije pustio kratki

film preko kojega smo se mogli upoznati s najvažnijim detaljima života u

Marijana Vuleta, prof.
i fra Blaž Toplak, ravnatelj

Kraj nastavne godine 2017./2018.

Kako je to uobičajeno zadnji dan nastave održe se skraćeni sati. Nastava završi oko 12 sati i tada svi učenici, profesori i ostali djelatnici škole krenu do crkve Gospe Sinjske gdje se upriliči sv. misa u kojoj se svi zahvalimo Gospodinu za sve što nam je podario kroz minulu nastavnu godinu. Misno slavlje po starom dobrom običaju uzveliča školski zbor pod ravnanjem prof. Andre Čale. Na kraju sv. mise svi smo zapjevali Tebe Boga hvalimo te smo svojim pjevanjem zahvalili Bogu za sve darove koje nam je udijelio u tijeku nastavne godine, a ujedno smo svi bili sretni i zadovoljni što smo još jednu godinu uspješno priveli kraju.

Fra Blaž Toplak, ravnatelj

Kroz vrijeme nevera i oluja, kako vele učenici, a riječ je školskim obavezama u svladavanju gradiva, bilo da je riječ o testovima, zadaćama ili usmenim ispitivanjima; kroz minulo razdoblje nastavne godine svi smo, iako pomalo umorni, radosno dočekali kraj i ove nastavne godine.

Rado se svake godine sjetim zgode kad sam kao mladi profesor početkom 90-tih godina prošlog stoljeća vraćajući se iz škole poslije nastave početkom desetog mjeseca susreo fra Juru Župića i u šali mu rekao: „Kad će početi opadati mali maruni!“ On mi je odmah odgovorio: „Zar ne vidiš da već naveliko opadaju i ima ih u samostanskom dvorištu koliko hoćeš.“ Ja sam mu na to odvratio da nisam mislio na ove marune, nego na

male. Naime, oko završetka nastave u šestom mjesecu počnu opadati mali maruni (kesteni) koje stablo odbacuje. A on na to reče da ću se načekati do malih maruna jer je nastava tek počela. Uistinu na početku svake nastavne godine izgleda da kraja te godine nema na vidiku. Ali kako to biva u životnoj svakodnevnicu čovjek se takoreći ni ne okrene, a ono već dođe kraj jednog razdoblja: života ili škole. Većina učenika s ushitom i veseljem dočekala je kraj i ove nastavne godine. Nažalost, uvijek se nađe jedan određen broj učenika koji moraju svoje slabosti i nedostatke u znanju pokušati nadoknaditi kroz dopunsku nastavu ili eventualno u jesenskom roku na popravnim ispitima. Za poželjeti je da svi uspješno odrade svoje zadaće i veselo krenu u iduću školsku godinu.

Podjela svjedodžba i nagrada

.....
Sinj, 28. lipnja 2018.

Kakova to bila školska godina ili bolje rečeno završetak jednogodišnjeg obrazovno-odgojnog razdoblja, kad učenici ne bi dobili priznanje za svoj rad i trud. Prema ustaljenoj gimnazijskoj praksi pred kraj šestoga mjeseca upriliči se podjela svjedodžbi i nagrada za učenike svih razreda. I ove godine smo to upriličili 28. lipnja 2018. u sportskoj dvorani naše gimnazije. Podjeli svjedodžbi i nagrada nazočila je većina učenika. Svi učenici koji su prošli s odličnim uspjehom nagrađeni su vrijednim knjigama, a učenici i učenice koji imaju prosjek ocjena 5,0 dobili su još poseban prigodni poklon. Ravnatelj je na kraju zahvalio

1838. – 2018.

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA I GIMNAZIJE

učenicima i profesorima na uložnom trudu u tijeku školske godine i potaknuo ih da u sljedećoj školskoj 2018./2019. godini budu još uporniji i savjesniji u obavljanju svojih dužnosti i obaveza. Naime, svaki učenik koji postiže lijep uspjeh osjeća radost i veselje zbog dobro obavljena posla, ali to nije samo njegova radost i uspjeh već i radost njegovih roditelja, a uz roditelje radost i ponos gimnazije koju je učenik pohađao kroz navedenu školsku godinu. Za poželjeti je da bude što više temeljitog rada u izvršavanju školskih obaveza, a onda se svaki učenik može nadati dobrom i uspješnom rezultatu na kraju nastavne godine.

Snježana Radan, prof.

Maturalno putovanje 2018.

Naša ekskurzija započela je 24. 8. 2018. kada smo se u kasnim večernjim satima zaputili iz Sinja u München. Ovo veselo putovanje krenulo je s Alkarskog trkališta uz puno pjesme, razgovora i smijeha. Zadnje trenutke u Hrvatskoj proveli smo pjevajući, „sretan rođendan” kolegici Petri Bilokapi koja je u 00:00 postala punoljetna. Do odredišta u Njemačkoj vozili smo se oko 14 sati

uz usputna zaustavljanja na odmaralištima. Nakon samo nekoliko odspavanih sati, probudili smo se i uživali u ljepotama austrijskog pejzaža. Oko podne smo stigli u Bavarsku te posjetili jezero Chiemsee, najveće jezero te pokrajine. Brodom smo se vozili do otoka Herreninsel na kojem je smješten prekrasan dvorac, „Neues Schloos Herrenchiemsee”. Dok su se neki odlučili prošetati do dvorca prekrasnim

stazicama, drugi su se pak odlučili obogatiti svoj razgled i izdvojili su nešto eura za vožnju kočijom. Raskošan dvorac Ludwiga II. građen je po uzoru na francuski Versailles, a nama

se osim bajkovitog vrta posebno svjedočanstva dvorana ogledala. Nakon razgleda dvorca nastavili smo putovanje do Münchena. Dolaskom u München pošli smo u razgledavanje grada.

Vodič nas je upoznao Marienplatzom, bogatom gradskom vijećnicom, „Neues Rathaus“, Marijinim kipom i drugim zanimljivostima grada. Slobodno vrijeme najvećim dijelom

proveli u shopping ulici i obilasku grada. Učenicima je bilo posebno zanimljivo degustirati mnoge vrste piva jer grad Munchen nosi dugu tradiciju održavanja Oktoberfesta, a može

se reći i da je to pšenično piće jedan od zaštitnih znakova grada. Zatim je uslijedio odlazak u hostel koji nam se svima svidio. Taj hostel bio je stajalište i mnogih drugih hrvatskih škola koje

su u svoje destinacije na maturalnom putovanju uvrstile München. Tu smo upoznali i proširili listu prijatelja s našim vršnjacima iz Istre. Već u 6 sati ujutro krenuli smo u *dvorac iz bajke*,

1838. – 2018.

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA I GIMNAZIJE

odnosno Neuschwanstein, koji je inspirirao i samog Walta Disneyja, a i nas je ostavio bez daha. Pri povratku u

München panoramski smo razgledali Allianz arenu i izložbu automobila i motora marke BMW. Uslijedio je

dugi razgled grada: Karlsplatz, Marienplatz, pivnica Bierhaus-Hofbräuhaus... Ostatak vremena proveli smo

slobodno, šetajući gradom i nailazeći na brojne Hrvate koji su nas srdačno pozdravili. Već četvrti dan krenuli smo za Češku. Prvo smo posjetili Karlovy Vary, grad u koji smo se svi zaljubili. Imali smo priliku kupiti porculankse posudice i na točno određen način popiti iz njih vodu ulivenu iz termalnih izvora, kojima grad obiluje. Također, vodič nas je upoznao i sa Becherovkom, žestokim pićem, pravljenim od različitih vrsta ljekovitog bilja. Bitno nam je spomenuti i Muzej kristala Moser gdje smo vidjeli kako marljiva družina uspješno proizvodi staklo i ukrasne stvari. U Pragu smo proveli tri dana, uživali smo svaki trenutak boravka u tom gradu. Dojmio nas je Karlov most ukrašen sa 30 kipova i statua, većinom u baroknom stilu, koje su izvorno podignute oko 1700., ali sada su sve zamijenjene replikama. Most je službeno nazvan

Karlov most 1870. godine, a do tada se nazivao Praški most ili Kameni most. Na mostu smo svi imali priliku zaželjeti samo jednu želju. Tradicija kaže da se moramo vratiti i zahvaliti ako nam se želja ostvari. Naš vodič emotivno nam je ispričao svoju priču. Rekao je da on i nije baš veliki vjernik, ali da je godinama dolazio na taj most s učenicima i jednom se odlučio zaželjeti želju. Naime, on i njegova dugogodišnja zaručnica dugo vremena nisu mogli dobiti dijete i on se odlučio na Karlovom mostu izreći svoju najveću želju za djetetom. Nakon nekog vremena njegova zaručnica je zatrudnjela i rodila dijete i baš to je bio razlog zbog kojeg je on pristao biti naš vodič samo nekoliko dana prije vlastitog vjenčanja da se zahvali za ostvarenu želju. Mi smo svoj boravak u Pragu nastavili šetajući ulicama sv. Petra i Pavla, ploveći

Vltavom i zabavom u disku. U disku prepunom hrvatskih srednjoškolaca uživali smo i plesali uz hrvatske hitove. Najljepši dio večeri bio je kad smo svi kao jedno u stranoj zemlji zapjevali, „Lijepa li si“. Nakon Praga došao je red i na Beč. Beč je za nas bio, „šećer na kraju“, nažalost u tom čarobnom gradu proveli smo tek nekoliko sati. Ipak bitno je spomenuti Schonbrunn Palace koja nam je detaljno približila život Habsburgovaca. Posljednji dan, 31. 8. 2018., prije povratka u Sinj posjetili smo Gradišće-Eisenstadt. Tu nas je dočekala simpatična gospođa i upoznala nas s tradicijom i običajima Gradišćanskih Hrvata. To je bila zanimljiva zadnja stanica našeg putovanja koje ćemo pamtiti zbog mnoštva lijepih uspomena cijeli život.

Antonela Penić i Jelena Bulj, 4.a

Pijanistica Yoko Nishii posjetila Gimnaziju

U utorak, 11. rujna 2018. našu je Gimnaziju posjetila pijanistica Yoko Nishii. Posjet je organiziran u čast 180. obljetnice Franjevačke klasične gimnazije u Sinju i 25. obljetnice uspostave diplomatskih odnosa između Hrvatske i Japana. Yoko Nishii počastila nas je s tri prekrasne skladbe: Franz Liszt: Liebestraume No.3, Dora Pejačević: Cvjetni vrtlog te skladba autora iz njenog rodnog Japana, Kosakua Yamada: Karatachi-no-Hana (The flowers of the orange jusmine trees). Fra Blaž Toplak, ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije, naglasio je kako je Yoko Nishii u Hrvatsku

došla isključivo zbog koncerta koji je održan istu večer u Alkarskim dvorima. Pijanistica nam je rekla kako joj je iznimna čast održati koncert u prigodi ovako značajne obljetnice, te da se svake godine rado vraća u Hrvatsku koju smatra drugom domovinom. Yoko Nishii glasovir je počela svirati s četiri godine. U Hrvatsku je došla 1998. neposredno nakon završenog studija francuskog jezika i književnosti u Tokiju. Dobila je stipendiju te je četverogodišnji studij završila za dvije godine na privatnoj Visokoj školi za glazbenu umjetnost „Ino Mirković“ u Lovranu. Yoko Nishii rekla je

kako ponekad svira 12 sati na dan, a ponekad prođe i tjedan ili dva da ne vježba. Rekla je da vježbanje ovisi o rasporedu koncerata, programu svakog koncerta, te također o dvorani u kojoj se koncert izvodi. Izdala je i CD s kompletnim klavirskim opusom Dore Pejačević, povodom 130. godišnjice njezina rođenja, za čija se djela zainteresirala kada joj je jedna studentica donijela neka Dorina djela. Trenutno Yoko Nishii radi na Umjetničkoj akademiji u Aichiju u Japanu.

Antonija Čarić, prof.

U PRIGODI

180. OBLJETNICE FRANJEVAČKE KLASIČNE GIMNAZIJE U SINJU

I

25. OBLJETNICE USPOSTAVE DIPLOMATSKIH ODNOSA IZMEĐU

HRVATSKE I JAPANA

PRIREĐUJEMO KONCERT JAPANSKE PIJANISTICE

YOKO NISHII

PROGRAM:

J.S.Bach (1685.-1750.) / Busoni: *Chaconne in D Minor*

Franz Liszt (1811.-1886.): *Liebesträume No.3*

Mephisto Waltz No.1 "Der Tanz in der Dorfschenke"

Kosaku Yamada (1886.-1965.): *Karatachi-no-Hana / The flowers of the orange jusmine trees*

Dora Pejačević (1885.-1923.): *Blütenwirbel / Cvjetni vrtlog / A Whirl of Blossoms*

Božidar Kunc (1903.-1964.): *Nokturno in F Sharp Minor Op.32-1*

Sergei Rachmaninoff (1873.-1943.): *3 Preludes*

Op.23-5 in G Minor

Op.32-5 in G Major

Op.23-2 in B Flat Major

Sinj - Alkarski dvori • Utorak, 11. rujna 2018. u 20 sati

EMBASSY OF JAPAN
ZAGREB

24 July 2018

Respected Professor Toplak,

In reference to your application for the usage of a logo commemorating the 25th anniversary of diplomatic relations between Japan and Croatia dated 17 July 2018, I have the pleasure to inform you that the Embassy of Japan in the Republic of Croatia will approve the use of the above-mentioned logo for the occasion of 180 Anniversary of Sinj Grammar School; Yoko Nishii Concert, which is scheduled to be held on 11 September, 2018.

The logo usage is granted under reference No. L-2018/11.

Sincerely yours,

Keiji Takiguchi

*Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary
of Japan in the Republic of Croatia*

*Franjevačka klasična gimnazija Sinj
Ulica Franjevačke klasične gimnazije 22
21230 Sinj*

Koncert Yoko Nishii

11. rujna 2018. u Alkarskim dvorima u galeriji Sikirica

Ljudi su poni ponosa i radosti kad s drugima mogu podijeliti svoj uspjeh ili svoj jubilej. Franjevačka klasična gimnazija u Sinju u ovoj školskoj godini s ponosom gleda na 180 godina rada i djelovanja u Sinju (1838. – 2018.) U tom vremenu gotovo pred dva stoljeća u Sinju je počela djelovati Franjevačka klasična gimnazija. Bila je to jedina srednjoškolska institucija na cijelom zagorskom dijelu Dalmacije. Osobita važnost gimnazije dolazi do izražaja kada se 1854. u školi počinje predavati na hrvatskom jeziku. Naime, talijanski jezik će još 29 godina biti službeni u Dalmaciji. Gimnazija je tada ujedno i dobila pravo javnosti. Tadašnji profesori poput fra Ante Matasa, fra Jakova

Grupkovića i ostalih fratara, profesora, koji su se uglavnom usavršavali na stranim učilištima odigrat će veliku ulogu u narodnom preporodu u Dalmaciji u razdoblju od 1862. do 1882.

U sjećanje na tako važnu prisutnost na prostoru Sinja i Dalmacije kroz ovu godinu nastojat ćemo prigodnim manifestacijama obilježiti svoju prisutnost na ovim prostorima. Jedna

od takvih manifestacija jest i koncert koji je u Sinju 11. rujna 2018. održala poznata japanska pijanistica Yoko Nishii. Kako se ove godine sjećamo i 25 godina uspostave diplomatskih odnosa između Japana i Hrvatske dobili smo dopuštenje od japanskog veleposlanika, njegove ekelencije gospodina Keija Takiguchia, dozvolu da možemo koristiti njihov logo u prigodi koncerta. Ova godina je također i godina sjećanja kad je prije 110. godina izgrađena Franjevačka gimnazija u kojoj se sada nalazimo (1908. – 2018.).

U prigodi koncerta izradili smo veliki plakat sa slikom gimnazije i logom japanskog veleposlanstva. Uz veliki plakat tiskan je bio prigodni letak s programom koncerta i biografijom pijanistice Yoko Nishii. Uz plakat i letak izradili smo i prigodnu pozivnicu za uzvanike u prigodi koncerta. Poslije koncerta priređen je domjenak za uzvanike u samostanskom blagovalištu, gdje smo uz ugodno druženje s pijanisticom i uzvanicima ostali do kasnih večernjih sati. Druženje je bilo ugodno, pogotovo zato što japanska pijanistica Yoko jako dobro govori hrvatski jezik. Uz ugodni večernji razgovor svaki od prisutnih sudionika

nastojao je uhvatiti koji trenutak za zajedničku fotografiju s našom gošćom gospođom Yoko Nishii.

Gospođi Yoko Nishii ovom prigodom najsrdačnije zahvaljujemo što se odazvala našem pozivu i što je održala koncert u Sinju u prigodi naše obljetnice. Ovaj put je iz Japana došla samo zbog našeg koncerta i našeg jubileja. Nadamo se da će ovakvih lijepih susreta biti i ubuduće. U načelu ravnatelj fra Blaž već je načelno dogovorio sljedeći koncert za dvije

godine u prigodi njegova odlaska u mirovinu. Koristimo prigodu to već i najaviti za 2020. godinu na istom mjestu. Koncert je održan u Alkarskim dvorima u galeriji Sikirica. Svima koji su nam omogućili održavanje koncerta, upravi Alkarskog društva, upravi Galerije Sikirica, kao i mnogim znanim i neznanim pregaocima koji su nam bili pri ruci da se uspješno održi koncert, ovom prigodom najsrdačnije zahvaljujemo.

fra Blaž Toplak, ravnatelj

Edukacijsko-prevenencijski projekt

„KLIK“ u Gimnaziji

U srijedu, 7. studenog 2018., u 12:15 sati mr. Krešimir Viduka uz asistenciju gospodina Darka Brozovića te gospodina Ištvana Miška Kerekeša, održao je učenicima trećih i četvrtih razreda predavanje o sigurnosnoj vožnji i pravilima ponašanja. Predavanje je započeo govoreći o općenitim brojkama prometnih nesreća na području Europe i na području Hrvatske koje su zapanjile učenike. Posebno ih je zapanjilo što zemlje sjeverne Europe koje imaju puno više vremenskih

nepogoda i lošijih uvjeta od Hrvatske imaju pet puta manje prometnih nesreća od nas. Dalje je govorio o najčešćim pogreškama koje ljudi rade u prometu koje se na prvi pogled čine bezazlene, ali mogu imati katastrofalne posljedice. Neke od tih pogrešaka su vožnja bez vezanja, vožnja automobila bez sigurnosnog sistema, vožnja pod utjecajem alkohola i drugih opijata i mnoge druge pogreške. Za kraj su učenicima bile prikazane kratke montaže i filmovi koji prikazuju prometne nesreće. Iza predavanja učenici

su mogli isprobati „pijane“ naočale da sebi dočaraju u kakvom su stanju osobe pod utjecajem alkohola kad sjednu pred volan. Također su mogli isprobati vozilo simulacije prometne nesreće koje se nalazilo ispred škole. Hvala gospodi predavačima i cijelom timu iz HAK-a koji su se potrudili da ovo predavanje bude moguće.

Marija Vuko-Tokić, 3.b

Zagrebačka škola ekonomije i managmenta

Dana 8. studenoga 2018 godine imali smo priliku ugostiti studente Josipa Bilušića i Antoniju Sobol sa Zagrebačke škole ekonomije i managmenta. Ovaj fakultet ima AACSB priznanje što znači da spada u pet posto najboljih poslovnih škola svijeta. Zagrebački fakultet je u partnerstvu sa ZŠEM-om koji vam omogućuje da putujete i istražujete svijet uz studiranje potpuno besplatno (Plaćate samo školarinu vašeg matičnog faksa). ZŠEM uz to ima i zakladu IVANU HODAK koja svake godine podijeli stipendije u vrijednosti od 1.000.000 kn. Imaju tri pred diplomska studija koja možete

1838. – 2018.

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA I GIMNAZIJE

pohađati i na engleskom jeziku što vam je dodatni plus jer ako želite možete se lakše zaposliti izvan Hrvatske. Fakultet ima oko tisuću studenata i približno sto pedeset predavača koji su ujedno i jedni od vodećih ljudi u moćnim firmama diljem Hrvatske. Jedan od najboljih svjetskih poslovnih literatura se nalazi baš na ovom fakultetu. Završetkom ovog fakulteta vjerojatnost da ćete naći posao u roku godinu dana je 94%.

Zahvalni smo Josipu i Antoniji što su izdvojili svoje vrijeme i došli nam predstaviti Zagrebačku školu ekonomije i managmenta.

Dragan Kolovrat, 4.a

Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“

Dana 9. studenog 2018. bojnik Marijo Maroš i poručnica Martina Tešija posjetili su našu Franjevačku klasičnu gimnaziju s namjerom predstavljanja studijskih programa Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“. Prvo su prikazali dva videozapisa kako bismo vidjeli kako izgledaju studijski programi na Učilištu. Tko misli svoj put i svoju budućnost pronaći na

HVU-u „Dr. Franjo Tuđman“, može upisati studijske programe: vojno vođenje i upravljanje ili vojno inženjerstvo u Zagrebu dok u Splitu imaju priliku upisati studijski program: vojno pomorstvo. Za upisati bilo koji studijski program budući studenti moraju imati završenu četverogodišnju srednju školu, položenu državnu maturu te posebne zdravstvene,

psihofizičke i sigurnosne uvjete, koje su nam pobliže objasnili poručnica Tešija i bojnik Maroš. Vojna obuka u Zagrebu uključuje ljetne i zimske vojne kampove, obuku tijekom godine, vojnu praksu i stažiranje, a samo trajanje studija je osam semestara. Sveučilišni studijski program vojnog pomorstva traje deset semestara, a vojno-stručna praksa organizira se u

specijaliziranim kampovima, a stručna plovidbena praksa na brodovima HRM-a. Na kraju studija Ministarstvo obrane RH dodjeljuje prvi časnički čin te se preuzima prva časnička dužnost u postrojbama Oružanih snaga RH. Učenici i učenice su sa zanimanjem pratili izlaganje, a po završetku zanimljivih izlaganja postavili su više pitanja u pogledu rada i školovanja na učilištima koje su prezentirali bojnik Marijo Maroš i poručnica Martina Tešija. Nažalost diskusija nije mogla biti duža jer se našim predavačima žurilo na novu prezentaciju u Opću gimnaziju Dinka Šimunovića. Hvala im za uloženi trud.

Iva Ćurković, 4.b

Radionica u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji: *Kako uspješno učiti u online okružju*

Dana 9. studenoga 2018. godine u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji s pravom javnosti u Sinju održana je radionica *Kako uspješno učiti u online okružju* koja je trajala 3 sata. Radionicu je održala profesorica savjetnica informatike Vanja Perković iz Komerijalno-trgovačke škole u Splitu. Cilj održavanja radionice je stručno usavršavanje profesora Franjevačke klasične gimnazije i priprema za nadolazeće reforme u sustavu obrazovanja.

Sudionici su vježbali kako u sklopu zatvorenog sustava Loomen – Modle – EMA-a učiti online, odnosno kako pristupati virtualnim učionicama – za

zajednički sadržaj i za pojedinačne predmete. Sustav Loomen je podržan od strane Carneta (povezan je s e-Maticom).

Usvojena je terminologija e-Učenje odnosno online učenje, webinar, IKT (kombinirana nastava).

Sam sadržaj radionice sastojao se od objave na forumu, provjere znanja i ankete.

Najavljeno je daljnje stručno usavršavanje koje će biti organizirano na principu po kojem će od siječnja 2019. godine ravnatelj dobiti popis stručnog usavršavanja i pristupne lozinke za virtualne učionice koje su u kategoriji MZO.

Snježana Radan, prof.

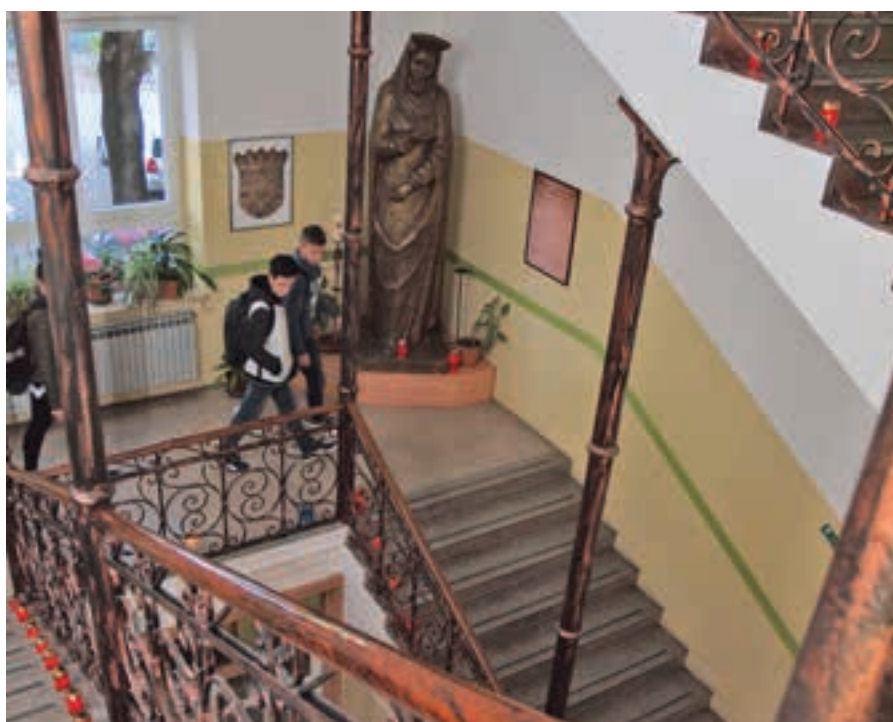

Dan sjećanja na Vukovar

Hrvatski sabor donio je 29. listopada 1999. *Odluku o proglašenju dana sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. godine*, kako bi se dostojanstveno i primjerenom odala počast svim sudionicima obrane Vukovara – grada simbola hrvatske slobode. Obljetnice su prigode da se prisjetimo na neke trenutke i događaje koji su se zbili u povijesti nekog vremena. Prije dvadeset i šest godina – 18. studenoga 1991. – nakon tromjesečne opsade i gotovo potpunog uništenja grada, prestao je otpor hrvatskih branitelja u Vukovaru.

Tužna statistika govori da je tijekom borbi i nakon ulaska srpskog okupatora u grad poginulo oko 550 branitelja i 1700 civila, oko 8000 Vukovaraca bilo je odvedeno u srbijanske logore, dok ih se još oko 800 vodi na popisu

1838. – 2018.

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA I GIMNAZIJE

nestalih. Iz grada je prognano i sve nesrpsko stanovništvo. Bio je to klasičan primjer etničkog čišćenja i jedan od najvećih zločina u Europi nakon Drugog svjetskog rata.

Budući da dan sjećanja na Vukovar pada u nedjelju, a tada nema nastave, kao škola odlučili smo taj dan komemorirati u petak 16. studenoga poslije nastave. Učenici i profesori okupili su se u holu škole. Jedan učenik je pročitao čitanje iz knjige Makabejaca, a ravnatelj fra Blaž je uz nekoliko poticajnih riječi kazao kako je sveta i spasonosna misao već u Starom zavjetu izrečena o važnosti sjećanja na poginule i kako im je potrebno odati dužno poštovanje. Na kraju smo izmolili Oče naš i Zdravo Marijo te udijelili odrješenje za sve preminule koji su svoje živote, kroz cijelu povijest od doseljenja na prostore Lijepa Naše, uložili u obrani Hrvatske. Prije samog čina molitve za preminule i poginule nekoliko učenika zapalilo je svijeće cijelom dužinom stepeništa.

Sudionik

72 sata bez kompromisa

Projekt „72 sata bez kompromisa“ ima za cilj okupiti srednjoškolce, studente i mlade zaposlenike te pokazati kako se zajedničkim snagama i akcijama može preobraziti okruženje u kojem živimo. Samo je malo potrebno - izići iz vlastite udobnosti i slobodno vrijeme posvetiti volontiranju - da bi se dobili veliki plodovi.

U 2018. godini po peti se put organizirao veliki volonterski maraton u Hrvatskoj, pa tako i u Sinju.

„72 sata bez kompromisa“ je međunarodni volonterski projekt koji animira mlade i promiče solidarnost, zajedništvo, kreativnost i volonterstvo. Projekt je pokrenut u Njemačkoj 1995. godine kada je nekoliko mladih odlučilo pronaći način kako potaknuti vršnjake na volontiranje i beskompromisno, bezuvjetno davanje drugima, posebice

onima na marginama društva, diskriminiranim, siromašnima, potrebitima.

Kao i svake godine učenici naše gimnazije uključili su se u volontiranje i evo nekoliko njihovih osvrta:

Akcija 72 sata bez kompromisa, u kojoj sudjelujem već treću godinu, pokazala mi je koliko malo truda i vremena koje uložimo u ta tri dana nekome može promijeniti velik dio života. Sve što imam reći govori citat Alberta Schweitzera: „Ne znam kakva će vam biti sudbina, no jedno ipak znam: među vama će istinski sretni biti samo oni koji su tražili i pronašli način služenja.“

Lorena Cvrlije, 4.a

U akciju 72 sata uključio sam se zajedno s kolegama iz razreda te sam se po prvi put stavio na raspolaganje volonterskoj akciji s ciljem pomaganja potrebitima. Kroz brojne poslove i cjelodnevni trud shvatio sam koliko kao pojedinci možemo učiniti za one potrebite. Unatoč naporu cijela je akcija protekla u dobroj atmosferi sa osjećajem zadovoljstva i iskrene radosti.

Ante Čavlina, 4.a

Volontiranje u 72 sata je uistinu posebno iskustvo koje me već tri godine ispunjava. Za volontiranje sam čula od starije sestre i vrlo sam joj zahvalna jer me je to promijenilo u svakodnevnom životu. Svima preporučujem da se prijave, iskuse nešto novo i upoznaju nove prijatelje, ali i da upoznaju sami sebe.

Martina Poljak, 4.a

Centar za rehabilitaciju „Fra Ante Sekelez“ u Vrlici

U božićno vrijeme otvaramo svoja srca i pružamo ruke kako bi pružili svoj zagrljaj ljudima oko sebe. Učenici naše škole rado su prihvatili prijedlog profesorica Silvije Vučković i Marijane Vuleta darivanje korisnika Centra za rehabilitaciju „Fra Ante Sekelez“ u Vrlici. Svakodnevno su učenici u školu donosili lijepo ukrašene poklone koje smo 22. prosinca odnijeli u Centar. Njihov kombi došao je po nas i svi smo veselo ukrcavali šarene pakete i krenuli put Vrlike. Korisnici su nas veselo dočekali i jedva čekali pred nama izvesti dugo pripremanu predstavu uz vesele pjesme

i recitacije. U veselom duhu dočekan je djed Božićnjak koji je sve darivao slatkišima. Nakon programa učenici su podijelili poklone i obilazeći Centar svima čestitali Božić, a iza su nas djelatnici Centra na čelu s ravnateljicom gđom Ivanom Klarić Kukuz počastili ručkom, zajedničkim druženjem i prigodnim poklonima ispratili kući. Oplemenjeni lijepim iskustvom i čistim srcem i duhom kojim smo dočekani, obećali smo im da ćemo doći i iduće godine što su korisnici radosno pozdravili.

Marijana Vuleta, prof.

† Fra Vinko Prlić

.....
 svećenik, odgojitelj, župnik, graditelj, pisac, urednik,
 djelatnik karitasa (Sovići, 22. VII. 1940.- Split, 28. XI. 2017.)
 .....

Svečana sv. Misa zadušnica za pok. fra Vinka Prlića, slavljena je 1. prosinca 1917. godine u Crkvi sv. Franje u Imotskomu. Uz mons. Marina Barišića, nadbiskupa, i fra Joška Kodžomanu, provincijala, koncelebriralo je preko stotinu svećenika. Sudjelovala je rodbina, prijatelji, vjernici iz župa u kojima je fra Vinko bio župnik, kao i veliko mnoštvo vjernika, a pjevao je Mješoviti zbor Župe sv. Franje (Imotski). Od Pokojnika su se oprostili: o. Nadbiskup, o. Provincijal, fra Gabrijel Jurišić, fra Kristijan Stipanović i Biserka Dropulić u ime vjernika Župe sv. Staša u Staševici. Pokopan je u franjevačkoj grobnici na groblju Gospe od Anđela.

Za sjemeništare, gimnazijalce i sve čitatelju našega lista „Žarište“ evo nekoliko podataka o pok. fra Vinku, jer ga je poslije Mlade Mise i službe kapelana u Metkoviću, Uprava Provincije imenovala da bude odgojitelj (prefekt) u Franjevačkom sjemeništu i profesor vjeronauka, zemljopisa, tjelovježbe i državnoga uređenja na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju (1973.-1977.). Budući da je kao kapelan u Metkoviću bio okružen brojnom djecom (vjeroučenici, ministranti, članovi dječjega zbora i drugi), dobro se je snašao kao odgojitelj sjemeništara i gimnazijalaca, kojih je bilo oko 60. S upravom Sjemeništa i Gimnazije dobro je surađivao u odgojno-obrazovnom procesu, tj. u duhovnom i molitvenom životu, školskim obvezama, kao i izvanškolskim aktivnostima: zabava, sport, priredbe, natjecanja, izleti i drugo. Svake je

godine za „Misijsku nedjelju“ pripremao malu akademiju, blagdan sv. Nikole Tavelića bio je praznik (svečana sv. Misa u Crkvi, predavanja, filmovi, izlet), akademija za svetkovinu Bezgješnoga začeca B. D. Marije, božićna devetnica, božićna tombola, pokladna zabava, spomendan N. Zrinskoga i F. K. Frankopana, godišnja školska priredba, natjecanja i izleti.

Budući da je imao vrlo lijepo iskustvo s župskim listom „Iskra“ u Metkoviću, poticao je sjemeništare da pišu u listu „Žarište“, koje je izdavala Gimnazija i Sjemenište. Prvi se je broj pojavio za Božić 1973. godine. Dakle, ove se godine navršava ravnih 45 godina da je rođeno „Žarište“, tj. da se je pojavio prvi broj. Nije malo 45 godina! Gimnazija je još prije (1971.) počela izdavati „Školski kalendar“.

Fra Vinko je jednu i drugu ediciju slao župnicima i dijelio učenicima osnovnih škola. Neke je učenike pozivao da provedu nekoliko dana u Sjemeništu i da upoznaju život sjemeništara, dopisivao se s njima i posjećivao ih. Na taj se način brinuo za svećenička i redovnička zvanja. Bio je angažiran u organizaciji „Dana roditelja“, hodočašća ministranata, godišnjoj priredbi i drugim aktivnostima. Posebno se potrudio da višednevni izlet u Zagreb, Mariju Bistricu i druga odredišta bude što ljepši i uspješniji.

Imenovan je župnikom Miljevaca (1977.) gdje je obnovio crkve, pokrenuo list „Miljevci“, organizirao simpozij o fra Jurju Utišinoviću, pavlinu, biskupu, političaru, mučeniku

- „miljevačkom kardinalu“ i objavio Zbornik. Zatim je bio župnik u: Prološcu, Imotskom (gvardijan i dekan), Zmijavcima i Staševici (dekan). Svagdje, osim svećeničkih redovitih poslova, pokretao je i izdavao župske listove, knjige i molitvenike (npr. „Vjencić Gospe Lurdske“ izdao pet izdanja u 25.000 primjeraka!), gradio i obnavljao crkve, pa čak i ceste. Za njegova gvardijanstva podignut novi kat Samostana u Imotskomu i obnovljena Crkvice Gospe od Anđela na Topani, staroj imotskoj tvrđavi. To je samo dio poslova koja je fra Vinko obavilo.

Treba spomenuti da mu je dr. Franjo Tuđman, predsjednik Republike Hrvatske, dodijelio odličje „Red hrvatskoga pletera“ (1998.), Vlada Države Izrael visoko priznanje za spašavanje sarajevskih Židova (1992.), grad Ploče „Nagradu za životno djelo“ (2012.) i neka druga.

Kao svećenik, redovnik, župnik, graditelj i kulturni djelatnik ostavio je zlatni trag. Neka ga Isus Krist, veliki i vječni svećenik, primi u nebesku i vječnu liturgiju!

***

U prigodi njegove smrti o njemu su pisali: *Glas koncila*, *IKA*, *Vjesnik Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja*, *Vjesnik Splitsko-makarske nadbiskupije*, *Hrvatsko slovo*, *Marija*, *Marulić*, *Stoševica*, *Proložac*, *Gospa Sinjska*, *Miljevci* i drugi.

Fra Gabrijel Jurišić

Dana 15. srpnja 2018. godine, pred samo otvaranje međunarodne glazbeno-scenske manifestacije *Splitsko ljeto*, pogodila nas je iznenadna vijest da je umro jedan od njegovih najvećih promicatelja Rade Perković, hrvatski glumac i redatelj, dugogodišnji intendant HNK-a u Splitu, ravnatelj Splitskoga ljeta i utemeljitelj Marulićevih dana.

Rade Perković rodio se 8. kolovoza 1938. u mjestu Krtoli u Crnoj Gori. Glumačku školu završio je 1961. u Sarajevu, a od 1963. imao je angažmanu je u HNK-u Split. Kroz dugi niz godina u matičnoj kazališnoj kući i u drugim kazalištima dao je svoje najbolje kreacije, pokazavši u svim tim ulogama svu raskošnost svoga velikog talenta.

Od mnoštva uloga koje je odigrao, teško je izdvojiti u kojima je kao umjetnik ostavio najdublji trag. No ipak šira javnost će ga zasigurno pamtiti po ulogama: Edek (S. Mrožek, „Tango“), Brindsley (P. Shaffer, „Crna komedija“), Maro i Pasimaha (M. Držić, „Dundo Maroje“ i „Skup“), Ivanko (Drugi libar Marka Uvodića Splićanina), Bukara (I. Brešan, „Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja“).

Uz glumački zanat Rade se pokazao i kao vrstan redatelj i organizator. Tako je u suradnji s Vlatkom Perkovićem režirao „Kulu babilonsku“ D. Roksandića, a samostalno „Otrujmo moju ženu“ A. Roussina i druge. U Splitu je utemeljio Pučku pozornicu 1970. i Teatar dokument, koji poslije postaje Dramski teatar. Godine 1991. inicijator je osnivanja Festivala hrvatske drame „Marulićevi dani“, koji se do danas održava bez prekida. Uspješan i neumoran intendant splitskog HNK Split i ravnatelj Splitskoga ljeta, s nizom ostvarenih dramskih, opernih i plesnih predstava, u dvama mandatima je obnašao tu odgovornu dužnost od 1992. do 1999. godine.

U privatnom životu Rade je bio veliki prijatelj Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, nadasve njezinih odgojnih zavoda Franjevačke klasične gimnazije i Franjevačkog sjemeništa u Sinju te Franjevačke Visoke Bogoslovijske u Makarskoj, sada u Splitu. Svojim

† Rade Perković

impresivnim glasom i retorikom istinskog govornika, on će u toj franjevačkoj provinciji ostati zapamćen kao voditelj brojnih i značajnih konferansa.

U radu s učenicima Franjevačke klasične gimnazije i Franjevačkog sjemeništa u Sinju zauzeto je djelovao preko četrdeset godina pripremajući svečane recitale i priredbe. U tom razdoblju ni jedna priredba koja je bila pripremana za blagdan Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije ili dan škole nije prošla bez njegova učešća. Svojim umjetničkim pristupom, Rade je znao u maniri istinskog umjetnika prenositi na učenike one vrijednosti koje je sam otkrivao u napisanim scenskim predlošcima. Nije bila rijetkost da je scenarij sam pisao ili ga dopunjavao s ciljem izlaganja temeljne poruke upućene slušateljstvu. Njegov profesionalni pristup tim sadržajima vrlo dojmljivo je djelovao na glumce amatere, mladiće i djevojke naše gimnazije, što će zasigurno ostaviti traga u njihovu daljnjem sazrijevanju. Od mnoštva režiranih predstava, čini se ipak da je najviši umjetnički domet ostvarila ona iz 2004. godine u prigodi obilježavanja 150. obljetnice osnutka Franjevačke klasične gimnazije u Sinju kao prve srednjoškolske obrazovne ustanove u Dalmaciji s hrvatskim nastavnim jezikom. U tom su scensko-glazbenom prikazu u gradskoj kinodvorani u Sinju uz učenike gimnazije sudjelovali profesionalni članovi HNK u Splitu glumci, pjevači, komorni orkestar i drugi.

U radu s franjevačkim bogoslovima u Makarskoj Rade je uz uvježbavanje prirodnih recitala najviše truda uložio na umjetničkom oblikovanju dramskog uprizorenja „Muke gospodina našega Isusa Krista“, skraćeno *Muke*. On je tu predstavu konačno postavio na profesionalne noge pa je kao takva u izvedbi

naših bogoslova polučila izvanredne rezultate širom Hrvatske, ali i među našim iseljenicima u Njemačkoj.

Nakon umirovljenja Rade nije stao, nego je organizirao brojne kulturne projekte, umjetnička i kazališna događanja. Tako je u Sinju od 2008. godine kad su počele pripreme za proslavu 300. obljetnice oslobođenja od Turaka, osmislio i režirao jedinstveni dramski prikaz legendarne bitke pod sinjskom tvrđavom naslovivši je „Opsada Sinja“. Zbog njezine prepoznatljive poruke i velikog zanimanja javnosti, ta se predstava nastavila davati i nakon spomenute obljetnice, sve do Radine smrti (2018.), pa je kao kulturni-turistički događaj za dane „Alke i Velike Gospe“ prešla u tradiciju. Isto tako u suradnji s grabskim župnikom fra Duškom Boticom godinama je i s najvećim uspjehom umjetnički oblikovao uočnicu sv. Ivana Krstitelja u Grabu.

Kao osoba, Rade je bio obiteljski čovjek, praktični vjernik i veliki rodoljub. Uvijek vedar i duhovit, imao je široki krug prijatelja oko sebe. Kao društveno angažiran intelektualac pomno je pratio sve događaje, osobito u vrijeme stvaranja suverene hrvatske države početkom devedesetih godina u čemu je dao svoj osobni doprinos. Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja za svoj umjetnički rad.

Opaka i neizlječiva bolest prikovala ga je u zadnje vrijeme za bolesnički krevet. Okrijepljen sakramentima umirućih preselio se k Ocu u koga je duboko vjerovao.

U ime Franjevačke klasične gimnazije i Franjevačkog sjemeništa u Sinju te Franjevačke Visoke Bogoslovijske neka mu je u Gospodinu vječni pokoj, vječna hvala i slava!

Fra Stipica Grgat

† Oliver Dragojević

U nedjelju rano ujutro, dana 29. srpnja 2018. godine zatekla nas je žalosna vijest da je u splitskoj bolnici KBC-u mjesec dana nakon što je hospitaliziran umro Oliver Dragojević, legenda hrvatske glazbene scene. Oliver Dragojević rođen je u Splitu 7. prosinca 1947. godine. Roditelji su mu podrijetlom iz Vele Luke na otoku Korčuli. Godine 1946. preselili su se u Split i tu zasnovali obitelj. U Splitu je Oliver kao dječak pohađao glazbenu školu. Najprije je učio glasovir, a potom klarinet i gitaru.

U Oliverovoj dugoj i uspješnoj karijeri uočavamo tri umjetnička razdoblja. U ranu fazu spadaju njegovi prvi dječjački i mladenački nastupi u kojima je još uvijek tražio sebe i svoje mjesto pod zvijezdama. Prvi javni nastup bio je onaj na splitskom dječjem festivalu (1961.). Dvije godine poslije postao je član kulturne splitske grupe „Batali“. Kao debitant na Splitskom festivalu pojavio se 1967. godine Runjićevom pjesmom „Picaferaj“. Nakon toga potražio je neko vrijeme angažman svirajući po raznim američkim i zapadnoeuropskim klubovima. Godine 1972. vraća se u domovinu i na kraće vrijeme priključuje se „Dubrovačkim trubadurima“. Godina 1974. Oliveru je donijela veliki uspjeh. Te je godine na Splitskom festivalu osvojio prvo mjesto pjesmom Tea Trumbića „Copacabana“.

Iste godine ponovno je započeo suradnju sa skladateljem Zdenkom Runjićem što će biti početak drugog razdoblja njegove pjevačke karijere. Iz te suradnje najnagrađivanijeg hrvatskog autorsko-izvođačkog dvojca nastale su svima dobro poznate Oliverove uspješnice. Već 1975. godine skladan je „Galeb“, sljedeće godine došla je „Skalinada“, pa „Malinkonija“

i „Romansa“, zatim „Poeta“, „Oprostimi, pape“ i mnoge druge.

Početak devedesetih godina prošloga stoljeća obilježio je određenu krizu u Oliverovoj pjevačkoj karijeri. U tek utemeljenoj Hrvatskoj državi dogodio se Domovinski rat koji je sa sobom donio mnoge preokrete na društvenom, socijalnom i ekonomskom planu. U zabavnoj glazbi isto tako. S Runjićem je suradnja skoro pa prestala. Oliver je već u zrelim godinama svoje karijere. Na estradnom nebu pojavile su se mlade pjevačke snage s novim glazbenim jezikom za koje je Runjićeva i Oliverova glazba postala „prošlost“. A onda u pravom trenutku i kao s neba došla je „Cesarica“ (1993.) koja će naznačiti novu, treću Oliverovu umjetničku fazu i otvoriti širom vrata za novu publiku i nove nevjerojatne glazbene dosege. „Cesarica“ će isto tako najaviti Oliverov radikalni zaokret u glazbenom smislu, prekid sa dosadašnjim i okretanje sasvim novome. Obdaren velikim talentom glazbenim i glasovnim, on je doista to i mogao. Novi i neočekivani glazbeni stil kojemu se skoro u zadnji čas okrenuo, preko noći je osvojio ukus najšire publike, posebice mladih koji su ga odmah prihvatili i sve više tražili. Taj novi pristup zabavnoj glazbi pokazao je, ne samo da nije otpisan, već je Oliver u svojoj genijalnosti dokazao da je nenadmašan, jednom riječju on može sve. Popularnost, priznanja i poštovanje koje je stekao zadnjih dvadeset godina koje su mu svi bezrezervno iskazivali, mladi i stari, kolege glazbenici i stručna kritika, obožavatelji i oni koji to nisu, odnijeli su ga u visine s kojih do svoje smrti više nije sišao.

Franjevačka klasična gimnazija da bi svojim učenicima proširila horizont i granice znanja, posebice, u okviru kulture, organizira više puta godišnje odlazak na neke predstave u HNK Split. U istu svrhu unutar nastavnog plana i programa pokrenula je zanimljiv prigodni studijski sat pod naslovom „Susret s umjetnikom“, što se pokazalo vrlo učinkovitim. Cilj mu je bio da se iz neposrednog susreta i razgovora s umjetnicima učenike informira o dubljem značenju dotične grane umjetnosti. Tako su gimnaziju posjetili i održali svoj praktični sat mahom profesionalni umjetnici iz HNK u Splitu, dramski umjetnici (glumci): Boris Dvornik, Ivo Marjanović, Rade Perković, Tonka Štetić, Ilija Zovko, Lenko Blažević; operni solisti: Cinthia Hansel Bakić, Ratomir Kliškić, Sveto Komnenović, Ivica Čikeš, Vinko Marojević, Sanja Vrekalo, Antonija Teskera; pijanisti: Tina Cvitančić, Mladen Grgić i Yoko Nishii; estradni umjetnici: Zorica Kondža, Doris Dragović, Zlatan Stipišić Giboni, Joško Banov, Tomislav Mrduljaš.

Zadnji koji je kroz riječ i glazbu održao svoj susret s učenicima bio je Oliver Dragojević (2015). Uz Gibonijevu asistenciju, on je u tom susretu i svojim nastupom na učenicima ostavio neizbrisiv i nezaboravan dojam. Učenici su mu postavljali razna pitanja na koja je on rado i na sebi svojstven način odgovarao sad izravno, sad kroz pjesmu, sad kroz neku duhovitu dosjetku i na kraju je dao obećanje da će opet doći, no bolest i smrt u tome su ga spriječili. Okrijepljen sakramentom umirućih Bogu je predao svoju plemenitu dušu. Koliko je Oliver bio omljubljen i cijenjen u cijelom hrvatskom društvu najbolje je pokazao njegov veličanstveni ispraćaj u Splitu i crkveni sprovod u Veloj Luci.

Ovdje ostajemo trajno zahvalni velikom umjetniku i prijatelju koji je našao malo vremena i bio naš dragi gost. Neka mu Gospodin udijeli vječni pokoj.

Fra Stipica Grgat

Uvodnik

Važni datumi naše Gimnazije

Početak školske godine 2018./2019.....	2
Proslava sv. Franje u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju	5
Proslava Dana gimnazije i sjemeništa uoči Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije.....	9
Ognjište	12
Sv. Rok - Lovinac - Gospić	15
Lika expres, 15. 04. 2018.....	18
Budakovo <i>Ognjište</i> na sceni GKS-a	20
<i>Ognjišta</i>	22
Budakovo <i>Ognjište</i> u Imotskom.....	25
Možemo li očuvati hrvatska ognjišta?	27
9. festival znanosti – Sinj 2018.....	29
Zanimljiva predavanja i radionice u sklopu 9. festivala znanosti – Sinj.....	35
Kemijske radionice na Festivalu znanosti	40

Iz života sjemeništa i Gimnazije

Vikend-susreti za ministrante u Sjemeništu.....	43
Susreti za ministrante u sjemeništu u Sinju.....	45
Susret sjemeništaraca u Splitu.....	47
Susret ministranata u Otoku	50
Humac: Međubiskupijski susret maturanata.....	52
Susreti za ministrante u samostanu na Trsteniku	53
Susret ministranata na Šubićevcu	55
Izlet sjemeništaraca i fratara na vrh Kamešnice.....	57

Susret odgojnih zavoda na Visovcu.....	59
Duhovne vježbe za sjemeništarce	62
Blagoslov škole.....	63
Komemoracija za fratre-mučenike iz Cetinske krajine.....	65
Pobožnost križnog puta na Gospinu gradu.....	67
Optika u gimnaziji.....	68
Prevenција o različitim oblicima ovisnosti	69
Dan otvorenih vrata Gimnazije.....	72
Maturalna večer Franjevačke klasične gimnazije.....	73
Izlet profesora i djelatnika škole u dolinu Neretve	78
Kraj nastavne godine 2017./2018.....	84
Podjela svjedodžba i nagrada	85
Maturalno putovanje 2018.	87
Pijanistica Yoko Nishii posjetila Gimnaziju	92
Koncert Yoko Nishii	95
Edukacijsko-prevenциjski projekt.....	97
Zagrebačka škola ekonomije i managmenta	99
Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“	101
Radionica u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji: <i>Kako uspješno učiti u online okružju</i>	103
Dan sjećanja na Vukovar	105
72 sata bez kompromisa.....	107
Centar za rehabilitaciju „Fra Ante Sekelez“ u Vrlici	108

In memoriam

† Fra Vinko Prlić	109
† Rade Perković	110
† Oliver Dragojević.....	111

III. a razred s razrednicom prof. Marijom Ivišić

III. b razred s razrednikom prof Ivanom Vuletom

IV. a razred s razrednicom prof. Marijanom Vuleta

IV. b razred s razrednicom prof. Ivom Čugura

